

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร
เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

GUIDELINES FOR VOLUNTEER TOURISM MANAGEMENT
FOR ENVIRONMENTAL CONSERVATION FOR THAI YOUTH

ไรวินท์ ลีวัฒนานพวงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร
เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

GUIDELINES FOR VOLUNTEER TOURISM MANAGEMENT
FOR ENVIRONMENTAL CONSERVATION FOR THAI YOUTH

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(M.A. (Integrated Tourism Management))
Faculty of Environmental Culture and Ecotourism, Srinakharinwirot University
2020
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร
เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ของ

ไรวินท์ ลีวัฒนานนพงศ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤติกา สายณะรัตรชัย)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสมฤทัย สุนทรยาธร)
..... ที่ปรึกษาร่วม	 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา)

ชื่อเรื่อง	แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร
	เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย
ผู้วิจัย	ไรวินท์ ลีวัฒนานพวงศ์
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤติกา สายณะวัตรชัย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย และเพื่อสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คือ นิสิตนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร รวมทั้งสิ้น 402 คน ใช้การวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ คือ ผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐ ภาคเอกชน หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ และกลุ่มเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิ้น 12 คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 ปี มีรายได้เฉลี่ย 5,000-10,000 บาทต่อเดือน เคยร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร 2-3 ครั้ง ในช่วงกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม โดยเป็นกิจกรรม 3 วัน 2 คืน เดินทางร่วมกับกลุ่มเพื่อน มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมและราคาที่จะจ่ายในอนาคตไม่เกิน 1,000 บาท รับข้อมูลจากโซเชียลมีเดีย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านที่พักแรม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดการการท่องเที่ยวระหว่างเพศพบว่าไม่มีความเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการจัดการการท่องเที่ยวระหว่างมหาวิทยาลัยพบมีความเห็นต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยคือ ควรออกแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และนักท่องเที่ยว เน้นการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีระยะเวลาและช่วงเวลาในการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสม เลือกลงแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น มีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ มีที่พักแรมรองรับในแหล่งท่องเที่ยว เข้าถึงได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยว

คำสำคัญ : แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร, อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, เยาวชนไทย

Title	GUIDELINES FOR VOLUNTEER TOURISM MANAGEMENT FOR ENVIRONMENTAL CONSERVATION FOR THAI YOUTH
Author	RAIWIN LEEYAWATTANANUPONG
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Krittika Sainaratchai
Co Advisor	Jutatip Junead

This study is a mixed methods research that aims to study tourism behavior and volunteer tourism management for environmental conservation by Thai youths, and to create guidelines for volunteer tourism management for environmental conservation of Thai youth. The quantitative samples were 402 students who participated in volunteer tourism. The data analysis was conducted using the analysis of frequency, percentage, mean, t-test, and one-way ANOVA. The qualitative samples were experts and eminent people from the public, the private sector, conservation agencies, and youth groups involved in environmental conservation tourism management with 12 people. The data analysis was conducted using content analysis. The results revealed that most of the respondents were female, aged 20 years, and with an average monthly income of between 5,000-10,000 Baht. They participated in volunteer activities 2 or 3 times from February to May. The activities were for 3 days and 2 nights. They traveled with a group of friends, paid an activities admission fee and future admission fees will not be higher than 1,000 Baht. They received information from social media and their opinions about tourism management were at a high level in all dimensions, including tourism activities, available packages, attraction, accommodation, accessibility, and amenities. In terms of the comparison between opinions on tourism management among genders, there was none, with a statistically significant difference at a level of 0.05. The statistical significance level was at 0.05 and the guidelines for volunteer tourism management among Thai youth and environmental conservation were as follows: activities should be designed with diversity to meet local requirements and tourists by emphasizing education and building awareness of environmental conservation. In terms of time and period of tourism management, trips should be organized with an appropriate schedule, selecting the most prominent tourist attractions with a variety of natural resources, and accommodations in the tourist attraction areas. The accommodation should be easy to access, convenient, safe and offer basic facilities for tourists.

Keyword : Guidelines for volunteer tourism management, Environmental conservation, Thai youth

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤติกา สายณะวัตรชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร. จุฑาธิปต์ จันทร์เอียด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาให้คำปรึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของการวิจัยครั้งนี้มาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสมฤทัย สุนธยาธร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสิทธิ เกียนวัฒนา อาจารย์ ดร.อังสุมาลิน จำนงชอบ ดร.อุษณีย์ วัชรไพศาลกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสิทธิ เกียนวัฒนา อาจารย์ ดร. อังสุมาลิน จำนงชอบ อาจารย์ ดร. อัญชัญ ตันตพเทศ อาจารย์ ดร.อุษณีย์ วัชรไพศาลกุล และ อาจารย์ ดร.กิ่งกนก เสาวภาวงศ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นักท่องเที่ยว ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดีและเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน บุคลากรทุกท่าน พี่ๆ และเพื่อนๆ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้คอยช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์โอฬาร พรหมลิขิต รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมศรี ไชวพิทพรชัย และคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มอบทุนการศึกษาสำหรับนิสิตในการเรียนและการทำวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่ออาคม ลีวัฒนานุกพงศ์ คุณแม่วัลย์พร ลีวัฒนานุกพงศ์ คุณป้าภิญญาดา อัครภัทรดำรง ครอบครัวลียวัฒนานุกพงศ์ ครอบครัวจุลเกษม และญาติพี่น้องทุกท่านที่ได้อบรม สั่งสอน คอยสนับสนุนผู้วิจัย และผลักดันให้ประสบความสำเร็จ

ไรวินท์ ลีวัฒนานุกพงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในงานวิจัย	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1. แนวคิดและทฤษฎีการทอ้งเที่ยว.....	8
1.1 ความหมายของการทอ้งเที่ยว.....	8
1.2 องค์ประกอบการทอ้งเที่ยว	9
1.3 การทอ้งเที่ยวเชิงอาสาสมัคร	11
1.4 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	13
2. แนวคิดและทฤษฎีจิตอาสา.....	19

2.1 ความหมายของจิตอาสา.....	19
2.2 คุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตอาสา.....	19
2.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมจิตอาสา.....	20
3. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค	21
3.1 ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค	21
3.2 ความหมายของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว.....	22
3.3 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค	23
3.4 ลักษณะการตัดสินใจซื้อของนักท่องเที่ยว.....	24
4. แนวคิดและทฤษฎีการตลาดการท่องเที่ยว	25
4.1 ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยว.....	25
4.2 ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวและการบริการ	26
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเยาวชน.....	28
5.1 ความหมายของเยาวชน.....	28
5.2 การพัฒนาเยาวชนไทย	28
5.3 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564.....	30
5.4 เยาวชนระดับอุดมศึกษาขนาดใหญ่ในกำกับของรัฐในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร.....	32
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
6.1 งานวิจัยในประเทศไทย.....	34
6.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	37
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	40
1. วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวและความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย	40
1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม.....	40

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์.....	45
2. วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย	48
3. วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 การยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย.....	48
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
3.4 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย.....	50
ผลการวิจัยระยะที่ 2 การร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย.....	110
ผลการวิจัยระยะที่ 3 การยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย	113
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	117
1. สรุปผลการวิจัย.....	117
2. อภิปรายผลการวิจัย	124
3. ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	132
ภาคผนวก.....	139
ประวัติผู้เขียน.....	165

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	51
ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	51
ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกชั้นปีการศึกษา	52
ตาราง 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	52
ตาราง 5 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามจำนวนครั้ง ในการเข้าร่วมกิจกรรม	53
ตาราง 6 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรม.....	54
ตาราง 7 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามหน่วยงาน ที่เข้าร่วมกิจกรรม.....	55
ตาราง 8 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามลักษณะกิจกรรมที่เคยเข้าร่วม	56
ตาราง 9 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามลักษณะกิจกรรมที่ชื่นชอบ.....	56
ตาราง 10 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามช่วงเวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรม.....	57
ตาราง 11 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามระยะเวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรม.....	57
ตาราง 12 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามผู้ร่วมกิจกรรม .	58
ตาราง 13 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามค่าใช้จ่าย โดยเฉลี่ยในการเข้าร่วมกิจกรรม	58

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามค่าใช้จ่ายที่พอใจ จะจ่ายในครั้งต่อไป.....	59
ตาราง 15 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามช่องทางการรับ ข้อมูล	60
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ การ ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	61
ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ การ ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจ	62
ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ การ ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง	63
ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ การ ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม	64
ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ การ ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	65
ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ การ ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	66
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ การ ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป.....	67
ตาราง 23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การ จัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระหว่างเพศ	68
ตาราง 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การ จัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ระหว่างเพศ	69
ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การ จัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวก ในการเดินทาง เข้าถึง ระหว่างเพศ	70

ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม ระหว่างเพศ.....	71
ตาราง 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ระหว่างเพศ	72
ตาราง 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ระหว่างเพศ	73
ตาราง 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว สำเร็จรูป ระหว่างเพศ	74
ตาราง 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระหว่างมหาวิทยาลัย	75
ตาราง 31 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัยกับความคิดเห็น ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง	76
ตาราง 32 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	77
ตาราง 33 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป	78
ตาราง 34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ระหว่างมหาวิทยาลัย	79
ตาราง 35 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่องความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านการกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	80
ตาราง 36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ระหว่างมหาวิทยาลัย	81

ตาราง 37 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก.....	82
ตาราง 38 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัย	83
ตาราง 39 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีรถบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก	84
ตาราง 40 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน.....	85
ตาราง 41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การ จัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม ระหว่าง มหาวิทยาลัย	86
ตาราง 42 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง การมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว	87
ตาราง 43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ระหว่างมหาวิทยาลัย	88
ตาราง 44 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วน ร่วมอย่างทั่วถึง.....	90
ตาราง 45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ระหว่าง มหาวิทยาลัย	91
ตาราง 46 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครและการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง.....	92

ตาราง 47 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi มีความเพียงพอต่อการใช้งาน.....	93
ตาราง 48 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	94
ตาราง 49 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวมีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	95
ตาราง 50 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ระหว่างมหาวิทยาลัย	96
ตาราง 51 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัยกับความคิดเห็น เรื่อง โปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัคร.....	97
ตาราง 52 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัยกับความคิดเห็น เรื่อง โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิวทิวทัศน์ การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร.....	98

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด	7
------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักอย่างหนึ่งของประเทศไทย และมีแนวโน้มเติบโตขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourism) ซึ่งมักจะเป็นการท่องเที่ยวแบบกลุ่มขนาดใหญ่ ใช้ระยะเวลาสั้นๆ เน้นความสะดวกสบาย และทำให้เจ้าของธุรกิจหรือกิจการการท่องเที่ยวมีความเจริญก้าวหน้า และเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่ในอีกด้านหนึ่งการท่องเที่ยวแบบมวลชน (Mass Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างขาดความระมัดระวัง ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นในด้านสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในระยะยาว (สุนทร สุวรรณละออง, 2555) การท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าวจึงไม่ได้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้มากเท่าที่ควร โดยประเทศไทยเริ่มมีความพยายามในการสร้างสมดุลระหว่างการท่องเที่ยว ชุมชน และสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สังเกตได้จากรูปแบบการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตค่อนข้างมาก มีความหลากหลายและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น เช่น การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการท่องเที่ยวสีเขียว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2563) อีกทั้งนักท่องเที่ยวส่วนมากเริ่มหันมาท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของตนเองมากขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจท่องเที่ยวหลายบริษัทจึงเริ่มหันมาให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นมากกว่าการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งจะสร้างประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับนักท่องเที่ยว โดยเริ่มจากแนวโน้มมุ่งเน้นการเดินทางท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น หรือในหลายบริษัทท่องเที่ยวก็ผันตัวมาเป็นกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise) ซึ่งเป็นกิจการที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ในบางครั้งการท่องเที่ยวดังกล่าวเป็นเพียงการท่องเที่ยวที่ช่วยลดผลกระทบทางลบที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาทรัพยากรที่สูญเสียไปอย่างแท้จริง

การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร หรือการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ เป็นเสมือนคำตอบของการท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษของนักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่ม เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเป็นการท่องเที่ยวที่ผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวและการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ซึ่งการท่องเที่ยวในลักษณะนี้เป็นกระแสนิยมในต่างประเทศฝั่งตะวันตกมาอย่างเนิ่นนาน และกำลังมีความนิยมมากขึ้นโดยเฉพาะประเทศในฝั่งทวีปยุโรป จุดเริ่มต้นของการท่องเที่ยวในรูปแบบของการเป็นอาสาสมัครส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการได้รับผลกระทบทางธรรมชาติ และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการปะทะทางการเมือง ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่างๆ ในประเทศ

ผู้คนจำนวนมากจึงออกมาช่วยเหลือกันในรูปแบบของการเป็นอาสาสมัครเดินทางไปช่วยเหลือผู้ประสบเหตุต่างๆ ยังต่างแดน ซึ่งในประเทศไทยการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเป็นที่นิยมหลังจากเหตุการณ์สึนามิที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของไทยเมื่อปี พ.ศ. 2547 ที่เป็นการรวมตัวทั้งคนไทย และต่างชาติที่เข้ามาให้ความช่วยเหลือผู้ประสบเหตุสึนามิ ทั้งการบริจาคเงิน สิ่งของ อาหาร น้ำดื่ม รวมถึงเป็นอาสาสมัครในการกู้ชีพ เก็บศพ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559) และนอกจากนี้ ยังมีนักท่องเที่ยวอีกจำนวนมากที่ใช้ความสามารถทางวิชาชีพของตนเอง ทั้งคุณหมอ พยาบาล และนักวิศวกรรม ในการช่วยเหลือผู้คนในเหตุการณ์ดังกล่าว

การขยายตัวของการท่องเที่ยวในลักษณะนี้เริ่มเป็นที่นิยมในหมู่นักศึกษา ที่ใช้วันหยุดยาวในช่วงปิดเทอม ไปให้ประโยชน์เพื่อความสุขของตนเอง ในขณะเดียวกันก็ได้มอบความสุขนี้ให้กับคนอื่นในเวลาเดียวกันด้วย (เครือข่ายจิตอาสา, 2551) โดยผลสำรวจพบว่าวัยรุ่น Gen Z ชาวไทยมากกว่าครึ่ง มีความสนใจทำงานอาสาสมัครระหว่างท่องเที่ยว และมีจำนวนที่มากเป็นอันดับที่ 4 ของโลก (บีแอลที แบงคอก, 2562) นอกจากนี้ในหลายวิจัยยังระบุเกี่ยวกับวัยรุ่น Gen Z กลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 16-24 ปี ที่กำลังจะเจริญเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่และเป็นอนาคตของชาติ ว่าพฤติกรรมของวัยรุ่น Gen Z ที่มองว่าการลงทุนกับการเดินทางท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่คุ้มค่า และพวกเขาพร้อมออกเดินทางไปสำรวจโลกกว้างแม้จะต้องเดินทางโดยลำพังก็ตาม นอกจากนี้วัยรุ่น Gen Z ยังมีการวางแผนการเงินและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ดี และเหตุผลหนึ่งที่สำคัญที่สุดคือวัยรุ่น Gen Z กลุ่มนี้ยังให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวด้วยเช่นกัน (แบรนดอินไซด์, 2562)

กระแสของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในกลุ่มเยาวชนนั้น เริ่มพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ สังเกตได้จากนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ที่มีการรวมตัวเพื่อจัดตั้งชมรม หรือ ชุมนุมเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครต่างๆ มากมาย ทั้งการพานิสิต นักศึกษาไปออกค่ายเพื่อปลูกป่า ทำฝายชะลอน้ำ ทำแนวกันไฟ หรือแม้กระทั่งการทำกิจกรรมสื่อความหมายเพื่อสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับเยาวชนไทย ผ่านการเรียนรู้จากสถานที่จริง ซึ่งการให้ความสำคัญกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของวัยรุ่น Gen Z นี้ ประกอบกับทิศทางของแผนการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 ที่เน้นให้เด็กและเยาวชนเสริมสร้างจิตสำนึกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีพฤติกรรมในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศชาติ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561)

ปัจจุบันนี้เองที่ส่งผลทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาค้นคว้าในกลุ่มดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากปัญหาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญในปัจจุบัน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ขององค์การท่องเที่ยวโลกภายใต้สหประชาชาติ (UNWTO) ที่ต้องการให้ “การท่องเที่ยว” มีความยั่งยืน มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเป็นภาคส่วนที่ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงอนาคตด้วยนวัตกรรมและไอเดียใหม่ เพื่อสร้างประโยชน์ต่อคนและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน (SDGmove, 2021) ประกอบกับที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายมากที่สุดอย่างหนึ่ง เช่น การเพิ่มปริมาณขยะในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่รุกล้ำพื้นที่ทางธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการที่รบกวนธรรมชาติและสัตว์ การไม่จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวจนเกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ส่งผลให้ธรรมชาติเสื่อมโทรม เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทั้งการตระหนักถึงความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ อันมีผลมาจากการท่องเที่ยว การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้เป็นมิตรต่อธรรมชาติมากขึ้น รวมถึงความนิยมของเยาวชนที่หันมาใส่ใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความคู่ไปกับความสนใจในด้านการทำกิจกรรมอาสาสมัครระหว่างการท่องเที่ยวในกลุ่มเยาวชนที่มากขึ้น ทำให้ผู้วิจัยพบว่าการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมกับเยาวชนกลุ่มนี้เป็นอย่างยิ่ง และควรส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าร่วม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครของเยาวชนไทย และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยในปัจจุบัน เพื่อได้ทราบถึงการจัดการการท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวเยาวชนไทย และนำมาสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย ตามแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครที่กำลังมีความน่าสนใจมากขึ้น อีกทั้งเพื่อให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนสามารถกำหนดทิศทางที่เหมาะสมสอดคล้องในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกลุ่มเยาวชนต่อไป

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย
2. เพื่อสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย
2. เพื่อให้ได้แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เยาวชนในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาลขนาดใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวนทั้งสิ้น 151,313 คน
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากกลุ่มเยาวชนในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาลขนาดใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่เคยท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 402 คน
2. ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิ้น 12 ท่าน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นประเภท ดังนี้

1.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 ระดับชั้นปีการศึกษา

1.1.4 มหาวิทยาลัย

1.1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.2.1 จำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร

1.2.2 วัตถุประสงค์หลักของการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร

1.2.3 หน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร

1.2.4 ลักษณะกิจกรรมอาสาสมัครที่เข้าร่วม

1.2.5 กิจกรรมอาสาสมัครที่ชื่นชอบมากที่สุด

1.2.6 ช่วงเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร

1.2.7 ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร

1.2.8 ผู้ร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร

1.2.9 ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร

1.2.10 ค่าใช้จ่ายโดยประมาณในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครที่คิดว่าคุ้มค่า

และพอใจจะจ่ายในครั้งต่อไป

1.2.11 ช่องทางการได้รับข้อมูลกิจกรรมอาสาสมัคร

2. ตัวแปรตาม

2.1 การจัดการการท่องเที่ยว

2.1.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจ

2.1.2 ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง

2.1.3 ด้านที่พักแรม

2.1.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

2.1.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1.6 ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ไว้ดังนี้

การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีขั้นตอนและมีเป้าหมายชัดเจน ซึ่งมีองค์ประกอบการจัดการการท่องเที่ยวทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านความสะดวกในการเดินทาง เข้าถึง ด้านที่พักแรม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป นอกจากนี้ยังต้องมีการวางแผนด้านการตลาดควบคู่กันไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านคนหรือพนักงาน ด้านกระบวนการ และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การเดินทางเพื่อความสนุกสนาน การพักผ่อนหย่อนใจ และการแบ่งเวลาส่วนหนึ่งมาทำกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อชุมชน และสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม เช่น กิจกรรมปลูกป่า ทั้งป่าบกและป่าชายเลน กิจกรรมทำฝายชะลอน้ำ กิจกรรมสร้างแนวกันไฟ กิจกรรมทำโปง หรือกิจกรรมสื่อความหมายต่างๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ และพัฒนาการมีจิตสำนึกสาธารณะในตัวเอง โดยเป็นการทำกิจกรรมที่ไม่หวังเงินหรือสิ่งอื่นใดเป็นการตอบแทน

เยาวชนไทย หมายถึง นิสิตนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาลใหญ่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ และงบลงทุน มากกว่า 1,000 ล้านบาทขึ้นไป) ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เข้าร่วมทำกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างประโยชน์ส่วนรวมโดยไม่ได้รับเงินหรือสิ่งอื่นใดเป็นการตอบแทน

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยว
2. แนวคิดและทฤษฎีจิตอาสา
3. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค
4. แนวคิดและทฤษฎีการตลาดการท่องเที่ยว
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเยาวชน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

ปรีชา แดงโรจน์ (2544) ได้ให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยว ว่าเป็นกิจกรรมที่มีเงื่อนไขเกี่ยวข้องอยู่ 3 ข้อคือ ต้องมีการออกเดินทาง ต้องมีจุดหมายหรือสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมเยือน และต้องมีจุดหมายของการเดินทาง และได้อธิบายจุดหมายของการเดินทางท่องเที่ยวไว้ว่า เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ การไปอาศัยอยู่เป็นประจำ แต่เป็นการไปเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ เช่น เพื่อสัมผัสวัฒนธรรม เพื่อพักผ่อนในวันหยุด เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เพื่อการศึกษาเรียนรู้ เพื่อการเล่นกีฬาและบันเทิง เพื่อชมแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และความสนใจพิเศษ เพื่อทำงานอดิเรก เพื่อเยี่ยมเยือนญาติมิตร เพื่อวัตถุประสงค์ทางธุรกิจการค้า และเพื่อเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนา

ฐิติธิ์ ฐชาติ (2542) ได้ให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากบ้านที่พักอาศัยอยู่ประจำเป็นการชั่วคราว ซึ่งอาจใช้ระยะเวลาสั้นๆ เพื่อเยี่ยมเยือนญาติมิตร หรือวัตถุประสงค์อื่นๆ ทางด้านท่องเที่ยว

นิคม จารุมณี (2535) ได้ให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่งที่มีหมายถึงที่อยู่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่งซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้นจากความต้องการทางกายภาพ ด้านการปฏิสัมพันธ์ ด้านวัฒนธรรม และด้านสถานะหรือเกียรติคุณ

ธรรมนูญ ประจวบเหมาะ (2532) ได้ให้ความหมายของคำว่า การท่องเที่ยวเป็น กิจกรรมนันทนาการอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยมีการเดินทางจากที่หนึ่ง ที่หมายถึงที่อยู่อาศัยไปยังอีกที่หนึ่งที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อม

วินิจ วีรยางกูร (2532) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจาก ที่หนึ่งไปสู่สถานที่อื่นๆ เช่น การเดินทางออกจากบ้านตามปกติ และการเดินทางเพื่อไปยังสถานที่ อื่นๆ

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การออกเดินทางจากที่อยู่อาศัยในชีวิตประจำวัน ไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความเต็มใจและพึงพอใจของผู้เดินทาง เพื่อการพักผ่อน หย่อนใจและเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อประกอบกิจกรรมที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพและการ ไปอยู่อาศัย

1.2 องค์ประกอบการท่องเที่ยว

ดิกแมน (Dickman, 1996) ได้นำเสนอถึงองค์ประกอบสถานที่ท่องเที่ยวและ ผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จำเป็นต้องประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบที่สำคัญ หรือ 5As ได้แก่

1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่สุดของการ เดินทางท่องเที่ยว เพราะเป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวออกเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ แหล่ง ท่องเที่ยวแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเล ซึ่งม ีความหลากหลายทางชีวภาพ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เช่น วัด ปราสาท เจดีย์ต่างๆ ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เรียนรู้วิถีชีวิตชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจน โบราณสถานยุคเก่าแก่ก่อนประวัติศาสตร์

2) ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง (Accessibility) ได้แก่ การมีโครงสร้าง พื้นฐานที่เหมาะสม เช่น สนามบิน รถโดยสารประจำทาง รถโดยสารรับจ้าง ระบบการคมนาคม บริการด้านการขนส่ง เช่น การขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางบก และการขนส่งทางน้ำ ซึ่งจะช่วย อำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือแหล่งท่องเที่ยว ได้อย่างรวดเร็ว สะดวกสบาย และมีความปลอดภัย

3) การมีที่พักแรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (Accommodation) ที่ต้องการค้างคืน ซึ่งมีที่พักหลากหลายรูปแบบ เช่น โรงแรม เกสต์เฮ้าส์ บังกะโล โฮมสเตย์ ซึ่งแต่ละประเภทจะมีสิ่ง อำนวยความสะดวกแตกต่างกันไปในระดับที่ไม่เท่ากัน ได้แก่ ภัตตาคาร สระว่ายน้ำ บาร์ ฟิตเน สเซ็นเตอร์ ชาวน่า ห้องอบรม สัมมนา ร้านค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ส่งผลให้มีราคา ค่าใช้จ่ายและการบริการในระดับที่ต่างกัน

4) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) และกิจกรรมนันทนาการ (Recreation Activities) กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะการท่องเที่ยวในปัจจุบันไม่ใช่แค่การเดินทางไปชมความงามของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติหรือทางวัฒนธรรมเท่านั้น แต่เป็นโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ ได้แก่ การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ การดำน้ำตื้น การล่องแก่ง การปั่นจักรยาน การพายเรือแคนู ส่องสัตว์ หรือแม้กระทั่งการร่วมกิจกรรมกับชุมชนเจ้าบ้าน เช่น การทำอาหารพื้นถิ่นในชุมชน การดำนา การเกี่ยวข้าว การร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญ และการเรียนรู้ศิลปะท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดจะเป็นการสร้างประสบการณ์ที่ดีและความประทับใจที่จะอยู่ในความทรงจำของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวมักก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ และกระจายรายได้ต่อชุมชนรอบๆ แหล่งท่องเที่ยวได้

5) สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ (Amenities) หรือบริการเบ็ดเตล็ดอื่นๆ ที่มีให้นักท่องเที่ยว (Ancillary) เช่น ระบบน้ำประปา ระบบไฟฟ้า บริการด้านโรงพยาบาล สถานีตำรวจ ร้านอาหาร คาเฟ่ ไปรษณีย์ ธนาคาร ตู้เอทีเอ็ม ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก สถานีบริการน้ำมัน และห้องสุขา (พยอม ธรรมบุตร, 2549)

นอกจากนี้ บุษาลิส (Buhalis, 2000) ยังได้อธิบายความหมายขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวที่สำคัญ 6 ประการ หรือ 6As ได้แก่

1) แหล่งท่องเที่ยว (Attractions) เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้าง สถาปัตยกรรมและการจัดกิจกรรมพิเศษ

2) กิจกรรม (Activities) คือ กิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างที่นักท่องเที่ยวอยู่ในพื้นที่

3) การเดินทางเข้าถึง (Accessibility) คือ เส้นทางการเดินทาง ยานพาหนะ และสถานีขนส่งผู้โดยสาร

4) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) คือ ที่พัก การจัดเลี้ยงและบริการการท่องเที่ยวต่างๆ

5) บริการเสริมทางการท่องเที่ยว (Ancillary services) ได้แก่ ธนาคาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ และโทรคมนาคม

6) โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available packages) คือ โปรแกรมการท่องเที่ยวที่ถูกเตรียมโดยคนกลางระหว่างนักท่องเที่ยวกับเจ้าบ้าน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการท่องเที่ยว คือองค์ประกอบในการรองรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจหรือแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ที่พักแรม บริการเสริมทางการท่องเที่ยวหรือสิ่งอำนวยความสะดวก และโปรแกรมการ

ท่องเที่ยวสำเร็จรูป ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น

1.3 การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร

การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีอยู่ทั่วทุกมุมโลก สาเหตุของการทำกิจกรรมอาสาสมัคร มักจะเกิดขึ้นพร้อมกับเหตุการณ์ร้ายแรงครั้งใหญ่ๆ เช่น เหตุการณ์ 911 ที่ตึก World Trade Center เหตุการณ์พายุแคทพารีนำถล่มรัฐหลุยเซียน่า เหตุการณ์สึนามิในแถบเอเชียและแอฟริกา รวมไปถึงวิกฤตการณ์โลกร้อนที่ก่อผลกระทบรุนแรงขึ้นต่อมนุษย์ในทุกพื้นที่ทั่วโลก (เครือข่ายจิตอาสา, 2551)

สำหรับในประเทศไทยนั้น การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร เป็นที่นิยมหลังจากเหตุการณ์สึนามิที่ชายฝั่งทะเลอันดามันของไทยเมื่อปี พ.ศ. 2547 ที่มีการรวบรวมอาสาสมัครทั้งชาวไทยและต่างชาติ ไปช่วยเหลือผู้ประสบเหตุสึนามิ และเหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้เองที่เป็นเหตุให้มนุษย์เราหันมาสนใจซึ่งกันและกันมากขึ้น และพร้อมใจที่จะสร้างประโยชน์แก่สังคม

1.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร

การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร มีผู้ให้คำนิยามความหมายของการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ไว้อย่างหลากหลาย ดังต่อไปนี้

แวรริง (Wearing, 2001) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวโดยผ่านการช่วยเหลือผู้ประสบเหตุการณ์ร้ายแรงต่างๆ ในสังคม การช่วยฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม หรือด้านอื่นๆ ทางสังคม

บราวน์และมอร์ริสัน (Brown & Morrison, 2003) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร อาจหมายถึง ภารกิจเล็กน้อย (Mini-mission) ที่มีในโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สร้างโอกาสการทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นทั้งในชุมชน และสังคมในช่วงเวลาสั้นๆ ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวนั้นด้วย

องค์กรอาสาสมัครสากล (Voluntourism International, 2009) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่บูรณาการกิจกรรมให้เข้ากับกิจกรรมด้านอาสาสมัครให้เข้ากับกิจกรรมการเดินทาง เพื่อการท่องเที่ยวอย่างแยกกันไม่ออก

พงศ์วัช ศรีจันอง (2553) ได้ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่ได้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว ต่อชุมชน หรือสังคม โดยความสมัครใจ ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นการท่องเที่ยวใน

รูปแบบของการพัฒนา มีการเรียนรู้ไปพร้อมกับการปฏิบัติและยังได้ท่องเที่ยวไปพร้อมกับการรักษาธรรมชาติรวมถึงการช่วยเหลือสังคม

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร คือ การท่องเที่ยวทางเลือกอีกรูปแบบหนึ่งที่สร้างประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวให้แตกต่างจากการท่องเที่ยวทั่วไป เพราะนักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมทางการท่องเที่ยวและยังได้บำเพ็ญประโยชน์หรือช่วยเหลือสังคมในสิ่งที่สังคมต้องการ ด้วยการเสียสละตนเอง

1.3.2 รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร

การแบ่งประเภทกิจกรรมประยุกต์มาจากแนวคิดของแฮนด์อัพ ฮอลิเดย์ (Handup Holidays, 2012) ซึ่งมีกิจกรรมทั้งหมด 10 กลุ่มดังนี้

- 1) กลุ่มประชาสัมพันธ์ เช่น การช่วยดูแลเด็กเล็ก การดูแลสัตว์ไร้บ้าน ดูแลผู้ชราภาพ ผู้ดูแลอพยพจากต่างแดน บรรเทาสาธารณภัย งานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน งานด้านกฎหมาย และการบริจาคเงิน หรือสิ่งของต่างๆ
- 2) กลุ่มการสอน เช่น สอนคอมพิวเตอร์ สอนภาษา ศูนย์ฝึกอาชีพ
- 3) กลุ่มการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม เช่น ปลูกป่า เก็บขยะ ทำความสะอาดพื้นที่ ทำฝาย ทำแนวกันไฟป่า
- 4) กลุ่มพัฒนาการประกอบอาชีพ เช่น ทำไร่ ทำนา การช่วยพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดการการตลาด ทำรายงานบัญชี สร้างเว็บไซต์ การหาแหล่งทุน
- 5) กลุ่มก่อสร้าง ปรับปรุง บูรณปฏิสังขรณ์สิ่งปลูกสร้างต่างๆ เช่น พัฒนาโรงเรียนในพื้นที่ยากไร้ สร้างห้องสมุดให้น้อง
- 6) กลุ่มพัฒนาศิลปวัฒนธรรม เช่น สร้างสรรค์งานศิลปะ อนุรักษ์ประวัติศาสตร์ พัฒนามรดกภูมิปัญญา
- 7) กลุ่มการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม เช่น การวิจัยพืชและสัตว์ การเรียนรู้ดูแลสภาพแวดล้อม
- 8) กลุ่มสาธารณสุขและการแพทย์ เช่น งานสาธารณสุข แพทย์ฝึกหัดงานในโรงพยาบาล การดูแลผู้ป่วย
- 9) กลุ่มการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่น การช่วยเก็บขยะในชุมชน ทาสีรั้ว ปรับภูมิทัศน์รอบๆ ชุมชน
- 10) กลุ่มการท่องเที่ยวในชุมชน เช่น การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับคนในชุมชน การทำอาหารร่วมกับชาวบ้านในชุมชน

1.3.3 ระดับความเข้มข้นของการทำกิจกรรมอาสาสมัคร

คอลลันน (Callanan, 2005) ได้แบ่งระดับความเข้มข้นของกิจกรรมอาสาสมัครออกเป็น 3 ระดับ คือ

1) ระดับผิวเผิน (Shallow volunteer tourism) คือ การเน้นการท่องเที่ยวเป็นหลัก ใช้เวลาน้อยกว่า 2 สัปดาห์ ไม่กำหนดทักษะหรือคุณสมบัติเฉพาะของนักท่องเที่ยว และมักไม่มีการฝึกอบรมก่อนการไปอาสาสมัคร

2) ระดับปานกลาง (Intermediate volunteer tourism) เป็นกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทั้งตัวกิจกรรมเองและโอกาสในการเดินทางท่องเที่ยว ผู้จัดกิจกรรมจะค้นหาผู้ที่มีทักษะ คุณสมบัติ ประสบการณ์ต่างๆ ไป ซึ่งอาจเน้นกลุ่มเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มที่มีทักษะฝีมือเน้นความสำเร็จทางการเงินและการสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นไปพร้อมๆ กัน

3) ระดับลึกซึ้ง (Deep volunteer tourism) เป็นกิจกรรมประเภทที่ต้องค้นหาผู้ที่มีทักษะและคุณสมบัติเฉพาะ มีการกระตุ้นให้ทำกิจกรรมนานที่สุดเท่าที่จะทำได้ มีการจัดเตรียมอุปกรณ์หรือการฝึกฝนอย่างเข้มข้นก่อนการปฏิบัติจริง เส้นทางท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริม มีโอกาสในการท่องเที่ยวที่น่าสนใจแต่เป็นวัตถุประสงค์รองจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร

1.4 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.4.1 ความหมายของการอนุรักษ์

ชินพัฒน์ ทีสุกะ (2558) ได้ให้ความหมายว่า การอนุรักษ์ หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างฉลาด โดยใช้ให้น้อยแต่เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงระยะเวลาในการใช้ให้ยาวนานกว่า และก่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยที่สุด รวมทั้งต้องมีการกระจายการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างทั่วถึง ไม่ใช่เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ได้ประโยชน์ ในปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความเสื่อมโทรมมากขึ้น ทำให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความหมายรวมไปถึงการช่วยพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไปด้วย

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร (2559) ได้ให้ความหมายว่า การอนุรักษ์ คือ การรู้จักใช้และจัดสรรทรัพยากรอย่างชาญฉลาดให้เป็นประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด และได้ใช้เป็นระยะเวลายาวนานที่สุด แต่ทั้งนี้ต้องสูญเสียทรัพยากรโดยเปล่าประโยชน์อย่างน้อยที่สุด และจะต้องกระจายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรโดยทั่วถึงกัน

อุทยานอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในฟลอริดา (2562) ได้ให้ความหมายว่า การอนุรักษ์ คือ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คิด โดยใช้อย่างมีประโยชน์ เกิดผลดีต่อส่วนรวมเป็นระยะเวลานานที่สุด การใช้ทรัพยากรต้องไม่สูญเสียไปโดยไร้เหตุ ต้องไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

และสิ่งมีชีวิตทุกชนิดบนโลก ทั้งนี้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติย่อมเกิดการสูญเสียในระบบนิเวศ การจัดการและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้เพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่า การอนุรักษ์ หมายถึง การใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่าง ระมัดระวัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องไม่สูญเสียทรัพยากรไปโดยใช่เหตุ โดยการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติต้องกระจายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างทั่วถึง

1.4.2 ความหมายของสิ่งแวดล้อม

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ (2539) ได้ให้ความหมายว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ ตัวเรา มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพ เป็นได้ทั้งสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ

เกษม จันทรแก้ว (2540) ได้ให้ความหมายของคำว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง อะไร ก็ตามที่สามารถเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้น ทั้งที่เป็นนามธรรมและ รูปธรรม ทั้งที่เกิดประโยชน์และไม่เกิดประโยชน์ สิ่งที่เห็นสามารถมองเห็นได้ด้วยตา และ ไม่สามารถเห็นได้ด้วยตา

พรสวรรค์ ดิษยบุตร (2553) ได้ให้ความหมายว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุก อย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีและไม่มีชีวิต รวมทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม เป็นสิ่งที่มีอิทธิพล เชื่อมโยงถึงกันได้ เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผลจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนใน การเสริมสร้าง กระทบหรือทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ สิ่งแวดล้อมคือวงจรที่มี ความเกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ

สรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบๆ มนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มี ชีวิต รูปธรรมและนามธรรม จึงเป็นได้ทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น ซึ่งสิ่ง ต่างๆ เหล่านี้มีอิทธิพลเชื่อมโยงถึงกัน พึ่งพาซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนใน การเสริมสร้างหรือทำลายอีกส่วนหนึ่ง

1.4.3 ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มนุษย์เรามีความสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างใกล้ชิด ในฐานะที่มนุษย์ก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และยังเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติในชีวิตประจำวัน ซึ่งความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ, 2539) แบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ

- 1) เป็นแหล่งที่มาของวัตถุดิบ และผลิตผล
- 2) เป็นที่รองรับกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ และช่วยเกื้อกูลให้ชีวิตดำรงอยู่ได้
- 3) เป็นแหล่งรองรับของเสีย และของ เหลือเศษจากขบวนการผลิตและการบริโภค
- 4) ให้ความรื่นรมย์แก่จิตใจของมนุษย์ เช่น ความงามของทิวทัศน์ ภูมิประเทศ

ดังนั้น บริการต่างๆ ที่มนุษย์เราได้รับจากทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ช่วยมนุษย์ให้มีชีวิตอยู่รอด และสามารถพัฒนาให้คุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้ดีขึ้นได้ แต่จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการรู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด (Wise Use) และมีการจัดการอย่างเป็นระบบและเหมาะสม โดยจะต้องคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน (Sustainable Utilization) เพราะหากมีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตัดวงใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มากเกินไปและขาดความระมัดระวัง ก็จะก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จนกลายเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สะท้อนกลับมาส่งผลกระทบต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของมนุษย์ในที่สุด

สมชาย เลี้ยงพรพรรณ (2559) กล่าวว่า ทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยสามารถสรุปได้ 7 ข้อดังนี้

- 1) เป็นปัจจัย 4 ที่เป็นพื้นฐานการดำรงชีพของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่ อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค
- 2) เป็นวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตสินค้าและบริการ
- 3) เป็นวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องทุนแรง ตลอดจนเครื่องมืออำนวยความสะดวกสบายนานาชนิด
- 4) เป็นแหล่งเชื้อเพลิง และพลังงาน
- 5) เป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวและนันทนาการ
- 6) เป็นแหล่งทางการศึกษา การถ่ายทอดเทคโนโลยี และศิลปวัฒนธรรม

7) เป็นปัจจัยในการรักษาคุณค่าแห่งธรรมชาติให้คงอยู่อย่างเหมาะสม เพื่อจะได้เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อมนุษย์ตลอดไป

1.4.4 มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว การป้องกันและแก้ไขผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องกำหนดมาตรการต่างๆ ให้สามารถรองรับและมีความสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มาตรการการป้องกันและแก้ไขผลกระทบทางลบที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว ได้แก่ มาตรการด้านการวางแผน ด้านการจัดการ ด้านการควบคุม และด้านการส่งเสริม (วรรณ ศิลปอาษา, 2545) ดังนี้

1) มาตรการในการวางแผน ประกอบด้วย 3 แนวทางหลักดังนี้

1.1) การศึกษาวิจัย เพื่อวางแผนการป้องกัน และการแก้ไขผลกระทบที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวตั้งแต่การสำรวจเบื้องต้น การศึกษาเบื้องต้น การจัดทำแผนหลัก และการศึกษาความเหมาะสมของโครงการ โดยให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ระบุถึงสภาพปัญหาในปัจจุบัน การรักษาคุณภาพทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่

1.2) การจัดทำคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเทศต่างๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวประเภท วัด ถ้ำ น้ำตก เนินเขา อ่างเก็บน้ำ และชายทะเล การจัดทำคู่มือพัฒนาลักษณะนี้ จัดขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและไม่ขัดต่อสภาพแวดล้อม

1.3) การกำหนดขอบเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ เป็นมาตรการป้องกันผลกระทบที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการพัฒนา และการขยายตัวของการท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดการของเสีย หรือการควบคุมมลพิษที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมทางการท่องเที่ยว เช่น การกำหนดเขตผังเมืองรวม การกำหนดเขตผังเมืองเฉพาะ

1.4) การศึกษาถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่ท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ต่อการรองรับนักท่องเที่ยว และการพัฒนาการท่องเที่ยว อันจะเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมด้วย

1.5) การกำหนดเขตควบคุมอาคาร เป็นการกำหนดบริเวณที่ห้ามทำการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารในบางชนิด บางประเภท เช่น กำหนดความสูง และประเภทอาคารต่างๆ ที่จะสามารถก่อสร้างได้บริเวณชายฝั่ง

2) มาตรการในการจัดการ ประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

2.1) การสนับสนุนด้านงบประมาณ ในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เป็นการจัดสรรงบในโครงการต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในด้านการพัฒนาสาธารณูปโภค พัฒนาภูมิทัศน์ พัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยว

2.2) การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีการฝึกอบรม การบรรยายให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ การปลูกจิตสำนึกทั้งในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา ภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้มีอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในวงการต่างๆ โดยเน้นและการรณรงค์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เป็นต้น

2.3) การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอื่น เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว และผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวมีหลายลักษณะ มีความซับซ้อน และรุนแรงแตกต่างกันไป ซึ่งการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวไม่สามารถทำได้ด้วยหน่วยงานเพียงหน่วยเดียว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงจำเป็นต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทุกฝ่าย เพื่อลดภาวะดังกล่าว

3) มาตรการด้านการควบคุม ประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

3.1) การตรวจสอบและควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพในแต่ละพื้นที่ โดยอาศัยวิธีการ ประสิทธิภาพ ความรู้ การศึกษาอย่างลึกซึ้ง เพื่อหาแนวทางการควบคุมและปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น

3.2) การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการพัฒนาว่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบอย่างไรบ้างต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังอาจใช้เครื่องมือในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับนโยบาย ระดับวางแผนที่เรียกว่าการประเมินสภาพแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจระดับนโยบาย ว่าควรดำเนินการตามโครงการหรือไม่อย่างไร เพื่อให้เกิดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

3.3) การกำหนดมาตรฐานคุณภาพของสิ่งแวดล้อม เป็นการกำหนดปริมาณ หรือความเข้มข้นสูงสุดระดับหนึ่งที่จะยอมให้มีสารหรือพลังงานที่อาจก่อให้เกิดภาวะมลพิษ โดยไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ และพืช รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดการทำลายความสงบของสาธารณชน

3.4) การกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทั้งออกจากอาคารประเภทต่างๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการควบคุมการปล่อยน้ำเสียออกจากอาคารประเภทต่างๆ ลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

หรือปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมีผลกระทบทางลบโดยตรงต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยคุณภาพน้ำเสียที่กำหนดขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของอาคาร เช่น โรงแรม สถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น

3.5) มาตรการทางกฎหมาย ถือเป็นแนวทางการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ การใช้มาตรการทางกฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับความความเข้มงวด และความทันสมัย การดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับของกฎหมายของผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวมีมากมายดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

4) มาตรการด้านการส่งเสริม ประกอบด้วยแนวทาง ดังนี้

4.1) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว โดยอาศัยสื่อมวลชนสาขาต่างๆ ทั้งรายการวิทยุ โทรทัศน์ เว็บไซต์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เช่น อนุสาร อสท. เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดโครงการรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว โดยอาศัยความร่วมมือจากเยาวชน ประชาชนเจ้าของถิ่น และผู้ประกอบการอาชีพที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์รักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยวเป็นครั้งคราว เช่น โครงการกฎเกตุสอยงามด้วยความร่วมมือที่จังหวัดภูเก็ต โครงการรักอุ้มผาง รักษาธรรมชาติที่จังหวัดตาก เป็นต้น

4.2) การจัดตั้งมูลนิธิพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว ททท. หรือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งมูลนิธิพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว หรือ พ.ส.พ. (Foundation for Protection of Environment and Tourism) ขึ้นเมื่อกลางปี พ.ศ. 2535 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมอันเนื่องด้วยการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย ในด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมรดกทางการท่องเที่ยว ตลอดจนร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ ดำเนินกิจกรรมอันเป็นสาธารณะประโยชน์ และมีบทบาทต่อสิ่งแวดล้อมในการผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ดำน้ำ เก็บขยะใต้ทะเลพัทยา ณ บริเวณหาดตาแหวน เกาะล้าน เผยแพร่รณรงค์แก่เยาวชน ประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการทั่วไปในพื้นที่ต่างๆ ให้เกิดความเข้าใจ และสำนึกที่ถูกต้องในเรื่องของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการท่องเที่ยว

4.3) การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นแนวทางที่สำคัญที่สามารถก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ ด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นของสมาชิกชุมชน ก่อให้เกิดความรัก ความหวงแหนทรัพยากรเหล่านั้น โดยคนในชุมชนต้องมีการพัฒนาตนเองให้

เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างองค์กรต่างๆ ทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนเอง เช่น ให้ความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวต่างๆ ของชุมชน เช่น ที่พักแรม ภัตตาคาร การนำเสนอลูกค้านักเดินทางวัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นต้น

2. แนวคิดและทฤษฎีจิตอาสา

2.1 ความหมายของจิตอาสา

ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์ (2556) ได้ให้ความหมายว่า จิตอาสา หมายถึง การทำกิจกรรมที่แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเสียสละเวลา แรงกาย สติปัญญา สิ่งของ เงินทอง เพื่อสาธารณประโยชน์ รวมถึงสิ่งที่เคยกระทำมาแล้ว และกำลังจะเข้าร่วมต่อไปในอนาคต หรือมีจิตใจที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี ได้ช่วยเหลือผู้อื่นและคนในสังคม เพื่อให้ผู้อื่นได้มีความสุขอย่างแท้จริงด้วยความสมัครใจ และไม่หวังสิ่งใดเป็นการตอบแทน การร่วมกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ การมีสำนึกของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม เอาใจใส่ป้องกันช่วยแก้ไขปัญหาสังคม โดยเป็นการกระทำด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ภาระหน้าที่ หรืองานที่ต้องรับผิดชอบ

ประวิตร พิสุทธิโสภณ (2554) ได้ให้ความหมายว่า จิตอาสา หมายถึง ผู้ที่มีจิตใจเป็นผู้ให้ ให้เงิน ให้สิ่งของ ให้ความช่วยเหลือด้วยกำลังร่างกาย แรงสติปัญญา ซึ่งเป็นการเสียสละสิ่งของตนเองมี แม้กระทั่งเวลาเพื่อเป็นผู้ให้กับส่วนรวม

ปิยะนาถ สรวิสูตร (2552) ได้ให้ความหมายว่า จิตอาสา หมายถึง จิตที่พร้อมจะให้หรือเสียสละเวลา แรงกาย และแรงสติปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน

สรุปได้ว่า จิตอาสา คือ การเสียสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญา เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทนเป็นเงิน หรือวัตถุ สิ่งของที่มีมูลค่าแทนเงิน

2.2 คุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตอาสา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตอาสา ประกอบด้วย

1) เป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจตนเองเป็นอย่างดี คือ เป็นผู้ที่รู้จักอารมณ์ของตนเอง สามารถรับรู้ถึงความรู้สึกที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาได้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไร และสามารถรับรู้ความรู้สึกต่างๆ ของตนที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลาได้ดี รวมทั้งสามารถจัดการกับสภาวะอารมณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น การระงับอารมณ์ของตนเองรวมถึงการขจัดความวิตกกังวลของตัวเองออกไปได้ และสามารถสร้างแรงจูงใจได้ด้วยตนเอง เป็นผู้ที่ไม่เห็นและรู้จักคุณค่าในตนเอง

ซึ่งหมายถึงการมีความสามารถในการมองและใช้ชีวิตอย่างเข้าใจ รู้คุณค่าของตนเองว่าขึ้นอยู่กับสิ่งใด โดยให้คุณค่าที่ภายในจิตใจมากกว่าการวัดคุณค่าภายนอก หรือที่รูปร่างหน้าตา ทรัพย์สินเงินทอง การมีการศึกษา ความสามารถ หรือการมีอำนาจ

2) เป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้เป็นอย่างดี คือ ผู้ที่รู้จักและเข้าใจตัวเองได้ดีย่อมมีแนวโน้มที่จะเข้าใจผู้อื่นได้ดีเช่นกัน ความสามารถในการเข้าใจและรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นได้ดีมีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถปรับสภาพอารมณ์ของตนเองให้เป็นไปตามสถานการณ์ และความต้องการของบุคคลอื่นได้เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดี

3) เป็นผู้ที่รู้จักและเข้าใจสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ผู้ที่รู้จักเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดีจะสามารถปรับตัวตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้สามารถที่จะควบคุมและเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ไม่เป็นผู้ที่มีอารมณ์แปรปรวนตามสถานการณ์

ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์ (2556) กล่าวว่า ลักษณะของผู้มีจิตอาสา คือ เป็นผู้ที่มีการอุทิศตนให้กับสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทน และไม่ได้เกี่ยวข้องกับหน้าที่การทำงานที่ต้องทำ แต่เป็นการทำด้วยความสมัครใจ ไม่เป็นผู้เคยเมตตาต่อการช่วยเหลือผู้อื่น คิดถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเองเสมอ มีการบริจาคให้แก่คนที่ด้อยโอกาสและสังคมที่ขาดแคลน ด้วยแรงกายแรงใจ และกำลังทรัพย์ เป็นผู้ริเริ่มในการสร้างสรรคกิจกรรมที่สามารถพัฒนาชุมชนและสังคมได้ โดยทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ต้องมีจิตใจอันบริสุทธิ์ที่จะทำความดีเพื่อผู้อื่นอยู่เบื้องหลัง

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตอาสา คือ ผู้ที่มีความพร้อมที่จะสละเวลา แรงกาย แรงใจ และสติปัญญา เพื่อช่วยเหลือสังคมหรือผู้ที่ด้อยกว่าเสมอ คุณลักษณะที่สำคัญของอาสาสมัครมี 3 ประการ คือ ทำงานด้วยความสมัครใจไม่ใช่ด้วยการถูกบังคับ หรือเป็นเพราะหน้าที่เป็นงานเพื่อประโยชน์แก่สังคม โดยไม่คาดหวังสิ่งตอบแทนเป็นจำนวนเงิน และวัตถุสิ่งของที่มีมูลค่าแทนเงิน

2.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมจิตอาสา

วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544) กล่าวว่า การมีจิตอาสาสามารถเกิดจากปัจจัยทางสังคม และปัจจัยส่วนบุคคลตัวอย่างเช่น ก่อนการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตจะมีลักษณะเฉพาะบุคคลซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว สถาบันการศึกษาเดิม และกระบวนการทางสังคมที่เคยอยู่อาศัย แต่เมื่อเข้ารับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา วัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ เพื่อน และสังคมใหม่ๆ ล้วนมีผลต่อความเชื่อ การรับรู้ ทักษะคติ เจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของนิสิตโดยแสดงออกมาทางการดำเนินชีวิต โครงสร้าง

ของมหาวิทยาลัยในแต่ละแห่งแตกต่างกันตามปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ พันธกิจ ลักษณะการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม และนโยบายขององค์กรเป็นปัจจัยที่มีผลต่อเจตคติและพฤติกรรมของบุคคล

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม (2550) กล่าวว่า จิตสาธารณะ จิตสำนึกสาธารณะ หรือจิตสำนึกของคนในสังคมว่า เป็นสิ่งที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ดังนี้

1) ปัจจัยภายนอก หมายถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาวะทางสัมพันธภาพของคนในสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่ลึกซึ้งกว่าแค่สภาวะทางกายภาพ แต่เป็นสภาวะที่ได้รับการอบรม ชัดเจน และสะสมอยู่ในส่วนของการรับรู้ครั้งละเล็กครั้งละน้อย ทำให้เกิดจิตสำนึกที่มีรูปแบบที่หลากหลาย สภาวะแวดล้อมทางสังคมจะเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว พ่อแม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อนฝูง บุคคลทั่วไป จนถึงระดับองค์กร วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ศาสนา กฎหมาย รวมทั้งสภาวะแวดล้อม

2) ปัจจัยภายใน หมายถึงสำนึกที่เกิดขึ้นจากภายในตัวบุคคล ทั้งการคิด การวิเคราะห์ การพิจารณาสิ่งต่างๆ และตัดสินใจคุณค่า ความดี ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติ และการเลือกปฏิบัติทางจิตใจ เพื่อชัดเจนตัวตนให้เป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง โดยเกิดจากการรับรู้ จากการคิด จากการมองเห็น จากการเรียนรู้ และนำมาพิจารณาเพื่อตัดสินใจว่าต้องการสร้างจิตสำนึกแบบใด ก็จะมีการฝึกฝนและสะสมจิตสำนึกเหล่านั้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีพฤติกรรมจิตอาสา เกิดจาก 2 ปัจจัยหลักประกอบกัน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น การรับรู้ การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง การเห็นคุณค่าในพฤติกรรมของตนเอง และปัจจัยภายนอก ได้แก่ การมีครอบครัว เพื่อน สังคม ที่เป็นเหมือนต้นแบบสำคัญด้านจิตอาสา

3. แนวคิดและทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค

3.1 ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) ได้ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึงพฤติกรรมที่ผู้บริโภคทำการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมินผลลัพธ์ และการใช้จ่าย ในสินค้าและบริการ โดยมีความคาดหวังว่าจะตอบสนองความต้องการของตัวเองได้ หรืออาจหมายถึงกระบวนการในการตัดสินใจ และลักษณะกิจกรรมของแต่ละบุคคลเมื่อทำการประเมินผล การใช้ การแสวงหา และการใช้จ่าย ที่เกี่ยวกับสินค้าและบริการ

ดารา ทีปะปาล (2542) ได้ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรมผู้บริโภค ว่าหมายถึง บุคคลใดๆ ที่มีเกี่ยวข้องกับกิจกรรมอันเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าและบริการใดๆ ก็ได้ที่ไม่จำกัดร้านค้าและบริษัท เพื่อนำไปบริโภคหรืออุปโภคสำหรับตนเองและครัวเรือน ได้แก่ ผู้บริโภคต้องเป็นผู้ที่มีความต้องการ ผู้บริโภคต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจซื้อ มีพฤติกรรมการซื้อ และมีพฤติกรรมการบริโภค

ศุภร เสรีรัตน์ (2544) ได้ให้ความหมายของคำว่า พฤติกรรมของผู้บริโภค ไว้ว่าเป็น การกระทำต่างๆ เกี่ยวข้องกับการแสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งการบริโภค และการจับจ่ายใช้สอย ในการบริโภคหรือสินค้าต่างๆ รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่เกิดขึ้นทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการกระทำดังกล่าวด้วย

สรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำ หรือปฏิกิริยาต่างๆ ที่มนุษย์แสดงออกมามากกว่าที่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การเดิน การพูด รวมทั้งปฏิกิริยาที่อยู่ภายในที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การคิด ความสนใจ ความชอบ

3.2 ความหมายของพฤติกรรมการท่องเที่ยว

สุริรัตน์ เตชะทวีวรรณ (2545) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึง ลักษณะการแสดงออก การกระทำของนักท่องเที่ยวที่แสดงออกมาตั้งแต่การตัดสินใจท่องเที่ยว ระหว่างการท่องเที่ยว และหลังการท่องเที่ยว การศึกษาถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวก็เพื่อวัตถุประสงค์ในเรื่องต่างๆ เช่น การวางแผนและพัฒนาด้านบริการการท่องเที่ยว การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางในแต่ละช่วงของฤดูกาล การวางแผนและป้องกันการเกิดปัญหา การวางแผนและพัฒนาด้านเทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสาร และการวางแผนและพัฒนาด้านการตลาด

รุจยา คำพรรณ (2546) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำ หรือปฏิกิริยาต่างๆ ของนักท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยว รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งเป็นตัวกำหนดการกระทำดังกล่าว เพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลให้ได้รับความพึงพอใจ โดยการเดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ

สรุปได้ว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำ หรือปฏิกิริยาต่างๆ ที่บุคคลแสดงออกมามากกว่าที่สามารถสังเกตเห็นได้ เพื่อสนองความต้องการในการท่องเที่ยวของตนเอง โดยเป็นพฤติกรรมที่ปรากฏทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการท่องเที่ยว

3.3 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค

การวิเคราะห์ลักษณะของตลาด ธุรกิจจะต้องทราบว่าตลาดคือใคร มีพฤติกรรม การซื้อและการใช้อย่างไร เพื่อสามารถวางแผนส่วนประสมทางการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรม และความต้องการของตลาด ซึ่งหลักการดังกล่าวก็คือการตั้งคำถาม 6 Ws 1H ที่ใช้พิจารณาหลัก เกี่ยวกับตลาดต่างๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการทราบตามหลักการ 7Os (ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์, 2544) ได้แก่

1) ใครคือผู้บริโภค (Who) ซึ่งคำถามนี้นำมาซึ่งคำตอบว่านักท่องเที่ยว กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร (Occupant) เช่น นักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวต่างชาติ หรือนักท่องเที่ยวกลุ่ม ไมซ์

2) ผู้บริโภคต้องการซื้ออะไร (What) เป็นคำถามเพื่อให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวว่าสิ่งที่เขาต้องการซื้อคืออะไร (Object) เช่น ต้องการมาจับจ่ายซื้อสินค้า หรือ แสวงหาสถานที่ที่มีความสงบ สวยงามของธรรมชาติ

3) ทำไมผู้บริโภคจึงเลือกซื้อ (Why) เป็นลักษณะคำถามที่ต้องการทราบ เหตุผลที่แท้จริง (Objectives) ในการตัดสินใจซื้อของนักท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวมาสงขลา เพราะมีสินค้าราคาถูก มีอาหารอร่อย คุณภาพดี หรือมีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม

4) ใครที่มีส่วนร่วมหรือมีผลในการตัดสินใจในการซื้อ (Whom) เป็นคำถาม เพื่อให้ทราบถึงบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้า (Organization) เช่น การแนะนำ ของบริษัทนำเที่ยว หรือ ครอบครัว เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการทำโปรแกรมทางการโฆษณา

5) ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าเมื่อใด (When) เป็นคำถามเพื่อทราบถึงโอกาสในการ ซื้อสินค้าและบริการของลูกค้า (Occasion) เพื่อเตรียมการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ และ เตรียมแผนการส่งเสริมการตลาดในช่วงเวลาที่เหมาะสม เช่น นักท่องเที่ยวต่างชาติแต่ละชาตินิยม มาท่องเที่ยวในช่วงเดือนใดบ้าง หรือมาในช่วงเทศกาลใดมากเป็นพิเศษ

6) ผู้บริโภคซื้อที่ไหนหรือผู้บริโภคอยู่ที่ใด (Where) เป็นคำถามเพื่อให้ทราบถึง แหล่งที่ลูกค้าสะดวกหรือนิยมที่จะไปซื้อ เพื่อจะได้นำไปบริหารจัดการช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าหรือ บริการที่เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละกลุ่ม เช่น ซื้อผ่านบริษัทนำเที่ยว หรือทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

7) ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How) หรือมีเงื่อนไขอะไรในการตัดสินใจซื้อ เพื่อให้ ทราบถึงลักษณะการซื้อของลูกค้า (Operation) ว่ามีขั้นตอนในการซื้ออย่างไร มีความรู้สึกละเอียด อย่างไร จากการซื้อ การใช้ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว เช่น นักท่องเที่ยวมีการหาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ

จากแหล่งใด ติดต่อสถานที่พักแรมอย่างไร มีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใดภายหลังการมาท่องเที่ยว

3.4 ลักษณะการตัดสินใจซื้อของนักท่องเที่ยว

การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง กระบวนการในการเลือกที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากทางเลือกที่หลากหลาย ซึ่งผู้บริโภคมักจะต้องตัดสินใจในทางเลือกสินค้าและบริการอยู่เสมอ โดยที่ผู้บริโภคจะเลือกซื้อบริการหรือสินค้านั้นๆ ตามการประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่ได้รับ และข้อจำกัดของบุคคลตามสถานการณ์ต่างๆ กระบวนการตัดสินใจซื้อถือเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่อยู่ภายใต้จิตใจของผู้บริโภค (ฉัตยาพร เสมอใจ, 2550)

ศุภลักษณ์ อังครางกูร (2552) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจซื้อของนักท่องเที่ยวจะมีขั้นตอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกระตุ้นหรือการรับรู้ถึงความต้องการ (Need arousal or Problem recognition) เมื่อผู้บริโภครับรู้ถึงความต้องการของตนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการตระหนักถึงความต้องการซื้อ มี 2 ลักษณะ คือ การถูกกระตุ้นจากปัจจัยภายใน เช่น เกิดจากประสบการณ์ในอดีต ความต้องการต่างๆ หรืออัตลักษณ์ส่วนบุคคล และการถูกกระตุ้นจากปัจจัยภายนอก โดยบุคคลหรือสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น สื่อโฆษณา คำบอกเล่าจากเพื่อนหรือคนรู้จัก

ขั้นที่ 2 การค้นหาข้อมูล (Information search) เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการเมื่อเกิดความไม่มั่นใจในข้อมูลที่มีอยู่ หรือต้องการทราบรายละเอียดต่างๆ เพิ่มเติม ซึ่งปริมาณข้อมูลที่นักท่องเที่ยวต้องการเสาะหาเพิ่มเติมขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้นของนักท่องเที่ยว ปริมาณข้อมูลที่มีอยู่เดิม ความพึงพอใจในการหาข้อมูลและข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งแหล่งในการหาข้อมูลคือ

1) การค้นหาข้อมูลภายใน (Internal search) ซึ่งเกิดจากการระลึกความทรงจำจากประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ผ่านมาในอดีต

2) การค้นหาข้อมูลจากภายนอก (External source) จากบุคคลรอบข้าง (Personal source) ได้แก่ เพื่อน ครอบครัว หรือคนรู้จัก จากสื่อต่างๆ เช่น โฆษณา การจัดแสดงต่างๆ พนักงานขาย จากสื่อสาธารณะ เช่น การวิจารณ์บทความแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวหรือบทความเกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันและจากแหล่งประสบการณ์ ได้แก่ ประสบการณ์ตรงในการท่องเที่ยวนั้น

ขั้นที่ 3 การประเมินตัวเลือก (Evaluation of alternatives) โดยเป็นพฤติกรรมการประเมินความสนใจในลักษณะและคุณสมบัติของสินค้าและบริการนั้นๆ ซึ่งจะมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาส่งผลต่อการประเมินดังกล่าว เช่น ประสบการณ์ การรับรู้ ทัศนคติ เป็นต้น ผ่านการพิจารณา

คุณสมบัติต่างๆ เช่น ชื่อบริษัท ตราสินค้า ความรวดเร็วของการบริการ สถานที่พักที่มีบรรยากาศดี จากนั้นจึงนำมาเปรียบเทียบลำดับความสำคัญของคุณสมบัติต่างๆ และนำมาประเมินทางเลือก

ขั้นที่ 4 การตัดสินใจซื้อ (Purchase decision) โดยนักท่องเที่ยวจะมีการตัดสินใจซื้อโดยพิจารณาจากข้อมูลต่างๆ ที่ค้นหาได้ ซึ่งเกิดเป็นความต้องการซื้อ โดยทัศนคติของผู้ใกล้ชิดหรือผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการซื้อจะส่งผลต่อความต้องการซื้อของนักท่องเที่ยวรวมถึงความต้องการซื้อของตัวเอง แต่อย่างไรก็ตามการตัดสินใจซื้ออาจไม่ตรงกับความต้องการซื้อเสมอไป หากมีปัจจัยแทรกซ้อนระหว่างความตั้งใจซื้อกับการซื้อจริง เช่น ชาวไม่สงบทางการเมือง ชาวภัยพิบัติทางธรรมชาติของประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชาวโรคระบาดต่างๆ ความไม่พอใจในรูปแบบการขายสินค้าหรือบริการของผู้ขาย ทำให้การตัดสินใจซื้อของผู้ซื้อเปลี่ยนแปลงได้ (จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์, 2554)

ขั้นที่ 5 พฤติกรรมหลังการซื้อ (Post purchase behavior) เป็นการประเมินความรู้สึกหลังจากการบริการ โดยนักท่องเที่ยวจะประเมินจากสิ่งที่คาดหวังและสิ่งที่นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากการรับบริการนั้น โดยหากประสบการณ์ที่ได้รับมากกว่าที่คาดหวังไว้ นักท่องเที่ยวก็จะมีคามพึงพอใจมากขึ้น หากประสบการณ์ที่ได้รับเท่ากับที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง นักท่องเที่ยวจะพึงพอใจกับการบริการนั้น แต่หากได้รับประสบการณ์น้อยกว่าที่คาดหวัง นักท่องเที่ยวจะไม่พึงพอใจและอาจเกิดการบอกต่อในลักษณะปากต่อปาก รวมถึงส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในภายหลัง ซึ่งสิ่งที่มากำหนดความคาดหวังได้แก่ สื่อ คำแนะนำต่างๆ ดังนั้นความพอใจจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อซ้ำ ความจงรักภักดีต่อบริษัทหรือชื่อเสียงของบริษัท

4. แนวคิดและทฤษฎีการตลาดการท่องเที่ยว

4.1 ความหมายของการตลาดการท่องเที่ยว

จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์ (2554) ได้ให้ความหมายของคำว่า การตลาด (Marketing) หมายถึง ศาสตร์หนึ่งในการแสวงหา เพิ่มจำนวนผู้บริโภค และรักษาจำนวนผู้บริโภคที่จะสร้างกำไรให้แก่การประกอบธุรกิจนั้นๆ ประกอบด้วย การเลือกกลุ่มตลาดเป้าหมาย การแสวงหาผู้บริโภค การเพิ่มจำนวนและการรักษาจำนวนผู้บริโภคผ่านการสื่อสารและการโฆษณาถึงคุณค่าที่ผู้บริโภคจะได้รับ ซึ่งเหนือกว่าคู่แข่งทางการตลาดอื่นๆ (Kotler, Bowen, & Makens, 2010; Kotler & Keller, 2009) เป็นระบบการทำธุรกิจที่เกิดขึ้นเพื่อวางแผนการตลาด กำหนดราคาขาย ส่งเสริมการตลาด และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มตลาดเป้าหมาย

ได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยมีขั้นตอนในการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผน การบริหาร การกำหนดราคา และการส่งเสริมการตลาดอื่นๆ

4.2 ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวและการบริการ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541) ได้อ้างถึงแนวคิดส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ (Service Mix) ของคอตเลอร์ ว่าเป็น องค์ประกอบต่างๆ ที่นำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวและการบริการมี 7 ประการ หรือที่เราเรียกว่า 7Ps ซึ่งในการบริหารการตลาดการท่องเที่ยวและการบริการจะต้องประสมประสานหรือบูรณาการเครื่องมือเหล่านี้เข้าด้วยกัน ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกันทั้งในด้านการตลาด (Marketing) การปฏิบัติการ (Operation) และทรัพยากรมนุษย์ (Human resources) ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จของธุรกิจ มีเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

4.2.1 ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง บริการและสินค้าต่างๆ ที่ให้บริการได้อย่างตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ดังนั้นผลิตภัณฑ์จึงประกอบด้วยทุกส่วนประกอบของการบริการที่สามารถสร้างคุณค่าให้กับผู้บริโภค ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง สถานที่พัก อาหาร ผู้นำเที่ยว รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระหว่างการท่องเที่ยวด้วย โดยทั่วไปผลิตภัณฑ์จะประกอบด้วยผลิตภัณฑ์หลัก (Core product) และบริการเสริม (Supplementary Service) ซึ่งก็คือผลประโยชน์หลักของโรงแรม นั่นคือห้องพักสำหรับเป็นที่พักแรม และบริการเสริม ซึ่งก็คือผลประโยชน์เพิ่มเติมที่ผู้บริโภคจะได้รับจากการใช้บริการของโรงแรม เช่น ห้องออกกำลังกาย บริการส่งอาหารถึงห้อง รายการบันเทิงอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งสิ่งที่เป็นบริการเสริมนี้เองที่จะช่วยสร้างความแตกต่างและข้อได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับธุรกิจ นอกจากนี้ในการตลาดการท่องเที่ยวและการบริการ เราสามารถแบ่งสินค้าและบริการได้เป็น 2 ประเภท คือ สินค้าที่เป็นทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา ทะเล น้ำตก สัตว์ พรรณไม้ และสินค้าที่เป็นทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น โบราณสถาน โบราณวัตถุ พิพิธภัณฑ์ ร้านอาหาร เป็นต้น

4.2.2 ราคา (Price) หมายถึง ผลประโยชน์หรือคุณค่าของสินค้าและบริการในรูปของตัวเงิน หรือสิ่งที่จะต้องจ่ายสำหรับการแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ แต่ในทัศนะของธุรกิจ ราคาจะเป็นตัวกำหนดรายได้ ซึ่งรายได้ส่วนนี้จะใช้ทดแทนต้นทุนในการจัดหาสินค้าและบริการ และสร้างกำไรวิธีการตั้งราคามีหลายแบบ นอกเหนือจากการตั้งราคาขายโดยคำนวณจากต้นทุนที่ใช้ในการผลิต ผู้ให้บริการสามารถตั้งราคาตามอุปสงค์ของตลาด หรือตั้งราคาโดยใช้คู่แข่งเป็นเกณฑ์ ราคาของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวจะแตกต่างจากราคาของสินค้าทั่วไป

โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นการตั้งราคาขายเพื่อแสดงภาพลักษณ์ขององค์กรและคุณค่าของสินค้าและบริการในสายตาหรือความพึงพอใจของผู้บริโภค ดังนั้นราคาของสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวจึงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และอาจจะมีมูลค่าสูงกว่าราคาของสินค้าทั่วไป อย่างไรก็ตามยังมีผู้บริโภคอีกจำนวนหนึ่งที่ตัดสินใจซื้อโดยใช้ราคาเป็นหลัก โดยไม่คาดหวังที่จะได้รับการบริการที่ดีนัก

4.2.3 ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place/Distribution) หมายถึง โครงสร้างของช่องทางที่ช่วยขนส่งสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภคอย่างครบถ้วน สะดวก และรวดเร็ว ซึ่งประกอบด้วยองค์กรต่างๆ ในระบบการท่องเที่ยวทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ เช่น บริษัทนำเที่ยว บริษัทขนส่ง สายการบิน

4.2.4 การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นกิจกรรมการสื่อสารและออกแบบสิ่งจูงใจสำหรับการบริการ เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจ ตระหนักรู้ และเกิดพฤติกรรมการซื้อ โดยใช้สื่อต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ดีที่สุดและเร็วที่สุด เช่น การโฆษณา การขายโดยใช้พนักงานขาย

4.2.5 คนหรือพนักงาน (People) คนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วยผู้บริโภคหรือลูกค้า และพนักงานบริการหรือผู้ที่ทำงานในองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริการทางการท่องเที่ยว และการบริการเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยแรงงานคนหรือพนักงาน เพื่อส่งมอบคุณภาพการบริการให้กับลูกค้า ซึ่งพนักงานบริการถือเป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จอีกด้านหนึ่งที่สำคัญ ดังนั้นผู้ให้บริการจะต้องวางแผน สรรหา คัดเลือก ฝึกอบรม พัฒนา และจูงใจพนักงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทั้งพนักงานที่ให้บริการผู้บริโภคโดยตรงและพนักงานแผนกอื่นๆ

4.2.6 กระบวนการ (Process) กระบวนการจะระบุถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงานสำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ ลูกค้ามักจะต้องเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมกับการบวนการผลิตและวิธีการในการส่งมอบบริการ เช่น ตัวของนักท่องเที่ยวจะต้องอยู่ร่วมด้วยตลอดการเดินทางท่องเที่ยว มิเช่นนั้นแล้วการเดินทางก็จะไม่เกิดขึ้น

4.2.7 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) หมายถึง รูปแบบหรือสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะทางกายภาพ รวมไปถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่อยู่ภายในสภาพแวดล้อมของการให้บริการซึ่งมีผลต่อประสบการณ์การบริการของลูกค้า เช่น การตกแต่งสำนักงาน เครื่องแบบของพนักงาน รูปแบบของอาคาร เฟอร์นิเจอร์ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ไฟ เสียงดนตรี ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพจะแสดงถึงภาพลักษณ์และคุณภาพการบริการของบริษัท และส่งผลต่อความประทับใจของลูกค้า

สรุปได้ว่า ส่วนผสมทางการตลาดประกอบไปด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด คนหรือพนักงาน กระบวนการ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดนี้มีส่วนช่วยในการจัดการการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเยาวชน

5.1 ความหมายของเยาวชน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2558) ได้ให้ความหมายว่า เยาวชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 - 24 ปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2563) ได้ให้ความหมายว่า เยาวชน หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ถึง 25 ปีบริบูรณ์

องค์การสหประชาชาติ (อ้างถึงใน สุภักดี อนุกุล, 2539) ได้ให้ความหมายว่า เยาวชน หมายถึง คนในวัยหนุ่มสาว คือ ผู้มีอายุระหว่าง 15-25 ปี

สรุปได้ว่า เยาวชน หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ถึง 25 ปีบริบูรณ์

5.2 การพัฒนาเยาวชนไทย

การที่เยาวชนจะพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ต้องมีทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน สู่ความมั่นคง สุขภาพแข็งแรงดี มีความสุข และมีความคิดสร้างสรรค์สมัย (วัยใสร่วมพัฒนาชาติไทย, 2550) ซึ่งมีแนวทางดังนี้

5.2.1 แนวทางการมีความมั่นคงทางครอบครัวและจิตใจ

1) ส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดความรักใคร่ ความเข้าใจอันดีต่อกัน การให้ออกาสซึ่งกันและกัน และเห็นความสำคัญของสมาชิกภายในครอบครัว

2) ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนการมีครอบครัวและการวางแผนครอบครัวที่ดี

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างฐานะทางการเงิน อาชีพ รายได้ ของคนในครอบครัวให้มีความมั่นคง และมีรูปแบบการใช้ชีวิตที่พอเพียง

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้คนในครอบครัวเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน เป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน และมีเวลาให้แก่ครอบครัวเสมอ

5) ส่งเสริมและพัฒนาก่อสร้างเครือข่ายเด็กและครอบครัว เช่น ส่งเสริมให้เกิด ศูนย์พัฒนาครอบครัวในการพัฒนาเด็กและเยาวชน และมีการเชื่อมโยงองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีการบูรณาการการทำงานกำหนดนโยบายและงบประมาณ ไปสู่การสนับสนุนในการสร้างครอบครัวให้มีความเข้มแข็ง

7) ส่งเสริมการให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องสิทธิของเด็กและเยาวชน

8) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการทำงานด้านเด็กและเยาวชนให้ยั่งยืน พร้อมทั้งผลักดันให้เกิดธรรมนูญครอบครัว ให้เกิดกองทุนที่เกิดจากการสนับสนุนของ อบต. ชุมชน และภาครัฐ

9) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรเด็กและเยาวชนในชุมชน

10) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

11) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เหมาะสมตามพัฒนาการ

12) สนับสนุนงบประมาณเพื่อส่งเสริมการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสอย่างต่อเนื่อง

5.2.2 แนวทางการมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่แข็งแรง

1) ส่งเสริมสนับสนุนและด้านโภชนาการ และพฤติกรรมกรบริโภคให้เหมาะสมกับวัย

2) ส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติตนที่อยู่ในหลักศาสนา มีคุณธรรม รวมถึงการยอมรับความแพ้-ชนะ และมีน้ำใจ

3) ส่งเสริมและพัฒนาที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อมที่ช่วยเสริมสร้าง สุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี

4) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ด้านพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กและเยาวชน ทั้งด้านอนามัยเจริญพันธุ์ ด้านกีฬานันทนาการ และด้านการต่อต้านยาเสพติด

5) ส่งเสริมและพัฒนาความฉลาดทางสติปัญญา และความฉลาดทางอารมณ์

6) ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้รับความปลอดภัยอย่างเหมาะสม

7) ส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของครอบครัว ในการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีของเด็ก และเยาวชนอย่างเหมาะสม

5.2.3 แนวทางการเป็นคนดี

- 1) ส่งเสริมการนำหลักศาสนามายึดถือปฏิบัติในการใช้ชีวิต
- 2) พัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ สำหรับเก็บอนุสรณ์ความดีของบุคคลต้นแบบในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดบันทึกเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กและเยาวชน
- 3) ส่งเสริมและพัฒนากการสร้างเครือข่ายคนดีและมีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บูรณาการขององค์กรต่างๆ ในพื้นที่ชุมชน
- 4) ส่งเสริม พัฒนา และประชาสัมพันธ์สื่อต่างๆ เพื่อสร้างจิตสำนึกและบรรณการเป็นพลเมืองดี
- 6) ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรทักษะชีวิตที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชน

5.2.4 แนวทางการเป็นคนสร้างสรรค์

- 1) ส่งเสริมพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การมีเหตุและผล การใช้จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ และการคิดนอกกรอบ
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีพื้นที่และโอกาสในการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนสำหรับเด็กและเยาวชน
- 4) ส่งเสริมเด็กและเยาวชนใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาสื่อการสอนอย่างสร้างสรรค์
- 5) ส่งเสริมประชาธิปไตยในครอบครัว โรงเรียน ชุมชน
- 6) ส่งเสริมและพัฒนาผู้นำเด็กและเยาวชนในการเป็นแกนนำเยาวชนสร้างสรรค์
- 7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้การยอมรับ ความคิด การทำ การแสดงออกของเด็ก และเยาวชนอย่างเหมาะสม
- 8) ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของครอบครัว ให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน
- 9) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กและเยาวชน

5.3 แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 ได้รับความเห็นชอบในหลักการจากคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม

2560 จากนั้นได้นำเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาและมีมติเห็นควรให้ความเห็นชอบในหลักการร่างแผน เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2561 และ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการ เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2561 ตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์เสนอซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติฉบับนี้ จะเป็นแนวทางให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อ ส่งเสริมการคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเป็น แนวทางในการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดต่อไป

แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 เป็นแผนยุทธศาสตร์ ที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทย ปี 2580 รวมทั้งได้บูรณาการนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” เป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กและ เยาวชนที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เพื่อการยกระดับคุณภาพทุน มนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อ หลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีสุขภาพ ที่ดี มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับ ความ ต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อความต้องการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 การ เตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต ตลอดจนการยกระดับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในฐานะภาคีที่มีพลังในกระบวนการ พัฒนาชุมชนและสังคม

ดังนั้น ทิศทางของแผนการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560- 2564 คือเน้นให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีความ เป็นพลเมืองที่สร้างสรรค์สามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก มีความ รับผิดชอบต่อตนเอง มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และมีส่วนร่วมในฐานะภาคีที่มีพลังใน กระบวนการพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญ ของประเทศชาติในอนาคต

5.3.1 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมอาสาสมัคร และการมีจิตสำนึก สาธารณะ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน เป้าประสงค์ ที่ 3.2 เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในฐานะผู้ขับเคลื่อนและดูแลชุมชนและสังคม

ซึ่งเกิดจากการพัฒนาศักยภาพอย่างเป็นระบบ โดยมีมาตรการคือ สนับสนุนเด็กและเยาวชนในและนอกระบบการศึกษาให้รวมกลุ่ม และทำงานพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังนี้

1) สนับสนุน ขยาย และเชื่อมโยงเครือข่ายเด็กและเยาวชนให้มีบทบาทและกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชนและสังคมในทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องตั้งแต่ระดับการร่วมคิด ร่วมออกแบบกิจกรรม ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามผล ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางนโยบายต่อการพัฒนาสังคมในลักษณะการเป็นหุ้นส่วน

2) ส่งเสริมบทบาทและกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่ายเด็กและเยาวชนต่อการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัย และปัจจัยเสี่ยง อาทิ เหล้า บุหรี่ สารเสพติด การพนัน การติดยา และการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ อาชญากรรม การล่อลวง การเข้าสู่ตลาดแรงงานในรูปแบบที่เลวร้ายและไม่เหมาะสม

3) ส่งเสริมให้สถานศึกษาสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม

4) ส่งเสริม สนับสนุน และขยายความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคสังคมภาคเศรษฐกิจและภาควิชาการเพื่อกำหนดแนวทางการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชนเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคมอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561)

5.4 เยาวชนระดับอุดมศึกษาขนาดใหญ่ในกำกับของรัฐในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐขนาดใหญ่ เพื่อเป็นขอบเขตด้านพื้นที่ โดยคัดเลือกมาจากเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

มหาวิทยาลัย/สถาบันขนาดใหญ่ ได้แก่ มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ และงบลงทุน (ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างปีเดียว ไม่รวมสิ่งก่อสร้างผูกพัน) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 มากกว่า 1,000 ล้านบาทขึ้นไป มีจำนวน 10 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐขนาดใหญ่ ที่มีพื้นที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 6 แห่ง ประกอบด้วย

5.4.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนิสิตทั้งสิ้น 22,287 คน ที่ศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพมหานครประกอบด้วยคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะจิตวิทยา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา และสำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร ซึ่งเป็นนิสิตผู้หญิงจำนวน 13,206 คน และ นิสิตผู้ชายจำนวน 9,081 คน

5.4.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีนิสิตทั้งสิ้น 30,162 คน ที่ศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพ มหานคร หรือวิทยาเขตบางเขน ประกอบด้วยคณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะมนุษยศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะเทคนิคการสัตวแพทย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ วิทยาลัยบูรณาการศาสตร์ คณะสิ่งแวดล้อม นิสิตข้ามมหาวิทยาลัย และนิสิตโครงการสหวิทยาการ

5.4.3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีนักศึกษาทั้งสิ้น 5,298 คน ที่ศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร เขตท่าพระจันทร์ ประกอบด้วย คณะศิลปศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร วิทยาลัยนวัตกรรม วิทยาลัยสหวิทยาการ และวิทยาลัยนานาชาติปรีดีพนมยงค์ ซึ่งเป็นนิสิตผู้หญิงจำนวน 3,548 คน และ นิสิตผู้ชายจำนวน 1,750 คน

5.4.4 มหาวิทยาลัยมหิดล มีนักศึกษาทั้งสิ้น 6,491 คน ที่ศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะวิทยาศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

5.4.5 มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีนักศึกษาทั้งสิ้น 73,007 คน ที่ศึกษาในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย คณะนิติศาสตร์ คณะสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ และคณะพัฒนาทรัพยากร

5.4.6 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีนิสิตทั้งสิ้น 14,060 คน ที่ศึกษาในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

คณะเศรษฐศาสตร์ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม วิทยาลัยอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน

ซึ่งจำนวนนิสิต/นักศึกษา จากทุกมหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 151,313 คน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้า มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏดังนี้

6.1 งานวิจัยในประเทศไทย

ศกลวรรณ พาเรือง (2540) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบจากปัจจัยการใช้เวลาว่าง 16 กิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่าสามารถจัดได้ 2 องค์ประกอบ คือ กิจกรรมที่ต้องลงมือกระทำ (Active Activity) และกิจกรรมที่ไม่ต้องลงมือกระทำ (Passive Activity) ซึ่งปัจจัยทางประชากรศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษา คือ ตัวแปรชั้นปี สาขาวิชา ภูมิฐานะ และบุคคลที่พำนักอาศัยด้วย กิจกรรมที่ต้องลงมือกระทำ (Active Activity) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พฤติกรรมการรับสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมีความรู้ในประเด็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่พบความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กฤตยา ทัพวงษ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมอาสาของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมอาสาของนิสิตแปรผันตามอายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำกิจกรรมอาสา จำนวนเพื่อนที่ทำกิจกรรมอาสา การสนับสนุนทางสังคม ชั้นปีที่ศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน และภูมิฐานะนอกเขตเทศบาล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุพบว่า ตัวแปรทั้ง 16 ตัวสามารถใช้อธิบายความแปรผันของพฤติกรรมอาสาได้ร้อยละ 9.6 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนการวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน พบว่า ตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมสามารถอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมอาสาได้ดีที่สุด คือ ร้อยละ 4.0 รองลงไปคือ ตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำกิจกรรมอาสา ชั้นปีที่ศึกษา จำนวนเพื่อนที่ทำกิจกรรมอาสา และประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสามารถเพิ่มอำนาจการอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมอาสา ตามลำดับ ส่วนตัวแปรเพศ อายุ ลำดับที่การเป็นบุตร

สาขาวิชา เกรดเฉลี่ย จำนวนเวลาร่างต่อสัปดาห์ เงินใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สถานภาพสมรสของมารดาบิดา ภูมิลำเนาเดิม และจำนวนปีที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร ไม่ได้เพิ่มอำนาจการอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมอาสา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

พงศ์ธวัช ศรีจันทอง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวในกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ทั้ง 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมล่องเรือเก็บขยะ กิจกรรมสร้างแนวกันไฟ กิจกรรมปลูกป่าชายเลน และกิจกรรมอาสาสร้างบ้านดิน มีความคาดหวังอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และได้รับความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นกัน ในระดับความคาดหวังที่ค่อนข้างมาก เพราะนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับรู้ข้อมูลเบื้องต้นก่อนแล้วจึงได้ตัดสินใจเข้าร่วม ทำให้เกิดความคาดหวังที่ค่อนข้างมากในการได้มาทำกิจกรรมในระดับความพึงพอใจที่ค่อนข้างมาก เพราะกิจกรรมที่ได้เข้าร่วมนั้น ได้ทำตามแผนที่วางไว้ ได้ทำกิจกรรมอย่างที่คาดหวังไว้ก่อนมารวมถึงมีการบริการที่ดี ได้รับการเอาใจใส่ ความเป็นกันเองและอัธยาศัยอันดีของบุคลากรที่จัดกิจกรรม

กาญจนา สมมิตร และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตภาคเหนือตอนบนมีแนวโน้มที่ดี โดยพบผู้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด คือ 34 องค์กร รองลงมาอยู่ในจังหวัดเชียงราย 7 องค์กร และจังหวัดแม่ฮ่องสอน 6 องค์กร โดยปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในภาคเหนือตอนบน คือ ด้านบุคลากรในการให้บริการ (People) ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) ด้านสินค้าทางการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ (Product) ด้านราคา (Price) และด้านการมีเครือข่ายความร่วมมือ (Partnership)

พิมพ์วิภา อินทร (2556) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศหญิงและเพศชายมีจำนวนเท่ากัน มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีภูมิลำเนาส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออก มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา มีความต้องการสนับสนุนการท่องเที่ยวที่คนท้องถิ่นจะได้รับประโยชน์ ต้องการให้มีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะในการบริการด้านต่างๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ เช่น การบริการนำเที่ยว การสื่อความหมาย และมีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญด้านป่าชายเลนและเจ้าหน้าที่จากภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับป่าชายเลนมี

ความต้องการให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว และควรปลูกฝังให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลน รวมทั้งมีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งแนวทางการพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หน่วยงานรับผิดชอบหลักในพื้นที่ ควรจัดทำแผนงาน และนโยบายด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างชัดเจน รวมทั้งโครงการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมที่มีความเป็นไปได้มากขึ้น และสอดคล้องกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ความจำเป็นและความต้องการของนักท่องเที่ยว ความต้องการของคนในชุมชน ดูแลปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมตามความเหมาะสมของพื้นที่

กนกพร สุทธิสถินกุล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการทำพิธีกรรมอาสาศาและพิธีกรรมอาสาศาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษพบว่า กลุ่มตัวอย่างนิสิตร้อยละ 96.8 ทำพิธีกรรมอาสาศา ผลการเปรียบเทียบพิธีกรรมอาสาศาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามลักษณะปัจจัยทางสังคม พบว่า นิสิตทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีพิธีกรรมอาสาศาไม่แตกต่างกัน นิสิตที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 และ 3 มีพิธีกรรมอาสาศามากกว่าชั้นปีที่ 4 และนิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กับกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีพิธีกรรมอาสาศามากกว่านิสิตที่ศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

ศิริรัตน์ เสนชู (2559) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการจัดการองค์การการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร มูลนิธิไลอันบาห์ลี ประเทศอินโดนีเซีย ผลการศึกษพบว่า กระบวนการจัดการมีทั้งหมด 3 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยการนำเข้า กระบวนการ และผลการดำเนินงาน โดยปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง งบประมาณเงินทุน เจ้าหน้าที่หรือบุคลากร แผนทางการตลาด และสิ่งอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ต่างๆ กระบวนการ (Process) หมายถึง การวางแผนในการดำเนินการ การอำนวยความสะดวก และการควบคุมงาน และผลการดำเนินงาน (Output) คือการแสดงให้เห็นการพัฒนาของชุมชนพื้นเมือง การพัฒนาตัวเองของกลุ่มนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร และการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ในด้านอาสาสมัคร ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นสอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายของมูลนิธิ และเชื่อมโยงมายังผลจากการดำเนินงานที่มีต่อชุมชนเมืองบาห์ลี และปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร คือ 5 ปัจจัย ดังนี้ ทุนมนุษย์ ทุนวัฒนธรรม การตลาดการท่องเที่ยว ด้านเศรษฐกิจ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรม โดยปัจจัยเหล่านี้ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ขององค์กร คือ การพัฒนาศักยภาพของ

บุคลากร การพัฒนาตัวเองของอาสาสมัคร และการพัฒนารูปแบบกิจกรรมอาสาสมัคร และผลการดำเนินงานดังกล่าวข้างต้นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเมืองบาห์ลี

วิชชุตา ให้เจริญ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษา : ชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนเกาะยาวน้อยมีกระบวนการจัดการท่องเที่ยวอยู่ 4 ประการ ได้แก่ กระบวนการวางแผน กระบวนการจัดสายงาน กระบวนการดำเนินงาน และกระบวนการควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งยึดหลักการสำคัญอยู่ 3 ประการคือ ต้องมีการคัดสรรนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาร่วมกิจกรรมโฮมสเตย์ ทำกิจกรรมท่องเที่ยวโดยไม่มุ่งหวังรายได้เป็นหลักแต่สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยผลจากการประกอบอาชีพ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยวให้เป็นเรื่องเดียวกัน ประการสุดท้ายคือ ต้องมีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม ซึ่งกระบวนการจัดการดังกล่าวสามารถกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวและคนในชุมชนให้หันมาร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชนตามแนวทางของการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยชุมชนเกาะยาวน้อยมีปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์อยู่ 6 ประการ ได้แก่ ทุนทางบุคคล ทุนทางสังคม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางเศรษฐกิจ และทุนภายนอก ด้านปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ของชุมชนเกาะยาวน้อย มี 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายใน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารงานภายในคณะกรรมการ ปัญหาภายนอก สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ชุมชนเกาะยาวน้อยต้องสร้างความเข้มแข็งขึ้นในชุมชน การดำเนินงานต่างๆ ต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เมื่อมีปัญหาต้องพูดคุยทำความเข้าใจกัน และทุกคนต้องยึดมั่นในแนวทางการดำเนินงานตามเจตนารมณ์ในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนที่ได้ตั้งไว้

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แม็คกี และ ซานโทส (McGehee & Santos, 2004) ได้ศึกษาเรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วาทกรรม และการท่องเที่ยวอาสาสมัคร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวอาสาสมัครมีผลในเชิงบวกต่อกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางสังคมหลังการเดินทางที่ตั้งใจไว้และการสนับสนุนกิจกรรมการเคลื่อนไหว มีการพูดคุยถึงผลกระทบและความจำเป็นในการประสานงานองค์กรต่างๆ เพื่อให้โอกาสในการจัดตั้งเครือข่ายความสัมพันธ์และประสบการณ์การสร้างจิตสำนึกทั้งในระหว่าง และหลังจากประสบการณ์การท่องเที่ยวของอาสาสมัคร

ไคลซี และ เฮลเพนนี่ (Caissie & Halpenny, 2001) ได้ศึกษาเรื่อง อาสาสมัครเพื่อธรรมชาติ: แรงจูงใจในการเข้าร่วมในโครงการอาสาสมัครอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจที่สำคัญสำหรับการเข้าร่วมในโครงการพักร้อนเพื่อการอนุรักษ์อาสาสมัคร ประกอบด้วย การแสวงหาความสุข โปรแกรมมีความน่าสนใจ สถานที่และบริบทตามธรรมชาติ สถานที่ที่มีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ และการเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีส่วนใหญ่ที่มีอยู่แล้วเกี่ยวกับอาสาสมัคร แต่อย่างไรก็ตามมีการสำรวจสองประเด็นที่ไม่ซ้ำกันคือ บริบทการเป็นอาสาสมัครตามธรรมชาติของมนุษย์ที่โดดเด่น และการเพิ่มมูลค่าให้กับการลาพักร้อนของอาสาสมัคร ที่สร้างประโยชน์มากกว่าท่องเที่ยวทั่วไป

โลว์ และ ลี (Lo & Lee, 2011) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจและการรับรู้คุณค่าของนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจากฮ่องกง ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวต้องการมีส่วนร่วมในการเดินทางท่องเที่ยวรูปแบบอาสาสมัคร ได้แก่ การได้สัมผัสกับวัฒนธรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น การแบ่งปันประสบการณ์กับสมาชิกครอบครัวและโอกาสทางการศึกษาสำหรับเด็ก การมีส่วนร่วมทางศาสนา และหลบหนีจากชีวิตประจำวัน การรับรู้คุณค่าของผู้เข้าร่วมการเดินทางท่องเที่ยวอาสาสมัคร ได้แก่ การเปลี่ยนมุมมองชีวิต การปรับปรุงความสัมพันธ์ การพัฒนาและการเติบโตส่วนบุคคล การเปิดโลกทัศน์กว้างไกลและรับประสบการณ์ชีวิตที่น่าจดจำ มีอิทธิพลต่ออาชีพ การศึกษา และทิศทางชีวิตในอนาคต และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในอนาคต ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเวลา ความสามารถทางการเงิน ปัจจัยด้านความปลอดภัยและสุขภาพ การจัดการและขนาดของทัวร์ และชื่อเสียงของบริษัททัวร์

กาลาร์ซ่า อาร์ทีก้า และซัวร่า (Gallarza, Arteaga, & Saura, 2012) ได้ศึกษาเรื่อง คุณค่าของการเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมพิเศษ ผลการศึกษาพบว่า มิติด้านคุณค่า (จิตวิญญาณที่บริสุทธิ์ใจ คุณค่าทางสังคม การแสดงออก ประสิทธิภาพ และการใช้ความพยายาม) ในการเป็นอาสาสมัครมีประสบการณ์ทางอารมณ์ที่สูง ถึงแม้ว่ามุมมองของการทำหน้าที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังที่สูงกว่าการรับรู้ก็ตาม ซึ่งการสร้างกรอบแนวคิดด้านคุณค่าเป็นเหมือนการแลกเปลี่ยนที่มีความสอดคล้องกับแนวทางในการเป็นอาสาสมัครที่เป็นประสบการณ์ในการ "ให้" และ "รับ"

นิค (Nick, 2017) ได้ศึกษาเรื่อง การค้นหาตัวเองในขณะที่ค้นพบคนอื่น : มุมมองเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอาสาสมัครในประเทศไทย ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์การท่องเที่ยวของอาสาสมัครเป็นแรงผลักดันจากความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง แต่ในขณะเดียวกันในขณะที่ยังรับรู้ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน มันกลับทำลายโอกาสของชุมชนนั้นไปพร้อมๆ กัน เนื่องจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมขัดขวางโอกาสในการเชื่อมและทำความเข้าใจในระดับลึก

โรควอส, จาคอปสัน และแมคเคลรี่ (Roques, Jacobson, & McCleery, 2018) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลงานการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการวิจัยระบบนิเวศและการอนุรักษ์

ในแอฟริกาตอนใต้ ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเป็นประโยชน์ในการวิจัยระบบนิเวศและการอนุรักษ์เป็นอย่างยิ่ง กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวอาสาสมัครที่มีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างเช่น ความน่าดึงดูดใจของจุดหมายปลายทาง กิจกรรมที่มีในโครงการสำหรับนักท่องเที่ยวอาสา และความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้การทำความเข้าใจแรงจูงใจของผู้เข้าร่วม และมุมมองของผู้เข้าร่วมอาสาสมัครเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญ

ลิม ว่อง ไบดิน และมาเรียแพน (Lim, Wong, Bidin, & Mariapan, 2020) ได้ศึกษาเรื่องโครงการอาสาสมัครเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาติของนักเรียนในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในโรงเรียนมีความเชื่อในเชิงบวกเกี่ยวกับการเป็นอาสาสมัครในโครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ พฤติกรรมอาสาสมัครของพวกเขาได้รับแรงบันดาลใจจากความปรารถนาที่จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่อนุรักษ์และชุมชนท้องถิ่น พวกเขายังมีแรงจูงใจที่จะพัฒนาส่วนบุคคลผ่านความรู้ประสบการณ์ใหม่ ความมั่นใจในตนเอง และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเพื่อนและครอบครัวของพวกเขา ผู้ปกครอง คุณครู และเพื่อน ๆ เป็นคนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเป็นอาสาสมัคร เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร และผลตอบแทนไม่ใช่ตัวเงินที่เอื้อให้พวกเขามีส่วนร่วม

ชี (Qi, 2020) ได้ศึกษาเรื่อง แนวคิดในการเป็นอาสาสมัครในการท่องเที่ยวในประเทศจีน ผลการศึกษาพบว่า การเป็นอาสาสมัครในการท่องเที่ยวในประเทศจีน ประกอบด้วย แนวคิด 3 อย่าง คือ การเป็นอาสาสมัครด้วยจิตวิญญาณ การอุทิศตนในการเป็นอาสาสมัคร การเต็มใจในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร ความเสียสละ และความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร การให้เวลา ทักษะ และนำเอาความรู้มาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การให้บริการผู้อื่นด้วยการให้เวลาทักษะและความรู้เป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของการเป็นอาสาสมัครในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากกิจกรรมบางอย่างไม่สามารถทำสำเร็จได้ในเวลาอันสั้น และการไม่ถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกันก็ถือเป็นการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืน และแนวคิดสุดท้ายคือการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กิจกรรมอาสาสมัครในบริบทการท่องเที่ยวในประเทศจีน เป็นกระบวนการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมากกว่า พฤติกรรมการเห็นแก่ประโยชน์ตน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย เป็นวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) คือ แบบสอบถาม และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) โดยมีการกำหนดขั้นตอนการการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย

1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้เป็นเยาวชนที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐบาลใหญ่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ที่เคยท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage sampling method) มีรายละเอียดดังนี้

1.1) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ในกำกับของรัฐที่มีเขตที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยที่บริหารจัดการดำเนินการ และงบประมาณ (ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างปีเดียว ไม่รวมสิ่งก่อสร้างผูกพัน) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 มากกว่า 1,000 ล้านบาทขึ้นไป มีทั้งหมด 10 แห่ง ประกอบด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ซึ่งเป็นวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection Sampling) ได้มหาวิทยาลัยที่เป็นตัวแทนทั้งหมด 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน	22,287 คน
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน	30,170 คน
3. มหาวิทยาลัยมหิดล	จำนวน	6,491 คน
4. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	จำนวน	5,298 คน
5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	จำนวน	14,060 คน
6. มหาวิทยาลัยรามคำแหง	จำนวน	73,007 คน

รวมทั้งสิ้น 151,313 คน

1.2) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ได้มาจากประชากรที่เป็นนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร ซึ่งการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) คำนวณหาขนาดของตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน 5% ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{โดยใช้สูตร } n &= \frac{N}{1+N e^2} \\ &= \frac{151,313}{1+151,313 (0.05)^2} \\ &= 399.99 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้นจากการคำนวณ พบว่าได้ขนาดของตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการเก็บข้อมูลในแต่ละมหาวิทยาลัยให้มีจำนวนเท่ากัน โดยใช้การสุ่มแบบโควตา (Quota sampling) เป็นมหาวิทยาลัยละ 67 คน รวมทั้งสิ้น 402 คน มีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างจำนวนดังกล่าว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random sampling) จากนิสิตนักศึกษาที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัคร

1.1.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ลักษณะคำถามเป็นแบบมีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice) ประกอบด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระดับชั้นปีการศึกษา
- 4) มหาวิทยาลัย
- 5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงานเพื่อช่วยเหลือสังคมในชุมชน ลักษณะคำถามเป็นแบบมีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple choice) ประกอบด้วย

1) จำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

2) วัตถุประสงค์หลักของการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

3) หน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

4) ลักษณะกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่เข้าร่วม

5) กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชื่นชอบมากที่สุด

6) ช่วงเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

7) ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

8) ผู้ร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

9) ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

10) ค่าใช้จ่ายโดยประมาณในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่คิดว่าคุ้มค่าและพอใจจะจ่ายในครั้งต่อไป

11) ช่องทางการได้รับข้อมูลกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว
เชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ คือ มากที่สุด
มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ที่ประมาณค่าระดับความคิดเห็นของเยาวชนระดับอุดมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร มากน้อย 5 ระดับ (Likert scale) ประกอบด้วย

1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ

2) ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง

3) ด้านที่พักแรม

4) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

5) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

6) ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

โดย แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ผู้วิจัยจึงมีเกณฑ์ในการกำหนดน้ำหนักคะแนนของข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่าระดับความคิดเห็นมากน้อย 5 ระดับ (Likert scale) โดยมีการกำหนดค่าของคะแนนดังต่อไปนี้

คะแนน	ระดับความคิดเห็น
คะแนน 5	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
คะแนน 3	หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
คะแนน 1	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

จากการแบ่งระดับการประเมินเป็น 5 ระดับ สามารถนำมาวิเคราะห์เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น (ยูทริ ไกยวรรณ และกุสุมา ผลาพรหม, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

2) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อร่างแบบสอบถาม และนำร่างแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อสร้างแบบสอบถาม ให้มีความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยให้เนื้อหาครอบคลุมถึงแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

2.2) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน พิจารณาค่าความตรงของแบบสอบถามด้วยวิธีตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีหาความสอดคล้องระหว่างรายการกับวัตถุประสงค์ โดยกำหนดเกณฑ์ในการตรวจพิจารณา ดังนี้คือ ถ้ามั่นใจว่ารายการใดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ให้คะแนน +1 ถ้ายังไม่มั่นใจว่ารายการใดมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ ให้คะแนน 0 ถ้ามั่นใจว่ารายการใดไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ให้คะแนน -1 แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการกับวัตถุประสงค์ (IIOC, Index of item

objective Congruence) ตามสูตร $IIOC = \text{ผลรวมคะแนนของข้อนี้} / \text{จำนวนและนำค่าดัชนีที่คำนวณได้มาเทียบเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป}$ เพราะถือว่าค่าที่ได้เพียงพอและเป็นที่ยอมรับทางสถิติ ซึ่งแบบสอบถามได้ค่าความตรงเท่ากับ 0.87 หลังจากนั้นดำเนินการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

2.3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนในมหาวิทยาลัยที่ไม่อยู่ภายใต้กำกับของรัฐ และมีพื้นที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.961 หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงด้านสำนวนภาษาให้ชัดเจน ตลอดจนรูปแบบการจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อให้เหมาะสม ก่อนนำแบบสอบถามนี้ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

1.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form ระหว่างวันที่ 5 มกราคม 2564 ถึง 24 กุมภาพันธ์ 2564 โดยมีการคัดคุณสมบัติจากเยาวชนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี และยินดีตอบแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

1.1.4 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวอาสาสมัครในกลุ่มเยาวชน นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2) แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ดังนี้

2.1) นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2.2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างเพศ ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t - test) โดยในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

2.3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างมหาวิทยาลัย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม กรณีพบความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

1.2.1 ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 12 คนที่เต็มใจตอบแบบสัมภาษณ์ หรือจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว โดยมีการกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในหน่วยงานภาครัฐที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ปฏิบัติหน้าที่สื่อความหมายประจำหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว. 4 (แม่เรวา) และนักวิชาการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลศูนย์นิสิตจิตอาสา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ในหน่วยงานภาคเอกชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่ Project Assistant Manager บริษัท ฟายด์ โฟลด์ จำกัด และผู้จัดการฝ่ายอาวุโสชุมชนสัมพันธ์และการจัดการผลกระทบต่อสังคม บริษัท โลเคิล อโลคส์ จำกัด

3) ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่ ประธานกลุ่มใบไม้ และประธานกลุ่มรักษ์เขาใหญ่

4) กลุ่มเยาวชนผู้นำที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ประธานชมรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อม แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปรธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปรธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล ปรธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และปรธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งหัวข้อหลักในการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย คือ แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ส่วนประสมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2) การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร เพื่อร่างแบบสัมภาษณ์ และนำแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์ให้มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้เนื้อหาครอบคลุมถึงแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - Structured Interview) โดยมีขั้นตอนในการนัดหมายและติดต่อประสานงานดังนี้

1) ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 12 ท่าน เพื่อดำเนินการจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2) ดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมส่งแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างแก่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 ท่าน และดำเนินการนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลวิจัย

3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมายไว้ โดยมีการอนุญาตบันทึกเสียง หรือถ่ายภาพระหว่างการสัมภาษณ์

โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2564 ถึง 3 เมษายน 2564 ทั้งรูปแบบออนไลน์และไปสัมภาษณ์ยังสถานที่ทำงานของผู้ให้สัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) วันอังคารที่ 16 กุมภาพันธ์ 2564 สัมภาษณ์ประธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สัมภาษณ์ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2) วันศุกร์ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2564 สัมภาษณ์ประธานชุมนุมอนุรักษ์ธรรมชาติและสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และประธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล สัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์
- 3) วันเสาร์ที่ 20 กุมภาพันธ์ 2564 สัมภาษณ์ประธานชมรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อม แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ประธานชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์
- 4) วันอาทิตย์ที่ 21 กุมภาพันธ์ 2564 สัมภาษณ์ชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยรามคำแหง สัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์
- 5) วันเสาร์ที่ 6 มีนาคม 2564 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ป่าไม้ปฏิบัติหน้าที่สื่อความหมายประจำหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว. 4 (แม่เฒ่า) สัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์
- 6) วันอาทิตย์ที่ 7 มีนาคม 2564 สัมภาษณ์ Project Assistant Manager บริษัท ฟายด์ โฟลด์ จำกัด สัมภาษณ์ ณ ร้านสตาร์บัคส์ สาขาเซ็นทรัลเวิลด์
- 7) วันพฤหัสบดีที่ 11 มีนาคม 2564 สัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายอาวุโสชุมชนสัมพันธ์และการจัดการผลกระทบต่อสังคม บริษัท โลเคิล อโลคส์ จำกัด สัมภาษณ์ ณ บริษัท โลเคิล อโลคส์ จำกัด
- 8) วันอังคารที่ 16 มีนาคม 2564 สัมภาษณ์นักวิชาการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแลศูนย์นิสิตจิตอาสา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สัมภาษณ์ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 9) วันพฤหัสบดีที่ 25 มีนาคม 2564 สัมภาษณ์ประธานกลุ่มไบโม่ สัมภาษณ์ผ่านโปรแกรม Zoom meeting
- 10) วันเสาร์ที่ 3 เมษายน 2564 สัมภาษณ์ประธานกลุ่มรักษ์เขาใหญ่ สัมภาษณ์ผ่านทางโทรศัพท์

1.2.4 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้การถอดความ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นในประเด็นที่เหมือนกัน หรือสอดคล้องกัน และจัดลำดับความสำคัญตามข้อคิดเห็นตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อ

สร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยต่อไป

2. วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

การร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยมีขั้นตอนคือ การรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากวิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลจากแบบสอบถามนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มเยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นำมาร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย เพื่อให้ตรงกับความต้องการ และความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ในการวิจัยขั้นที่ 2 นี้ ผู้วิจัยเน้นการสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

3. วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 การยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย คือ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ใช้ในการยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างมาจากประชากรที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง (Purposive Selection Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์และมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมอาสาสมัครไม่น้อยกว่า 3 ปี คือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีเกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำนวน 5 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ปฏิบัติหน้าที่สื่อความหมายประจำหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่เงก ที่ มว. 4 (แม่เงก) Project Assistant Manager และ Sustainable Tour Assistant Manager บริษัท ฟายด์ โฟลด์ จำกัด ผู้จัดการฝ่ายอาวุโสชุมชนสัมพันธ์และการจัดการผลกระทบต่อสังคม บริษัท โลเคิล อโลค

จำกัด และ อาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
กรุงเทพ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวอาสาสมัคร

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยว่ามีความถูกต้อง
เหมาะสม ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และเอกสารประกอบการยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิง
อาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative
research) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยการจดบันทึก
ตามประเด็นหลักในแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 18 - 20 พฤษภาคม 2564 มีรายละเอียด
ดังนี้

1) วันอังคารที่ 18 พฤษภาคม 2564 สัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายอาวุโสชุมชนสัมพันธ์
และการจัดการผลกระทบต่อสังคม บริษัท โลเคิล อโลค จำกัด และ อาจารย์สาขาวิชาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ผ่านทางโทรศัพท์

2) วันพฤหัสบดีที่ 20 พฤษภาคม 2564 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ป่าไม้ปฏิบัติหน้าที่สื่อ
ความหมายประจำหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว. 4 (แม่เฒ่า) สัมภาษณ์ผ่านทาง
โทรศัพท์

3) วันอาทิตย์ที่ 23 พฤษภาคม 2564 สัมภาษณ์ Project Assistant Manager
และ Sustainable Tour Assistant Manager บริษัท ฟายด์ โฟลด์ จำกัด สัมภาษณ์ผ่านทาง
โทรศัพท์

3.4 การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้การถอดความ
การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นในประเด็นที่เหมือนกันหรือ
สอดคล้องกัน และจัดลำดับความสำคัญตามข้อคิดเห็นตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย เพื่อยืนยัน
แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย” ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครของเยาวชนระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร แบ่งการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

ขั้นตอนย่อยที่ 1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนย่อยที่ 1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 การร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 การยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ผลการวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชนไทย

ผลการวิจัยขั้นตอนย่อยที่ 1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยวและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนิสิตนักศึกษาจาก 6 มหาวิทยาลัย จำนวน 402 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายข้อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 1 - 4

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	169	42.0
หญิง	233	58.0
รวม	402	100.0

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 58.0 และเป็นเพศชาย จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 42.0

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18	46	11.4
19	92	22.9
20	131	32.6
21	62	15.5
22	48	11.9
23	15	3.7
24	8	2.0
รวม	402	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 20 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็น ร้อยละ 32.6 รองลงมา มีอายุ 19 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกชั้นปีการศึกษา

ชั้นปีการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	63	15.7
ชั้นปีที่ 2	129	32.1
ชั้นปีที่ 3	140	34.8
ชั้นปีที่ 4	70	17.4
รวม	402	100.0

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 จำนวน 140 คน คิดเป็น ร้อยละ 34.8 รองลงมาศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	36	9.0
5,000 - 10,000 บาท	171	42.5
10,001 - 15,000 บาท	138	34.3
15,001 - 20,000 บาท	41	10.2
20,001 บาทขึ้นไป	16	4.0
รวม	402	100.0

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 5,000 -10,000 บาท ต่อเดือน จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ย 10,001 - 15,000 บาท ต่อเดือนจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในกลุ่มเยาวชน

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในกลุ่มเยาวชน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายชื่อ ปราบกฎ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 5 - 15

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรม

จำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ครั้งแรก	80	19.9
2 - 3 ครั้ง	142	35.3
4 - 5 ครั้ง	125	31.1
6 ครั้งขึ้นไป	55	13.7
รวม	402	100.0

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร 2 - 3 ครั้ง จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาเคยการเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร 4 - 5 ครั้ง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมทางท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรม

วัตถุประสงค์หลักของการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	355	30.3
เพื่อการศึกษาเรียนรู้	220	18.8
เพื่อสัมผัสวัฒนธรรมกับคนในท้องถิ่น	169	14.4
เพื่อหลบหนีจากชีวิตประจำวัน	179	15.2
เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	166	14.1
เพื่อทำตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	84	7.2
รวม	1173	100.0

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักของการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 355 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมามีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเรียนรู้ จำนวน 220 คิดเป็นร้อยละ 18.8

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามหน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรม

หน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรม*	จำนวน	ร้อยละ
มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่	383	51.8
บริษัททัวร์	72	9.7
สถาบันการศึกษาอื่น	112	15.2
หน่วยงานภาครัฐ	104	14.1
หน่วยงานภาคเอกชน	68	9.2
รวม	739	100.0

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมกับมหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่ จำนวน 383 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 รองลงมาคือเข้าร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการทำงานที่เกี่ยวข้องเชิงอาสาสมัครจำแนกตามลักษณะกิจกรรมที่เคยเข้าร่วม

ลักษณะกิจกรรมที่เคยเข้าร่วม	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมปลูกป่า	281	29.1
กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ	150	15.6
กิจกรรมทำแนวกันไฟ	135	14.0
กิจกรรมเพาะพันธุ์สัตว์/ พืช	127	13.2
กิจกรรมสื่อความหมายทางธรรมชาติ	226	23.4
กิจกรรมอื่นๆ	45	4.7
รวม	964	100.0

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมกิจกรรมปลูกป่ามากที่สุด จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 29.1 รองลงมาคือกิจกรรมสื่อความหมายทางธรรมชาติจำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมการทำงานที่เกี่ยวข้องเชิงอาสาสมัครจำแนกตามลักษณะกิจกรรมที่ชื่นชอบ

ลักษณะกิจกรรมที่ชื่นชอบ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมปลูกป่า	161	40.0
กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ	63	15.7
กิจกรรมทำแนวกันไฟ	20	5.0
กิจกรรมเพาะพันธุ์สัตว์/ พืช	20	5.0
กิจกรรมสื่อความหมายทางธรรมชาติ	121	30.1
กิจกรรมอื่นๆ	17	4.2
รวม	402	100.0

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ชื่นชอบกิจกรรมปลูกป่ามากที่สุด จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือกิจกรรมสื่อความหมายทางธรรมชาติจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกาท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามช่วงเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม

ช่วงเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม	254	44.5
มิถุนายน - ตุลาคม	147	25.7
พฤศจิกายน - มกราคม	170	29.8
รวม	571	100.0

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมช่วงเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคมจำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมาคือช่วงเดือนพฤศจิกายน – มกราคมจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกาท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม

ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรม 1 วัน ไม่ค้างคืน	99	17.6
กิจกรรม 2 วัน ค้าง 1 คืน	126	22.3
กิจกรรม 3 วัน ค้าง 2 คืน	177	31.4
กิจกรรม 4 วัน ค้าง 3 คืนขึ้นไป	162	28.7
รวม	564	100.0

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม 3 วัน ค้าง 2 คืนจำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาคือกิจกรรม 4 วัน ค้าง 3 คืนขึ้นไปจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกาท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามผู้ร่วมกิจกรรม

ผู้ร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ด้วยตนเอง	201	29.4
ครอบครัว	109	15.9
กลุ่มเพื่อน	316	46.2
บริษัททัวร์	32	4.7
คณะครูงาน	26	3.8
รวม	684	100.0

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 รองลงมาคือเข้าร่วมด้วยตนเองจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกาท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเข้าร่วมกิจกรรม

ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	175	43.5
ต่ำกว่า 1,000 บาท	201	50.0
1,000 - 2,000 บาท	26	6.5
2,001 - 3,000 บาท	0	0
3,001 บาทขึ้นไป	0	0
รวม	402	100.0

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเข้าร่วมกิจกรรมต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือไม่เสียค่าใช้จ่ายจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามค่าใช้จ่ายที่พอใจจะจ่ายในครั้งต่อไป

ค่าใช้จ่ายที่พอใจจะจ่ายในครั้งต่อไป	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1,000 บาท	130	32.3
1,000 - 2,000 บาท	124	30.8
2,001 - 3,000 บาท	87	21.6
3,001 - 4,000 บาท	38	9.6
4,001 บาทขึ้นไป	23	5.7
รวม	402	100.0

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีราคาค่าใช้จ่ายที่พอใจจะจ่ายในครั้งต่อไปต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาคือ 1,000 - 2,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละพฤติกรรมกาท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจำแนกตามช่องทางการรับข้อมูล

ช่องทางการรับข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สื่อโซเชียลมีเดีย	332	31.2
รายการโทรทัศน์	130	12.2
หนังสือ	121	11.4
เพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำ	249	23.4
มหาวิทยาลัย	159	14.8
หน่วยงานภาครัฐ	47	4.4
หน่วยงานภาคเอกชน	21	2.0
อื่นๆ	6	0.6
รวม	1065	100.0

หมายเหตุ * เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับข้อมูลทางสื่อโซเชียลมีเดีย จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาคือได้รับข้อมูลจากเพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำจำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นรายข้อ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 16 - 22

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว เชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจ	4.18	0.45	มาก
2. ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง	4.04	0.55	มาก
3. ด้านที่พักแรม	4.06	0.51	มาก
4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.37	0.45	มาก
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.75	0.64	มาก
6. ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป	4.27	0.62	มาก
รวม	4.11	0.33	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากทุกรายด้าน ได้แก่
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.37$) ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ($\bar{X} = 4.27$) ด้านสิ่งดึงดูดใจ
($\bar{X} = 4.18$) ด้านที่พักแรม ($\bar{X} = 4.06$) ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ($\bar{X} = 4.04$) และ
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.75$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจ

ด้านสิ่งดึงดูดใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพ วิถีชีวิตที่สวยงามดึงดูดใจให้ ไปท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร	4.22	0.72	มาก
2. แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.18	0.72	มาก
3. ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านกิจกรรม อาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.07	0.88	มาก
4. แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและมีมาตรฐานในการ จัดการที่ดี	4.25	0.78	มาก
รวม	4.18	0.45	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจ อยู่ในระดับมาก ได้แก่
แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและมีมาตรฐานในการจัดการที่ดี ($\bar{X} = 4.25$) แหล่งท่องเที่ยว
มีทัศนียภาพ วิถีชีวิตที่สวยงามดึงดูดใจให้ไปท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ($\bar{X} = 4.22$) แหล่งท่องเที่ยว
มีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.18$) และความมีชื่อเสียงของแหล่ง
ท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.07$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง

ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเดินทางเข้าถึง ได้ง่ายและสะดวก	4.15	0.88	มาก
2. เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความ ปลอดภัย	4.21	0.86	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีรถบริการสาธารณะที่ สามารถเข้าถึงได้สะดวก	3.65	0.95	มาก
4. การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้าย บอกทางอย่างชัดเจน	4.19	0.89	มาก
รวม	4.04	0.55	มาก

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง
อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.21$)
การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.19$)
แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ($\bar{X} = 4.15$)
และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีรถบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก ($\bar{X} = 3.65$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม

ด้านที่พักแรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	4.19	0.84	มาก
2. ที่พักแรมมีความสะอาดเพียงพอในการรองรับ นักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร	4.08	0.79	มาก
3. ที่พักแรมมีมาตรฐานและความปลอดภัย	4.13	0.82	มาก
4. ที่พักแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับ นักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร	3.85	0.87	มาก
รวม	4.06	0.51	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม อยู่ในระดับมาก ได้แก่
มีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.19$) ที่พักแรม
มีมาตรฐานและความปลอดภัย ($\bar{X} = 4.13$) ที่พักแรมมีความสะอาดเพียงพอในการรองรับ
นักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ($\bar{X} = 4.08$) และที่พักแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับ
นักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.85$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมให้เลือกทำอย่างหลากหลาย	4.32	0.83	มาก
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวได้	4.47	0.81	มาก
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม มีส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	4.53	0.48	มากที่สุด
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมต้องเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมใน กิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง	4.43	0.78	มาก
5. ความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่ในการทำกิจกรรม อาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพียงพอกับจำนวน นักท่องเที่ยว	4.24	0.85	มาก
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม มีการจัดการและมีมาตรฐานการรักษาความ ปลอดภัยที่ดี	4.25	0.77	มาก
รวม	4.37	0.45	มาก

จากตาราง 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับ
มาก ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีส่วนช่วยสร้าง
จิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม ($\bar{X} = 4.53$) กิจกรรมการท่องเที่ยว
เชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวได้ ($\bar{X} = 4.47$) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อมต้องเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.43$) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีกิจกรรมให้เลือกทำอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.32$) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีการจัดการและมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ดี ($\bar{X} = 4.25$) และความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.24$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง	3.98	0.78	มาก
2. แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi เพียงพอต่อการใช้งาน	4.17	0.99	มาก
3. แหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	3.65	1.06	มาก
4. แหล่งท่องเที่ยวมีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	3.23	1.08	ปานกลาง
รวม	3.75	0.64	มาก

จากตาราง 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi มีความเพียงพอต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 4.17$) แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.98$) แหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม ($\bar{X} = 3.65$) ยกเว้นแหล่งท่องเที่ยวมีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม ($\bar{X} = 3.23$) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. โปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและ สถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการ ทำกิจกรรมอาสาสมัคร	4.14	0.94	มาก
2. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิวยิวทัศน์ การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	4.32	0.86	มาก
4. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีระยะเวลาในการ ทำกิจกรรมเหมาะสม	4.35	0.77	มาก
รวม	4.27	0.62	มาก

จากตาราง 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป
อยู่ในระดับมาก ได้แก่ โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีระยะเวลาในการทำกิจกรรม
เหมาะสม ($\bar{X} = 4.35$) โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น
การเล่นน้ำตก การชมวิวยิวทัศน์ การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร
($\bar{X} = 4.32$) และโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยว
เลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัคร ($\bar{X} = 4.14$)

4. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระหว่างเพศ และมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระหว่างเพศ ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่าที (t - test) และระหว่างมหาวิทยาลัย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม กรณีพบความแตกต่างเป็นรายกลุ่ม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างนั้นเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยในการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง 23 - 52

4.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระหว่างเพศ ดังตาราง 23 - 29

ตาราง 23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระหว่างเพศ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	เพศ (n= 402)				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านสิ่งดึงดูดใจ	4.20	0.44	4.16	0.45	0.73	0.39
2. ด้านความสะดวกในการเดินทาง เข้าถึง	4.07	0.56	4.02	0.55	0.12	0.72
3. ด้านที่พักแรม	4.07	0.49	4.05	0.53	0.69	0.40
4. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.37	0.43	4.36	0.46	1.30	0.25
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.75	0.60	3.75	0.67	1.47	0.22
6. ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป	4.28	0.60	4.25	0.63	0.00	0.93
รวม	4.12	0.32	4.10	0.34	0.10	0.74

จากตาราง 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ระหว่างเพศ

ด้านสิ่งดึงดูดใจ	เพศ (n= 402)				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพ วิวทิวทัศน์ที่สวยงามดึงดูดใจให้ไป ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร	4.22	0.74	4.21	0.71	0.56	0.45
2. แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ของทรัพยากรการท่องเที่ยว	4.18	0.70	4.18	0.74	0.02	0.88
3. ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ในด้านการกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.15	0.81	4.02	0.92	0.38	0.53
4. แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัย และมีมาตรฐานในการจัดการที่ดี	4.26	0.78	4.25	0.78	0.16	0.68
รวม	4.20	0.44	4.16	0.45	0.73	0.39

จากตาราง 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ระหว่างเพศ

ด้านความสะดวก ในการเดินทางเข้าถึง	เพศ (n= 402)				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก	4.22	0.83	4.10	0.92	0.00	0.93
2. เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัย	4.28	0.85	4.15	0.87	0.00	0.94
3. แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีรถบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก	3.62	0.99	3.67	0.91	2.59	0.10
4. การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน	4.18	0.93	4.19	0.85	1.62	0.20
รวม	4.07	0.56	4.02	0.55	0.12	0.72

จากตาราง 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม ระหว่างเพศ

ด้านที่พักแรม	เพศ (n= 402)				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว	4.23	0.86	4.17	0.82	2.68	0.10
2. ที่พักแรมมีความสะอาดเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร	4.04	0.80	4.12	0.79	0.41	0.51
3. ที่พักแรมมีมาตรฐานและความปลอดภัย	4.20	0.75	4.09	0.86	1.28	0.25
4. ที่พักแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร	3.83	0.86	3.87	0.88	0.20	0.65
รวม	4.07	0.49	4.05	0.53	0.69	0.40

จากตาราง 26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างเพศ

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	เพศ (n= 402)				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีกิจกรรมให้เลือกทำอย่างหลากหลาย	4.25	0.87	4.36	0.79	0.70	0.40
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวได้	4.60	0.64	4.38	0.90	19.21	0.00*
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	4.54	0.75	4.52	0.74	0.07	0.77
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต้องเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง	4.46	0.76	4.42	0.79	0.59	0.44
5. ความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว	4.21	0.84	4.25	0.86	0.84	0.35
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการจัดการและมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ดี	4.21	0.74	4.29	0.79	2.44	0.11
รวม	4.37	0.43	4.36	0.46	1.30	0.25

*P<0.05

จากตาราง 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมไม่แตกต่างกัน มีเพียงความคิดเห็นในประเด็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อ

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ระหว่างเพศ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	เพศ (n= 402)				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง	3.93	0.83	4.02	0.75	4.54	0.03*
2. แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi เพียงพอต่อการใช้งาน	4.22	0.91	4.12	1.05	2.30	0.13
3. แหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อ และร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	3.66	1.04	3.64	1.08	0.36	0.54
4. แหล่งท่องเที่ยวมีร้านของที่ระลึก ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	3.21	1.05	3.25	1.10	1.07	0.30
รวม	3.75	0.60	3.75	0.67	1.47	0.22

*P<0.05

จากตาราง 28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมไม่แตกต่างกัน มีเพียงความคิดเห็นในประเด็นแหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูล

เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ระหว่างเพศ

ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว สำเร็จรูป	เพศ (n= 402)				t	p-value
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. โปรแกรมการท่องเที่ยวมีความ น่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือ ยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรม อาสาสมัคร	4.18	0.94	4.11	0.94	0.41	0.52
2. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้ เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิ ทิวทัศน์ การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรม อาสาสมัคร	4.31	0.82	4.33	0.88	0.16	0.68
3. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัครมีระยะเวลาในการทำ กิจกรรมเหมาะสม	4.37	0.79	4.34	0.76	0.41	0.52
รวม	4.28	0.60	4.25	0.63	0.00	0.93

จากตาราง 29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ไม่แตกต่างกัน

4.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างมหาวิทยาลัย ดังตาราง 30 - 52

ตาราง 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ระหว่างมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็น เกี่ยวกับ การจัดการ การท่องเที่ยว	มหาวิทยาลัย (n=402)												F	p-value
	จุฬาลงกรณ์		เกษตรศาสตร์		มหิดล		ธรรมศาสตร์		ศรีนครินทร- วิโรฒ		รามคำแหง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	4.18	0.41	4.10	0.48	4.23	0.41	4.19	0.42	4.19	0.55	4.19	0.40	0.57	0.72
ด้านความสะดวกในการ เดินทางเข้าถึง	4.18	0.42	3.97	0.64	4.19	0.48	4.07	0.47	3.75	0.74	4.11	0.38	6.30	0.00*
ด้านที่พักแรม	4.13	0.43	3.95	0.56	4.08	0.44	4.13	0.39	3.95	0.76	4.11	0.38	1.89	0.94
ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว	4.40	0.42	4.23	0.47	4.42	0.46	4.37	0.41	4.33	0.52	4.46	0.39	2.15	0.58
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.72	0.51	3.79	0.71	3.98	0.48	3.89	0.47	3.36	0.91	3.77	0.46	8.36	0.00*
ด้านโปรแกรม การท่องเที่ยว สำเร็จรูป	4.25	0.64	4.17	0.70	4.46	0.52	4.29	0.52	4.01	0.72	4.42	0.48	5.08	0.00*
ภาพรวม	4.14	0.21	4.03	0.40	4.23	0.22	4.16	0.19	3.93	0.53	4.18	0.19	7.74	0.00*

*p < 0.05

จากตาราง 30 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวมและรายด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นต้องทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 31 - 33

ตาราง 31 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัยกับความคิดเห็นด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.18	-	0.216*	-0.003	0.115	0.432*	0.070
เกษตรศาสตร์	3.97		-	-0.220*	-0.100	0.216*	-1.455
มหิดล	4.19			-	0.119	0.436*	0.074
ธรรมศาสตร์	4.07				-	0.317*	-0.044
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.75					-	-0.361*
รวมค่าแห่ง	4.11						-

* $p < 0.05$

จากตาราง 31 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความคิดเห็นด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความคิดเห็นด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแตกต่างจาก ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 32 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น
ด้านสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	3.72	-	-0.063	-0.261*	-0.171	0.373*	-0.052
เกษตรศาสตร์	3.79		-	-0.197	-0.108	0.436*	0.011
มหิดล	3.98			-	0.089	0.634*	0.208
ธรรมศาสตร์	3.89				-	0.544*	0.119
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.35						-0.425*
รวมค่าแห่ง	3.77						-

* $p < 0.05$

จากตาราง 32 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 33 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็น
ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.25	-	0.079	-0.213*	-0.039*	0.243*	-0.169
เกษตรศาสตร์	4.17		-	-0.293*	-0.119	0.164	-0.248*
มหิดล	4.46			-	0.174	0.457*	0.447
ธรรมศาสตร์	4.29				-	0.283*	-0.129
ศรีนครินทรวิโรฒ	4.01					-	-0.412*
รวมค่าแห่ง	4.42						-

*p < 0.05

จากตาราง 33 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความ
คิดเห็นด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่
มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความคิดเห็นด้านโปรแกรมการ
ท่องเที่ยวสำเร็จรูปแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล และ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความคิดเห็นด้าน
โปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ระหว่างมหาวิทยาลัย

ด้านสิ่งดึงดูดใจ	มหาวิทยาลัย (n=402)												F	p-value
	จุฬาลงกรณ์		เกษตรศาสตร์		มหิดล		ธรรมศาสตร์		ศรีนครินทร-วิโรฒ		รามคำแหง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพที่สวยงามดึงดูดใจให้ไปท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร	4.16	0.66	4.21	0.76	4.28	0.75	4.13	0.64	4.45	0.78	4.07	0.68	2.27	0.05
2. แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายของทรัพยากร	4.07	0.78	4.13	0.83	4.16	0.64	4.09	0.71	4.39	0.71	4.25	0.61	1.81	0.10
3. ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านการกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.16	0.75	4.00	1.01	4.18	0.73	4.28	0.77	3.61	1.08	4.21	0.70	5.46	0.00*
4. แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและมีมาตรฐานในการจัดการที่ดี	4.33	0.68	4.07	0.89	4.30	0.79	4.28	0.88	4.31	0.70	4.22	0.71	0.98	0.42
ภาพรวม	4.18	0.41	4.10	0.48	4.23	0.41	4.19	0.42	4.19	0.55	4.19	0.40	0.57	0.72

*p < 0.05

จากตาราง 34 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นต้องทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 35

ตาราง 35 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.16	-	0.164	-0.015	-0.119	0.552*	-0.045
เกษตรศาสตร์	4.00		-	-0.179	-0.284	0.388*	-0.209
มหิดล	4.18			-	-0.104	0.567*	-0.030
ธรรมศาสตร์	4.28				-	0.672*	0.075
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.61					-	-0.597*
รวมค่าแห่ง	4.21						-

*p < 0.05

จากตาราง 35 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านสิ่งดึงดูดใจในเรื่องความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ระหว่างมหาวิทยาลัย

ด้านความสะดวก ในการเดินทางเข้าถึง	มหาวิทยาลัย (n=402)												F	p-value
	จุฬาลงกรณ์		เกษตรศาสตร์		มหิดล		ธรรมศาสตร์		ศรีนครินทร- วิโรฒ		รามคำแหง			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D		
1. แหล่งท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัครสามารถ เดินทางเข้าถึงได้ง่าย และสะดวก	4.31	0.78	3.93	1.11	4.37	0.83	4.27	0.73	3.82	0.88	4.19	0.80	4.47	0.00*
2. เส้นทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัครมีความ ปลอดภัย	4.31	0.78	3.97	0.98	4.39	0.75	4.18	0.99	4.01	0.80	4.37	0.75	3.04	0.01*
3. แหล่งท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัครมี บริการสาธารณะที่ สามารถเข้าถึงได้ สะดวก	3.79	0.91	3.88	0.94	3.66	0.93	3.64	0.88	3.36	1.11	3.55	0.84	2.54	0.02*
4. การเดินทางเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัครมีป้าย บอกทางอย่างชัดเจน	4.33	0.80	4.10	0.95	4.34	0.91	4.19	0.94	3.82	0.92	4.34	0.68	3.66	0.00*
ภาพรวม	4.18	0.42	3.97	0.64	4.19	0.48	4.07	0.47	3.75	0.74	4.11	0.38	6.30	0.00*

*p < 0.05

จากตาราง 36 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก และการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน ดังนั้นต้องทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 37 - 40

ตาราง 37 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.31	-	0.388*	-0.060	0.045	0.493*	0.119
เกษตรศาสตร์	3.93		-	-0.448*	-0.343*	0.104	-0.269
มหิดล	4.37			-	0.104	0.552*	.0179
ธรรมศาสตร์	4.27				-	0.448*	0.075
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.82					-	-0.373*
รวมค่าแห่ง	4.19						-

*p < 0.05

จากตาราง 37 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเดินทางเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 38 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัย

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.31	-	0.343*	-0.075	0.134	0.299*	-0.060
เกษตรศาสตร์	3.97		-	-0.418*	-0.209	-0.045	-0.403*
มหิดล	4.39			-	0.209	0.373*	0.015
ธรรมศาสตร์	4.18				-	0.164	-0.194
ศรีนครินทรวิโรฒ	4.01					-	-0.358*
รวมค่าแห่ง	4.37						-

*p < 0.05

จากตาราง 38 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นเรื่องเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัยแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยรามคำแหง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นเรื่องเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัยแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยรามคำแหง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 39 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	3.79	-	-0.090	0.134	0.149	0.433*	0.239
เกษตรศาสตร์	3.88		-	0.224	0.239	0.522*	0.328*
มหิดล	3.66			-	0.015	0.299	0.104
ธรรมศาสตร์	3.64				-	0.284	0.090
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.36					-	-0.194
รวมค่าแห่ง	3.55						-

*p < 0.05

จากตาราง 39 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 40 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.33	-	0.224	-0.015	0.134	0.507*	-0.015
เกษตรศาสตร์	4.10		-	-0.239	-0.090	0.284	-0.239
มหิดล	4.34			-	0.149	0.522*	0.000
ธรรมศาสตร์	4.19				-	0.373*	-0.149
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.82					-	-0.522*
รวมค่าแห่ง	4.34						-

*p < 0.05

จากตาราง 40 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นเรื่องการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม ระหว่างมหาวิทยาลัย

ด้านที่พักแรม	มหาวิทยาลัย (n=402)												F	p-value
	จุฬาลงกรณ์		เกษตรศาสตร์		มหิดล		ธรรมศาสตร์		ศรีนครินทร- วิโรฒ		รามคำแหง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีที่พักแรมรองรับ นักท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัครอยู่ใน แหล่งท่องเที่ยว	4.39	0.88	4.07	0.84	4.31	0.70	4.34	0.70	3.73	0.99	4.31	0.70	6.42	0.00*
2. ที่พักแรมมีความ สะอาดเพียงพอในการ รองรับนักท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัคร	4.13	0.79	3.90	0.97	4.18	0.65	4.09	0.79	4.01	0.86	4.18	0.67	1.28	0.27
3. ที่พักแรมมีมาตรฐาน และความปลอดภัย	4.18	0.67	4.06	0.88	4.07	0.85	4.10	0.94	4.13	0.85	4.24	0.72	0.44	0.81
4. ที่พักแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวก ระดับนักท่องเที่ยว เชิงอาสาสมัคร	3.85	0.82	3.78	0.98	3.78	0.88	4.00	0.81	3.96	0.91	3.75	0.82	0.96	0.43
ภาพรวม	4.13	0.43	3.95	0.56	4.08	0.44	4.13	0.39	3.95	0.76	4.11	0.38	1.89	0.94

*p < 0.05

จากตาราง 41 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พัก ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องการมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นต้องทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 42

ตาราง 42 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง การมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.39	-	0.313*	0.075	0.045	0.657*	0.075
เกษตรศาสตร์	4.07		-	-0.239	-0.269	0.343*	-0.239
มหิดล	4.31			-	-0.030	0.582*	0.000
ธรรมศาสตร์	4.34				-	0.612*	0.030
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.73					-	-0.582*
รวมค่าแห่ง	4.31						-

*p < 0.05

จากตาราง 42 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นเรื่องการมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นเรื่องการมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างมหาวิทยาลัย

ด้านกิจกรรม การท่องเที่ยว	มหาวิทยาลัย (n=402)												F	p-value
	จุฬาลงกรณ์		เกษตรศาสตร์		มหิดล		ธรรมศาสตร์		ศรีนครินทร- วิโรฒ		รามคำแหง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีกิจกรรมให้เลือกทำอย่างหลากหลาย	4.46	0.70	4.10	0.97	4.24	0.95	4.49	0.82	4.27	0.80	4.34	0.64	2.08	0.06
2. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้	4.43	0.92	4.42	0.74	4.64	0.69	4.36	0.93	4.49	0.56	4.48	0.94	0.94	0.44
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	4.55	0.84	4.33	0.76	4.61	0.79	4.55	0.74	4.43	0.65	4.69	0.63	1.99	0.07
4. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง	4.61	0.71	4.25	0.84	4.55	0.76	4.48	0.74	4.24	0.78	4.46	0.78	2.66	0.02*

ตาราง 43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว	มหาวิทยาลัย (n=402)												F	p-value
	จุฬาลงกรณ์		เกษตรศาสตร์		มหิดล		ธรรมศาสตร์		ศรีนครินทร-วิโรฒ		รามคำแหง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5. ความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว	4.22	0.93	4.06	0.93	4.25	0.87	4.18	0.93	4.25	0.74	4.45	0.63	1.47	0.19
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีการจัดการและมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ดี	4.16	0.80	4.25	0.84	4.24	0.72	4.16	0.75	4.31	0.80	4.39	0.73	0.83	0.52
ภาพรวม	4.40	0.42	4.23	0.47	4.42	0.46	4.37	0.41	4.33	0.52	4.46	0.39	2.15	0.58

*p < 0.05

จากตาราง 43 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงมีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นต้องทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 44

ตาราง 44 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าเฉลี่ย
จุฬาลงกรณ์	4.61	-	0.358*	0.060	0.134	0.373*	0.149
เกษตรศาสตร์	4.25		-	-0.299*	-0.224	0.015	-0.209
มหิดล	4.55			-	0.075	0.313*	0.090
ธรรมศาสตร์	4.48				-	0.239	0.015
ศรีนครินทรวิโรฒ	4.24					-	-0.224
รวมค่าเฉลี่ย	4.46						-

*p < 0.05

จากตาราง 44 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล มีความคิดเห็นเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ระหว่างมหาวิทยาลัย

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	มหาวิทยาลัย (n=402)												F	p-value
	จุฬาลงกรณ์		เกษตร-ศาสตร์		มหิดล		ธรรมศาสตร์		ศรีนครินทร-วิโรฒ		รามคำแหง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง	3.90	0.78	4.03	0.75	3.78	0.79	4.09	0.86	4.27	0.68	3.84	0.75	3.73	0.00*
2. แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi เพียงพอต่อการใช้งาน	4.36	0.86	3.90	1.18	4.46	0.78	4.34	0.78	3.54	1.11	4.40	0.83	10.25	0.00*
3. แหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	3.60	0.83	3.85	1.14	4.04	0.80	3.84	0.89	2.85	1.36	3.70	0.85	11.62	0.00*
4. แหล่งท่องเที่ยวมีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม	3.06	0.98	3.39	1.10	3.67	1.00	3.33	0.92	2.76	1.41	3.18	0.77	5.81	0.00*
ภาพรวม	3.72	0.51	3.79	0.71	3.98	0.48	3.89	0.47	3.36	0.91	3.77	0.46	8.36	0.00*

*p < 0.05

จากตาราง 45 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi เพียงพอต่อการใช้งาน แหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยวมีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม ดังนั้น ต้องทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 46 - 49

ตาราง 46 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครและการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	3.90	-	-0.134	0.119	-0.194	-0.373*	0.060
เกษตรศาสตร์	4.03		-	0.254	-0.060	-0.239	0.194
มหิดล	3.78			-	-0.313*	-0.493*	-0.060
ธรรมศาสตร์	4.09				-	-0.179	0.254
ศรีนครินทรวิโรฒ	4.27					-	0.433*
รวมค่าแห่ง	3.84						-

* $p < 0.05$

จากตาราง 46 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดลมีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 47 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi มีความเพียงพอต่อการใช้งาน

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.36	-	0.463*	-0.104	0.015	0.821*	-0.045
เกษตรศาสตร์	3.90		-	-0.567*	-0.448*	0.358*	-0.507*
มหิดล	4.46			-	0.119	-0.925*	0.060
ธรรมศาสตร์	4.34				-	0.806*	-0.060
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.54					-	-0.866*
รวมค่าแห่ง	4.40						-

*p < 0.05

จากตาราง 47 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi มีความเพียงพอต่อการใช้งานอาสาศมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึงแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi มีความเพียงพอต่อการใช้งานอาสาศมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึงแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi มีความเพียงพอต่อการใช้งานอาสาศมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึงแตกต่างจาก ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 48 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	3.60	-	-0.254	-0.448*	-0.239	0.746*	-0.104
เกษตรศาสตร์	3.85		-	-0.194	0.015	1.000*	0.149
มหิดล	4.04			-	0.209	1.194*	0.343*
ธรรมศาสตร์	3.84				-	0.985*	0.134
ศรีนครินทรวิโรฒ	2.85					-	-0.851*
รวมค่าแห่ง	3.70						-

*p < 0.05

จากตาราง 48 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดลมีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 49 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัย กับความคิดเห็นเรื่อง แหล่งท่องเที่ยวที่มีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	3.06	-	-0.328	-0.612*	-0.269	0.299	-0.119
เกษตรศาสตร์	3.39		-	-0.284	0.060	0.627*	0.209
มหิดล	3.67			-	0.343	0.910*	0.493*
ธรรมศาสตร์	3.33				-	0.567*	0.149
ศรีนครินทรวิโรฒ	2.76					-	-0.418*
รวมค่าแห่ง	3.18						-

*p < 0.05

จากตาราง 49 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวที่มีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดลมีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวที่มีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความคิดเห็นเรื่องแหล่งท่องเที่ยวที่มีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรมแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 50 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ระหว่างมหาวิทยาลัย

ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป	มหาวิทยาลัย (n=402)												F	p-value
	จุฬาลงกรณ์		เกษตรศาสตร์		มหิดล		ธรรมศาสตร์		ศรีนครินทร- ราชดำเนิน		วิไล			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. โปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	4.22	0.98	4.13	0.99	4.42	0.74	4.10	0.78	3.60	1.16	4.34	0.68	6.83	0.00*
2. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิวทิวทัศน์ การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร	4.30	0.88	4.01	1.03	4.49	0.74	4.45	0.74	4.19	0.89	4.48	0.74	3.35	0.00*
3. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีระยะเวลาในการทำกิจกรรมเหมาะสม	4.24	0.98	4.37	0.75	4.49	0.74	4.33	0.74	4.24	0.72	4.45	0.63	1.24	0.28
ภาพรวม	4.25	0.64	4.17	0.70	4.46	0.52	4.29	0.52	4.01	0.72	4.42	0.48	5.08	0.00*

*p < 0.05

จากตาราง 50 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ โปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัคร และโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิวทิวทัศน์ การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร ดังนั้นต้องทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ดังตารางที่ 51 - 52

ตาราง 51 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัยกับความคิดเห็นเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัคร

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าแห่ง
จุฬาลงกรณ์	4.22	-	0.090	-0.194	0.119	0.627*	-0.119
เกษตรศาสตร์	4.13		-	-0.284	0.030	0.537*	-0.209
มหิดล	4.42			-	0.313*	0.821*	0.075
ธรรมศาสตร์	4.10				-	0.507*	-0.239
ศรีนครินทรวิโรฒ	3.60					-	-0.746*
รวมค่าแห่ง	4.34						-

* $p < 0.05$

จากตาราง 51 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดลมีความคิดเห็นเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัครแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความคิดเห็นเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัครแตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 52 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างมหาวิทยาลัยกับความคิดเห็นเรื่อง โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิถีชีวิต การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร

มหาวิทยาลัย	$\bar{X}$	จุฬาลงกรณ์	เกษตรศาสตร์	มหิดล	ธรรมศาสตร์	ศรีนครินทรวิโรฒ	รวมค่าเฉลี่ย
จุฬาลงกรณ์	4.30	-	0.284	-0.194	-0.149	0.104	-0.179
เกษตรศาสตร์	4.01		-	-0.478*	-0.433*	-0.179	-0.463*
มหิดล	4.49			-	0.045	0.299*	0.015
ธรรมศาสตร์	4.45				-	0.254	-0.030
ศรีนครินทรวิโรฒ	4.19					-	-0.284
รวมค่าเฉลี่ย	4.48						-

*p < 0.05

จากตาราง 52 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความคิดเห็นเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิถีชีวิต การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรวมค่าเฉลี่ย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นเรื่องโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิถีชีวิต การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร แตกต่างจากผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาอยู่ มหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยขั้นตอนย่อยที่ 1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลการสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร จำนวน 2 คน ภาคเอกชนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน และกลุ่มเยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน โดยผู้วิจัยใช้การถอดความ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ความคิดเห็นในประเด็นที่เหมือนกันหรือสอดคล้องกัน และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบความเรียง ดังนี้

1. การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจ

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครที่เข้ามาทำกิจกรรมส่วนใหญ่ นิยมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือหน่วยพิทักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ โดยสิ่งดึงดูดใจที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยว คือ ความมีเอกลักษณ์ของพื้นที่ ความสวยงามของทรัพยากรธรรมชาติ และกิจกรรมที่มีในแหล่งท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวจะพิจารณาจากความหลากหลาย ความท้าทาย และการได้พักผ่อนหย่อนใจ

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครส่วนใหญ่จะจัดในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติควบคู่กับแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยนักท่องเที่ยวจะชื่นชอบแหล่งท่องเที่ยวที่มีเรื่องราวให้น่าเข้าไปศึกษาเรียนรู้ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย ค่อนข้างมีมาตรฐาน และมีประสบการณ์ในการจัดการท่องเที่ยวมาบ้างแล้ว ในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวผู้จัดการท่องเที่ยวก็จะคำนึงถึงลักษณะกิจกรรมที่เหมาะสมกับแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ด้วย เนื่องจากกิจกรรมอาสาสมัครจะต้องพิจารณาจากความต้องการของคนในพื้นที่เป็นหลัก ว่าต้องการกิจกรรมอาสาสมัครในลักษณะใด ที่จะสามารถสร้างประโยชน์ให้กับพื้นที่มากที่สุด

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีทัศนียภาพที่สวยงามจะได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวต้องมีความปลอดภัย เนื่องจากการจัดกิจกรรมอาสาสมัครของหน่วยงานเป็นการจัดให้กับเด็กและ

เยาวชน ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีความกังวลในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงต้องเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อด้านมาตรฐานความปลอดภัย หลีกเลียงแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกหรือทะเล ที่คาดว่าจะอาจเกิดอันตรายกับผู้เข้าร่วมโครงการได้

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่จะเลือกไปในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นหลัก โดยไม่ได้มุ่งเน้นถึงความเสี่ยงของแหล่งท่องเที่ยวหรือความหลากหลายของทรัพยากรมากนัก เพียงแต่ต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างแท้จริง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้สัมผัสธรรมชาติและตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติที่มีต่อมนุษย์ โดยแหล่งท่องเที่ยวต้องมีความปลอดภัยในการรองรับนักท่องเที่ยวด้วย

1.2 ด้านความสะดวกในการเดินทางเดินทางเข้าถึง

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ไม่ได้อยู่ติดถนนใหญ่ และไม่ค่อยมีบริการสาธารณะเข้าถึงมากนัก ทำให้ผู้จัดการท่องเที่ยวต้องเช่ารถเพื่อเดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว โดยผู้จัดการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจะคำนึงถึงเส้นทางที่สะดวกและปลอดภัยเป็นหลัก

จากหน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า ในการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการเช่ารถตู้ให้กับนักท่องเที่ยว โดยต้องเป็นรถตู้ที่มีความชำนาญในพื้นที่นั้นๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการหลงทาง แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง มีป้ายบอกทางต่างๆ อย่างชัดเจน และมีที่จอดรถรองรับอย่างเพียงพอและปลอดภัย

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า ในการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว ต้องมีเส้นทางให้รถสามารถเข้าถึงได้ เพราะนอกจากนักท่องเที่ยวแล้ว ยังต้องมีอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมที่ต้องนำเข้าไปในพื้นที่ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้บริการเดินทางโดยรถตู้หรือรถยนต์เป็นหลัก เนื่องจากรถที่มีขนาดใหญ่กว่านี้ เช่น รถมินิบัส หรือรถบัสดังกล่าวจะมีข้อจำกัดในการเดินทางค่อนข้างสูง อาจจะไม่สามารถเข้าถึงพื้นที่ที่ต้องการได้

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่า การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกทำกิจกรรมยังสถานที่นั้นๆ เนื่องจากในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาทั้ง 6 มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้นด้วยตัวเอง ทำให้ต้องมีอุปกรณ์จำนวนมาก รวมถึงผู้เข้าร่วมโครงการจำนวนมากเช่นกัน จึงจำเป็นต้องมีเส้นทางรถที่สามารถเข้าถึงได้ นอกจากนี้ควรมีป้ายบอกทาง จุดสังเกต และระบบ

GPS ที่ระบุการเดินทางเข้าถึงพื้นที่ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งไม่ได้อยู่ติดถนนสายหลัก ทำให้เดินทางเข้าถึงยาก หากไม่มีป้ายบอกทางหรือจุดสังเกตอาจทำให้หลงทางได้

1.3 ด้านที่พักแรม

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า การมีที่พักแรมรองรับในแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้จัดการท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้ง่ายขึ้น เนื่องจากช่วยลดขั้นตอนในการจัดการ โดยในการเลือกที่พักแรมนั้นจะต้องพิจารณาจากความสะอาดและความปลอดภัยของที่พักรับรองเป็นหลัก แต่ในด้านของสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นปัจจัยที่เราควบคุมได้ยาก ด้วยลักษณะของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครส่วนใหญ่จะอยู่กลางป่า กลางเขาที่ไม่ได้มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากมายนัก

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า การมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างมาก เนื่องจากกิจกรรมอาสาสมัครบางครั้งต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 1 วัน โดยลักษณะของที่พักรับรองมักเป็นโฮมสเตย์ชุมชน หรือบ้านพักตามอุทยานที่ต้องมีมาตรฐานด้านความสะอาดและปลอดภัยเป็นหลัก พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยว

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า การจัดการด้านที่พักแรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่ยุ่งยากมากนัก เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เลือกมาท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครจะมีความเข้าใจเบื้องต้นอยู่แล้วว่าอาจไม่ได้พักแรมในระดับที่ดีมากนัก แต่ทั้งนี้ผู้จัดการกิจกรรมก็จะเลือกที่พักที่มีความปลอดภัย และมีความสะอาดให้กับนักท่องเที่ยวเป็นหลัก และสิ่งสำคัญที่นอกเหนือจากนั้นคือการแจ้งรูปแบบการพักแรมให้นักท่องเที่ยวได้ทราบก่อน เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้จัดเตรียมของใช้ส่วนตัวที่เราไม่มีให้บริการมาล่วงหน้า เช่น ถุงนอน หรือผ้าห่ม เป็นต้น

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่า การจัดการด้านที่พักแรมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่ไม่ได้จัดเพียงวันเดียวต้องมีการค้างคืนอย่างน้อย 2 คืน ซึ่งการจัดการกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ต้องการที่พักที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกมากนัก จะเน้นเรื่องความปลอดภัยเป็นหลัก เพราะกิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่จะจัดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งใกล้กับที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า ดังนั้นที่พักแรมจะต้องเป็นบริเวณที่เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยวแนะนำว่ามีความปลอดภัย

1.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวทั่วไปหันมาสนใจการท่องเที่ยวอาสาสมัคร คือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวจะได้ทำระหว่างการท่องเที่ยว ที่หาไม่ได้ในการ

ท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งกิจกรรมถือเป็นประเด็นสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ผู้จัดการท่องเที่ยวควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมอย่างทั่วถึง และที่สำคัญกิจกรรมนั้นต้องเกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการของแหล่งท่องเที่ยวนั้นอย่างแท้จริง

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า ผู้จัดการกิจกรรมต้องออกแบบกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการของแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว โดยมีการประเมินผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบ ทั้งก่อนและหลังการทำกิจกรรมอย่างละเอียด เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบในแต่ละครั้งเกิดผลกระทบเชิงลบหรือสร้างความเสียหายให้กับทรัพยากรในพื้นที่นั้น

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า ในการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร กิจกรรมในการท่องเที่ยวนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุด นอกจากเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาท่องเที่ยวในครั้งนี้แล้ว กิจกรรมในโปรแกรมการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งหลักในการจัดกิจกรรมอาสาสมัครแต่ละครั้งคือ ต้องมีการถามความต้องการของพื้นที่ และมีการประเมินก่อนว่าสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมนั้นเกิดประโยชน์กับพื้นที่นั้นอย่างแท้จริงหรือไม่

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่า กิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญที่สุดจากทั้ง 6 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว เนื่องจากถ้ากิจกรรมไม่น่าสนใจก็จะเป็นสิ่งที่ไม่สามารถดึงดูดนิสิตนักศึกษาเข้าร่วมโครงการได้ ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ที่กลุ่มนิสิตนักศึกษาจัดขึ้นเป็นกิจกรรมประเภทสื่อความหมาย การเรียนรู้ สัมผัส และใกล้ชิดกับธรรมชาติ โดยนิสิตนักศึกษาผู้จัดโครงการเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมเองภายใต้การดูแลความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือกิจกรรมอาสาสมัครในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะขึ้นอยู่กับแหล่งท่องเที่ยวในขณะนั้นว่าต้องการให้ผู้ร่วมโครงการทำกิจกรรมลักษณะใด โดยส่วนใหญ่จะเป็นการปลูกป่า ทำฝายชะลอน้ำ สร้างแนวกันไฟ เก็บใบไม้แห้ง ซึ่งผู้จัดการกิจกรรมจะให้ความสำคัญกับการมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม และการตระหนักถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติจากการได้สัมผัสพื้นที่จริงควบคู่ไปด้วย รวมไปถึงด้านการมีอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง 1.5 ด้านสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงสิ่งแวดล้อมนั้น เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถกำหนดได้ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีบริบทที่ต่างกันไป แต่ทุกครั้งที่จัดการท่องเที่ยวก็จะต้องมีการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมขั้นพื้นฐานรองรับ

นักท่องเที่ยวให้ได้มากที่สุด รวมไปถึงการให้บริการข้อมูลต่างๆ ก็เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบถึงกฎระเบียบต่างๆ ในระหว่างการทำกิจกรรมด้วย

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวที่เลือกมาทำกิจกรรมอาสาสมัคร ทั้งในชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่มีความชื่นชอบกิจกรรมที่ผจญภัย ชอบความสนุกสนาน และมีความเข้าใจในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอย่างจำกัดตามลักษณะพื้นที่ แต่สิ่งสำคัญคือผู้จัดการท่องเที่ยวต้องแจ้งแก่นักท่องเที่ยวก่อนว่า แหล่งท่องเที่ยวที่เราจะไปในนั้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกใดรองรับอยู่บ้าง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนตัวไปเอง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีความต้องการเรื่องความสะดวกสบายของแหล่งท่องเที่ยว และสัญญาณโทรศัพท์สำหรับการติดต่อสื่อสารการรับรู้ข้อมูลต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยว

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า สิ่งอำนวยความสะดวกไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการเลือกแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นสิ่งที่เราไม่สามารถควบคุมได้ ขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยวว่าจะยอมรับได้มากเพียงใด ซึ่งปกติแหล่งท่องเที่ยวก็จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า และน้ำอุปโภค พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบด้านนี้เป็นด้านที่ผู้จัดโครงการให้ความสำคัญน้อยที่สุด เนื่องจากการมาเข้าร่วมโครงการอาสาสมัคร ผู้เข้าร่วมโครงการก็จะทราบเป็นพื้นฐานอยู่แล้วว่าสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ค่อนข้างน้อย แม้กระทั่งห้องน้ำ หรือระบบไฟฟ้าต่างๆ ดังนั้นผู้ที่เข้าร่วมโครงการจะต้องทราบและยอมรับข้อจำกัดนี้ก่อนมาเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ผู้จัดโครงการจะมีการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้ดีที่สุดตามบริบทของพื้นที่ เช่น การดูแลความสะดวกสบายของแหล่งท่องเที่ยว การดูแลความปลอดภัย และการตั้งจุดปฐมพยาบาลให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ

1.6 ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า ในระหว่างการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครควรมีกิจกรรมอื่นๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนหย่อนใจด้วย การออกแบบโปรแกรมอาสาสมัครที่มีกิจกรรมอาสามากเกินไป จะทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่ประทับใจในการมาท่องเที่ยว อีกทั้งการออกแบบโปรแกรมต่างๆ ต้องสอดคล้องกับความต้องการในช่วงเวลานั้นของแหล่งท่องเที่ยวด้วย

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า การออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปนั้นต้องมีระยะเวลาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ถ้าเป็นกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในช่วงเปิด

ภาคเรียน ระยะเวลาในการจัดไม่ควรยาวนานเกิน 3 วัน และออกแบบให้นักท่องเที่ยวมีตัวเลือกที่หลากหลาย เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว และเพื่อตอบโจทยทุกความต้องการของนักท่องเที่ยว

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่าการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวบางครั้งก็ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ด้วย ว่าต้องการให้กลุ่มอาสาสมัครเข้าไปทำกิจกรรมใด ช่วงเวลาใด ซึ่งในการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวจะต้องออกแบบให้มีความน่าสนใจ เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเยาวชนให้เข้าร่วม โดยต้องมีกิจกรรมที่สร้างความสนุกสนานอยู่ในโปรแกรมด้วย ไม่ใช่การทำกิจกรรมอาสาสมัครเพียงอย่างเดียว

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่าการทำโปรแกรมจะคำนึงถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดโครงการ ซึ่งต้องไม่ชนกับช่วงสอบ และวันที่มีการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการต้องขาดเรียน ในส่วนของระยะเวลาในการจัดการท่องเที่ยว เป็นช่วงเปิดภาคเรียนจะมีระยะเวลาประมาณ 3 วัน ช่วงปิดภาคเรียนจะมีระยะเวลาประมาณ 5 - 7 วันขึ้นไป โดยปกติแล้วระยะเวลาในการทำกิจกรรมจะขึ้นอยู่กับรูปแบบกิจกรรมที่ทำ เช่น กิจกรรมที่มีลักษณะบรรยาย หรืออบรมควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมงครึ่ง เพื่อไม่ให้ผู้ที่เข้าร่วมโครงการรู้สึกเบื่อหน่าย ส่วนกิจกรรมสื่อความหมายหรือกิจกรรมอาสาสมัครที่ต้องทำต่อเนื่อง เช่น ทำฝายชะลอน้ำ ทำโปง ปลูกป่า จะใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมงต่อกิจกรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเหน็ดเหนื่อยจนเกินไป รวมถึงการออกแบบโปรแกรมแต่ละครั้งจะต้องมีกิจกรรมอื่นๆ ให้เข้าร่วมด้วย เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิวทิวทัศน์ การเล่นน้ำทะเล เพราะเป็นสิ่งที่กระตุ้นความสนใจให้นิสิตนักศึกษาตัดสินใจเข้าร่วมโครงการได้ง่ายยิ่งขึ้น

2. ส่วนประสมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.1 ด้านสินค้าและบริการ

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่าการที่ทางภาครัฐให้ความสำคัญในการพัฒนาคือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยพัฒนาให้มีความหลากหลายของทรัพยากร รวมไปถึงความมีมาตรฐานและมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ เพราะหากแหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ก็จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเข้ามาทำกิจกรรมยังแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งสร้างชื่อเสียงให้กับแหล่งท่องเที่ยว และสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวได้

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า สินค้าและบริการที่ทางภาคเอกชนให้ความสำคัญคือการออกแบบกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีการสำรวจผลกระทบต่างๆ ของกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น และกิจกรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยกิจกรรมนั้นจะต้องสร้างประสบการณ์ที่แปลกใหม่และความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า สินค้าและบริการที่สำคัญในการท่องเที่ยวอาสาสมัครคือ การให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมที่สอดแทรกความรู้ต่างๆ ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ธรรมชาติได้

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่า สินค้าและบริการที่สำคัญคือกิจกรรมอาสาสมัครที่สามารถสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ ผ่านกิจกรรมบรรยายให้ความรู้ กิจกรรมสื่อความหมายที่ได้สัมผัสธรรมชาติในสถานที่จริง หรือกิจกรรมอาสาสมัครที่ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรม โดยรูปแบบโครงการจะมีทั้งระยะสั้นในช่วงเปิดภาคเรียน และโครงการระยะยาวในช่วงปิดภาคเรียน

2.2 ด้านราคา

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า การกำหนดราคาจะต้องคำนึงถึงต้นทุนของนักท่องเที่ยว โดยมีการกำหนดราคาที่ไม่สูงจนเกินไป เพื่อให้นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มสามารถเข้าร่วมได้อย่างทั่วถึง ในส่วนต้นทุนของผู้จัดโครงการต้องมีการประสานความร่วมมือต่างๆ โดยปกติแล้วจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้รับความร่วมมือจากแหล่งท่องเที่ยว หรือสปอนเซอร์ ทำให้มีต้นทุนที่ถูกลง

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า การกำหนดราคาขายให้กลุ่มนักท่องเที่ยวเยาวชนเข้าถึงได้เป็นสิ่งที่ทำนาย โดยปกติจะมีราคาเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 1,000 - 2,000 บาท ซึ่งจะขึ้นอยู่กับต้นทุนของสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวต้องการในโปรแกรมด้วย เช่น หากนักท่องเที่ยวต้องการพักในโรงแรมที่มีมาตรฐานที่สูงกว่า ก็จะต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะคำนึงถึงความคุ้มค่าในราคาที่จ่ายไป ควบคู่ไปกับจำนวนวัน จำนวนกิจกรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่เข้าร่วม

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ทางองค์กรจะไม่เก็บค่าเข้าร่วมกิจกรรม โดยทางองค์กรจะได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนอยู่แล้ว แต่หากเป็นการจัดโปรแกรมให้นักท่องเที่ยวทั่วไปที่มีศักยภาพ

มากขึ้น และต้องการกิจกรรมมากกว่าการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ก็จะมีการเก็บค่าเข้าร่วมการท่องเที่ยว โดยมีราคาเฉลี่ย 1,500 - 4,000 บาท ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนวัน จำนวนกิจกรรม รูปแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีในโครงการ

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่าการจัดโครงการของนิสิตนักศึกษาทั้ง 6 มหาวิทยาลัย จะได้งบประมาณสนับสนุนจากทางมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว โดยมี มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ไม่เก็บค่าเข้าร่วมจากผู้เข้าร่วมโครงการ ในขณะเดียวกัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีการเก็บค่าเข้าร่วมเพิ่มเติมจากผู้เข้าร่วมโครงการ เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดการสรรจากมหาวิทยาลัยไม่เพียงพอในการดำเนินโครงการ โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะอยู่ที่ประมาณ 150-1,000 บาทต่อการเข้าร่วมโครงการ 1 ครั้ง ซึ่งเป็นราคาที่นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เต็มใจที่จะจ่ายเพื่อเข้าร่วมโครงการ

2.3 ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวที่รองรับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร จะมีช่องทางการจองผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็น Website ของอุทยานแห่งชาติ โดยสามารถจองและชำระเงินผ่านทางออนไลน์ได้สะดวกและปลอดภัย

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันสถานที่จัดจำหน่ายเน้นการใช้ช่องทางออนไลน์เป็นหลัก โดยเฉพาะ Facebook Instagram Website จะได้ผลตอบรับดีที่สุด เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของการท่องเที่ยวลักษณะนี้ เป็นกลุ่มเยาวชน วัยรุ่น และกลุ่มวัยทำงานใหม่ ๆ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมการใช้สื่อในรูปแบบออนไลน์เป็นหลักทำให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายมากที่สุด อีกทั้งการจัดจำหน่ายและการประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์ยังเป็นช่องทางที่มีต้นทุนต่ำกว่าช่องทางอื่นๆ และเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด รองลงมาคือการออกบูธตามงานท่องเที่ยวต่างๆ ที่ทางภาครัฐและภาคเอกชนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่ช่องทางนี้จะมีต้นทุนในการตั้งบูธค่อนข้างสูง และไม่ได้ผลตอบรับมากเท่าที่ควร

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า ผู้ที่มาซื้อโปรแกรมอาสาสมัครส่วนใหญ่จะเป็นหน่วยงานองค์กรต่างๆ ที่ต้องการทำกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility) หรือองค์กรทางการศึกษาที่ต้องการจัดกิจกรรมจิตอาสาให้เยาวชน ซึ่งจะติดต่อเข้ามาที่หน่วยงานโดยตรง แต่ก็มีช่องทางการประชาสัมพันธ์ผ่านทางออนไลน์ด้วย เนื่องจากเป็นช่องทางที่เข้าถึงได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็น ว่า โครงการของนิสิตนักศึกษาทั้ง 6 มหาวิทยาลัย เป็นโครงการที่ไม่ได้จัดขึ้นในเชิงธุรกิจ หรือ การค้าขายเพื่อสร้างกำไร แต่เป็นการจัดขึ้นเพื่อสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับผู้สนใจเข้าร่วม โครงการ โดยช่องทางการประชาสัมพันธ์และการสมัครเข้าร่วมโครงการเน้นไปทางช่องทาง ออนไลน์ เช่น Facebook page Instagram เพจต่างๆ ของทางมหาวิทยาลัย หรือการสมัครเข้าร่วม โครงการด้วยตนเอง ณ ที่ทำการของชมรมในมหาวิทยาลัย

2.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่าการส่งเสริมการตลาดส่วนใหญ่จะ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ โดยจะมีการจัดโปรโมชั่นลดราคาในช่วงวันหยุดยาวตาม เทศกาลต่างๆ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยว

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่าการส่วนใหญ่จะเน้นการลดราคาให้กับ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะหรือมาเป็นองค์กร เพื่อดึงดูดและจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วม การท่องเที่ยวอาสาสมัครมากขึ้น โดยเน้นการโฆษณาถึงประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจาก การเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงประโยชน์จากกิจกรรมสู่แหล่งท่องเที่ยวด้วย

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่าการหน่วยงานเน้นการ ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานเป็นที่รู้จักผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อให้กลุ่มคนหรือหน่วยงานต่างๆ ที่ สนใจได้รู้จักและเข้าร่วมทำกิจกรรมอาสาสมัครกับหน่วยงาน

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็น ว่า ส่วนใหญ่มีการประชาสัมพันธ์โครงการต่างๆ ผ่านช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ตามสถานที่ ประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย โดยกิจกรรมที่จัดขึ้นนั้นก็จะมีเงื่อนไขและข้อแลกเปลี่ยนในการ เข้าร่วมกิจกรรมของแต่ละมหาวิทยาลัยจะแตกต่างกันออกไป เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะมีเงื่อนไขเรื่องการเก็บชั่วโมงกิจกรรมจิตอาสาของมหาวิทยาลัย ด้วย ซึ่งเป็นกิจกรรมกึ่งบังคับเพื่อจบหลักสูตร การเข้าร่วมโครงการอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมจึงเป็นเหมือนการเก็บชั่วโมงจิตอาสาของนิสิตนักศึกษาไปด้วย และสำหรับ มหาวิทยาลัยอื่นๆ ก็จะมีข้อแลกเปลี่ยนที่แตกต่างกันไป เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลังจบ โครงการก็จะได้ใบประกาศนียบัตร ยืนยันว่าเราได้ร่วมโครงการจริงเพื่อใช้เป็นผลงานในการเข้า ร่วมกิจกรรม หรือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มอบเสื้อโครงการเป็นของที่ระลึกในการเข้าร่วม โครงการ

2.5 ด้านคนหรือพนักงาน

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า บุคลากรที่จัดการท่องเที่ยวต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านการท่องเที่ยว และสามารถให้ความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้ และสามารถสร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวได้

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมอาสาสมัครมีองค์ประกอบที่มากกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป บุคลากรในองค์กรนอกจากจะต้องมีความเข้าใจในด้านการจัดการท่องเที่ยวแล้ว ยังต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร และความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย เพราะทุกครั้งที่มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครผู้จัดการท่องเที่ยวจะต้องประเมินผลกระทบ และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อย่างยั่งยืน ก่อนพานักท่องเที่ยวไปทำกิจกรรม

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า คนที่จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องมีทักษะในการนำกิจกรรมที่น่าสนใจ สามารถถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ เพื่อให้การท่องเที่ยวเกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักท่องเที่ยว นอกจากนี้คนที่จัดกิจกรรมต้องสามารถประเมินผลกระทบในด้านต่างๆ ทั้งก่อนและหลังการทำกิจกรรมอาสาสมัคร เพราะกิจกรรมบางประเภทอาจส่งผลในระยะยาวกับพื้นที่ที่ไปเยือน การประเมินผลกระทบจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เช่น การสร้างฝายในฤดูน้ำหลาก ไม่ใช่ทุกพื้นที่ที่มีความจำเป็นจะต้องสร้างฝายชะลอน้ำ เนื่องจากฤดูน้ำหลากของพื้นที่นั้นมีระยะเวลาสั้น จึงไม่ได้ส่งผลให้เกิดอุทกภัยในพื้นที่ และการสร้างฝายนั้นอาจทำให้ชุมชนใกล้เคียงกับแหล่งน้ำไม่มีน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค หากเรายั่งยืนที่จะน่านักท่องเที่ยวอาสาสมัครไปทำกิจกรรมดังกล่าวอาจเกิดประโยชน์ในระยะสั้น แต่ส่งผลร้ายในระยะยาวกับชุมชนนั้นๆ ได้

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่า ในการดำเนินโครงการของนิสิตนักศึกษาทั้ง 6 มหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาผู้จัดโครงการส่วนใหญ่มาจากการที่ได้เข้าร่วมโครงการและชื่นชอบในกิจกรรมขององค์กร และได้ตัดสินใจเข้ามาร่วมเป็นผู้จัดโครงการด้วย ซึ่งการเข้ามาเป็นผู้จัดโครงการนั้นไม่มีข้อผูกมัดขึ้นอยู่กับความสมัครใจส่วนใหญ่แล้วคณะทำงานขององค์กรนิสิตทั้ง 6 มหาวิทยาลัย ไม่ได้มีความรู้ความสามารถในการจัดการท่องเที่ยวหรือการอนุรักษ์ธรรมชาติโดยตรง แต่ความรู้ความสามารถในด้านนี้จะค่อยๆ พัฒนาผ่านการทำงานร่วมกันในองค์กร เป็นระบบพี่สอนน้อง โดยถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจทั้งในการจัดโครงการ ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ ด้านกิจกรรมจิตอาสา และเทคนิคการนำเสนอ กิจกรรมต่างๆ ในโครงการ ให้สมาชิกใหม่ได้รับทราบเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

2.6 ด้านกระบวนการ

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า กระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวอาสาสมัคร มีรายละเอียดที่มากกว่าการจัดการท่องเที่ยวทั่วไป สิ่งที่เพิ่มเข้ามาคือการสำรวจผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นจากกิจกรรม ซึ่งต้องมีการวางแผนโดยผู้เชี่ยวชาญที่เข้าใจลักษณะพื้นที่และสอบถามความต้องการของคนในพื้นที่ด้วย

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน ส่วนใหญ่มีความต้องการกระบวนการในการบริการอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านการรับรู้ข้อมูลต่างๆ ในการเดินทางท่องเที่ยว หรือกระบวนการซื้อหรือจองโปรแกรม ต้องไม่ยุ่งยากซับซ้อน สามารถดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ได้ทั้งหมด

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า กระบวนการที่สำคัญในการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร คือการวางแผนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในโครงการให้มีความหลากหลาย น่าสนใจ ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกประทับใจ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่า โครงการที่นิสิตนักศึกษาทั้ง 6 มหาวิทยาลัยจัดขึ้น เป็นโครงการภายใต้การกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีกระบวนการแตกต่างจากการจัดการท่องเที่ยวของบริษัทเอกชนทั่วไปคือ ทั้งเรื่องงบประมาณ เรื่องการประชาสัมพันธ์ การรับสมัครคนเข้าร่วมโครงการ โดยกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ ผู้จัดโครงการจะให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์มากที่สุด เพื่อให้มีผู้เข้าร่วมโครงการมากเพียงพอในการจัดกิจกรรม และในส่วนของผู้เข้าร่วมโครงการคาดหวังกับการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างละเอียด เพื่อการเตรียมพร้อมในการท่องเที่ยว

2.7 ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

หน่วยงานภาครัฐ มีความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อมโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวควรมีการจัดการที่ดีมีมาตรฐาน ทั้งความสะอาด ความปลอดภัย และมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

หน่วยงานภาคเอกชน มีความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว และสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทั้งทะเลและป่าไม้ จากการจัดการท่องเที่ยวพบว่า การได้ไปสัมผัสธรรมชาติช่วยลดความรู้สึกเหนื่อยล้าจากการเรียนและการทำงานได้ และทำให้รู้สึกสดชื่นพร้อมกลับเข้าสู่โหมดการเรียนและการทำงานอีกครั้ง

หน่วยงานด้านการอนุรักษ์ มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยสำคัญในการเลือกแหล่งท่องเที่ยวในการทำกิจกรรมอาสาสมัครให้กับเยาวชนควรคำนึงเรื่องของความปลอดภัยของสถานที่เป็นสำคัญ เพื่อลดการเกิดอันตรายต่อเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการได้

เยาวชนผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร มีความคิดเห็นว่า ในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ผู้เข้าร่วมโครงการชื่นชอบเป็นอย่างยิ่งคือการได้ไปแหล่งท่องเที่ยวที่ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้สัมผัสธรรมชาติอย่างแท้จริง การได้สูดอากาศสดชื่น และการได้พาตัวเองออกจากพื้นที่แออัดที่มีแต่มลภาวะ

ผลการวิจัยระยะที่ 2 การร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการนำข้อมูลในระยะที่ 1 ทั้ง 2 ขั้นตอนย่อย มาวิเคราะห์ สรุป และดำเนินการร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย และนำร่างไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พิจารณาให้คำแนะนำและปรับให้มีความเหมาะสมมากที่สุด ก่อนนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

โดยการสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย ผู้วิจัยได้นำเอาองค์ประกอบการท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Buhalis, 2000) มาเป็นหลักในการสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยแบ่งเป็น 6 ประเด็นหลักเรียงตามความสำคัญ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 1.1 ผู้จัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรจัดการให้มีเจ้าหน้าที่หรือทีมงานคอยให้ความรู้สอดแทรกระหว่างการทำกิจกรรม ทั้งความรู้ในด้านวิธีการต่างๆ ในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร ลักษณะกายภาพของพื้นที่ พืชพรรณ ธรรมชาติ สัตว์ป่า ประโยชน์จากการทำกิจกรรม และความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน และสังคม เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมตระหนักในคุณค่าของการอนุรักษ์อย่างแท้จริง

แนวทางที่ 1.2 ผู้จัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควร การออกแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวเพื่อให้กิจกรรมนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด ในขณะที่เดียวกันผู้จัดการท่องเที่ยวควร ตรวจสอบผลกระทบในเบื้องต้นทั้งก่อนและหลังการทำกิจกรรม เนื่องจากบางกิจกรรมอาจไม่มีความเหมาะสมกับพื้นที่และส่งผลกระทบทางลบต่อพื้นที่ในระยะยาวได้

แนวทางที่ 1.3 ผู้จัดการท่องเที่ยวควรเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ทั้งในด้านอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมที่มีเพียงพอ และพื้นที่ใน การทำกิจกรรมที่กว้างขวางเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวไม่สามารถทำ กิจกรรมได้ในครั้งเดียวกันได้ทั้งหมด

ประเด็นที่ 2 การจัดการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

แนวทางที่ 2.1 ผู้จัดการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับการออกแบบโปรแกรม การท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชน ซึ่งให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่ ไม่นานจนเกินไป โดยระยะเวลาที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มากที่สุดคือประมาณ 3 วัน 2 คืน และช่วงเวลาสำหรับการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวกลุ่ม เยาวชนจะอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากเป็นช่วงปิดภาคเรียนของเยาวชนระดับอุดมศึกษา นอกจากช่วงปิดเทอมนักท่องเที่ยวเยาวชนก็จะนิยมท่องเที่ยวช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์

แนวทางที่ 2.2 ผู้จัดการท่องเที่ยวต้องศึกษาช่องทางการประชาสัมพันธ์และจัด จำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลของกลุ่มเยาวชน ซึ่งได้แก่ ช่องทางออนไลน์ Website สื่อโซเชียล Facebook Instagram นอกจากนี้ควรจัดการส่งเสริม การตลาด โดยการจัดทำโปรโมชั่นสำหรับการท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ เนื่องจากพฤติกรรมการ ท่องเที่ยวของเยาวชนในปัจจุบันมักจะนิยมท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน และผู้จัดการท่องเที่ยวควร กำหนดราคาของโปรแกรมการท่องเที่ยวในระดับที่เยาวชนสามารถจับต้องได้ เนื่องจากกลุ่ม นักท่องเที่ยวเยาวชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ยังไม่มีรายได้หลักเป็นของตัวเอง ดังนั้นการตั้งราคาใน การเข้าร่วมการท่องเที่ยวไม่ควรตั้งราคาที่สูงมากเกินไป ซึ่งจากการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวกลุ่ม เยาวชนมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมครั้งละไม่เกิน 1,000 บาท และคำนึงถึงความคุ้มค่าและหลากหลายของโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้จัดการ ท่องเที่ยวต้องออกแบบประสบการณ์ให้มีความหลากหลาย และมีการผสมผสานความร่วมมือกับหลาย ฝ่าย เพื่อจัดการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนในราคาที่ย่อมเยาได้

ประเด็นที่ 3 การจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจ

แนวทางที่ 3.1 การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นหลัก ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือศูนย์ศึกษาพันธุ์สัตว์ป่าต่างๆ รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยเน้นไปที่ชุมชนที่มีจุดเด่นในการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ท้องถิ่น โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนจะคำนึงถึงพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ นำเข้าไปศึกษาเรียนรู้เป็นหลัก นอกจากนี้ผู้จัดการท่องเที่ยวจะต้องให้ความสำคัญกับความสะอาด ปลอดภัย และมาตรฐานการจัดการที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวด้วย

ประเด็นที่ 4 การจัดการด้านที่พักแรม

แนวทางที่ 4.1 การจัดการด้านที่พักสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกลุ่มเยาวชนมี 2 รูปแบบหลักได้แก่ ที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเอง เช่น บ้านพักอุทยาน ลานกางเต็นท์ ซึ่งส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวและผู้จัดการท่องเที่ยวจะนิยมเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักรองรับ เนื่องจากลดการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยว และลดเวลาการเดินทางระหว่างสถานที่ รูปแบบที่ 2 คือที่พักด้านนอกแหล่งท่องเที่ยว เช่น โฮมสเตย์ชุมชน สิ่งผู้จัดการท่องเที่ยวควรคำนึงถึงเป็นลำดับแรกคือความสะอาดและความปลอดภัยของที่พัก หากต้องพักแรมในรูปแบบที่ต้องกางเต็นท์พักอาศัยในป่าก็ควรเลือกสถานที่อย่างเหมาะสม เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยวจัดไว้ให้ และมีการจัดการเรื่องขยะที่ดี เนื่องจากขยะเหล่านี้อาจส่งกลิ่นทำให้ มด แมลง หรือสัตว์ป่าอื่นๆ เข้ามายังที่พักของเราได้ นอกจากนี้ยังต้องมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัยระหว่างการพักแรมด้วย

ประเด็นที่ 5 การจัดการด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง

แนวทางที่ 5.1 นักท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว และรถเช่า ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาเส้นทางที่รถยนต์สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ เนื่องจากการท่องเที่ยวในลักษณะนี้มีสัมภาระค่อนข้างมาก ทั้งสัมภาระของนักท่องเที่ยวเองและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม หากไม่มีเส้นทางให้รถเข้าถึงอาจเกิดความลำบาก และผู้จัดการท่องเที่ยวก็จะเลี่ยงเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ได้ นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางแห่งไม่ได้อยู่ติดกับถนนใหญ่ ดังนั้นภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาป้ายบอกทางต่างๆ ให้มีมาตรฐานและมีความชัดเจน ประกอบกับพัฒนาเส้นทางให้มีความปลอดภัย เช่น มีแสงส่องสว่าง มีป้ายแจ้งเตือนจุดอันตรายต่างๆ อย่างทั่วถึง

นอกจากนี้ภาครัฐและเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวควรเพิ่มการจัดการด้านสถานที่จอดรถอย่างเพียงพอให้กับนักท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 6 การจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

แนวทางที่ 6.1 ภาครัฐหรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในขั้นพื้นฐานอย่างครบถ้วน เช่น ระบบน้ำอุปโภค บริโภค ระบบไฟฟ้า ทั้งแสงไฟส่องสว่าง และไฟฟ้าสำหรับชาร์ตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยระยะที่ 3 การยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการนำร่างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย ไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ท่าน พิจารณาคุณภาพ ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยมีความครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยใช้การถอดความและวิเคราะห์ความคิดเห็น ออกเป็น 5 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ในการออกแบบกิจกรรมอาสาสมัคร ควรเพิ่มเรื่องการสอบถามความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ทั้งหมด เช่น เจ้าของพื้นที่ คนในชุมชนโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว นักลงทุนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 2 การจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจ ควรเพิ่มเติมเรื่องการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และขยายความถึงการจัดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้มากขึ้น เช่น การพัฒนาองค์ความรู้สู่ชุมชน การป้องกันความขัดแย้งในชุมชน การรับวัฒนธรรมจากนักท่องเที่ยวมากเกินไป เป็นต้น

ประเด็นที่ 3 การจัดการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป ในประเด็นของระยะเวลา และช่วงเวลาการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร ไม่ควรจำกัดช่วงเวลาให้สั้นจนเกินไป เพื่อให้ผู้ที่มีแนวทางดังกล่าวไปใช้ได้มีตัวเลือกที่หลากหลายมากขึ้น

ประเด็นที่ 4 การจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ควรเพิ่มเรื่องการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น

ประเด็นที่ 5 ควรปรับแนวทางให้ครอบคลุมทุกประเด็นในองค์ประกอบการท่องเที่ยว และเรียงลำดับความสำคัญให้ชัดเจนในประเด็นย่อย

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านมาปรับปรุงแนวทางให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยแบ่งเป็น 6 ประเด็นหลักเรียงตามความสำคัญดังนี้

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ประเด็นที่ 1 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 1.1 ควรออกแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และนักท่องเที่ยว โดยกิจกรรมต้องไม่ยากจนเกินไป เน้นการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งนักท่องเที่ยวเพศชายจะให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าวมากกว่าเพศหญิง

แนวทางที่ 1.2 ควรจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการ และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน เพื่อให้นักท่องเที่ยวทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง

แนวทางที่ 1.3 ควรมีการตรวจสอบผลกระทบทางด้านบวกและด้านลบจากการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งก่อนและหลังการทำกิจกรรม เนื่องจากบางกิจกรรมอาจไม่เหมาะสมกับพื้นที่และส่งผลกระทบต่อพื้นที่ในระยะยาว

ประเด็นที่ 2 การจัดการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

แนวทางที่ 2.1 ควรออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวระยะสั้นประมาณ 3 วัน 2 คืน และอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม หรือช่วงเดือนพฤศจิกายน - มกราคม เนื่องจากเป็นช่วงที่เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด และเป็นช่วงปิดภาคเรียนของเยาวชนระดับอุดมศึกษา

แนวทางที่ 2.2 ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์โปรแกรมการท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์ เนื่องจากเป็นช่องทางที่นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนเข้าถึงได้มากที่สุด ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการตลาด โดยการจัดทำโปรโมชั่นสำหรับการท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ เนื่องจากพฤติกรรมการท่องเที่ยวลักษณะนี้ของเยาวชนนิยมท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน และมีการกำหนดราคาของโปรแกรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 3 การจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจ

แนวทางที่ 3.1 ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่น และมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พัฒนาจุดชมวิว หรือการมีศูนย์ศึกษาเรียนรู้ในพื้นที่ เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเรียนรู้ และเข้ามาทำกิจกรรม

แนวทางที่ 3.2 ควรพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานมากขึ้น ทั้งในด้านความปลอดภัยและความสะอาดของพื้นที่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้นๆ ได้

แนวทางที่ 2.3 ควรมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากเกินไปจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลงและยากต่อการฟื้นฟูได้ นอกจากนี้ควรมีการกำหนดพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมอย่างชัดเจน เนื่องจากสถานที่ทำกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า หากนักท่องเที่ยวเข้าไปในเขตที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอาจเกิดอันตรายต่อตัวนักท่องเที่ยวเองได้

แนวทางที่ 3.4 ควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ และการจัดการการท่องเที่ยวให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนใกล้เคียง เพื่อลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากร ความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ วิถีชีวิตวัฒนธรรมของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

ประเด็นที่ 4 การจัดการด้านที่พักแรม

แนวทางที่ 4.1 ควรเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักแรมรองรับ เพื่อลดการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยว และลดเวลาการเดินทางระหว่างสถานที่พักแรมและสถานที่ทำกิจกรรม

แนวทางที่ 4.2 ควรเลือกที่พักแรมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้บริการ นักท่องเที่ยว เช่น ระบบน้ำ ระบบไฟฟ้า และมีมาตรฐานด้านความสะอาด

ประเด็นที่ 5 การจัดการด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง

แนวทางที่ 5.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครควรมีเส้นทางในการเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน มีมาตรฐาน และมีไฟส่องสว่าง เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

แนวทางที่ 5.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครควรมีที่จอดรถที่เพียงพอ และปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครส่วนใหญ่นิยมเดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัวและรถเช่า

ประเด็นที่ 6 การจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

แนวทางที่ 6.1 ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ทั้งระบบน้ำอุปโภคบริโภค ระบบไฟฟ้า ทั้งแสงไฟส่องสว่าง และไฟฟ้าสำหรับชาร์ตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

แนวทางที่ 6.2 ควรมีเจ้าหน้าที่คอยดูแล ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำกิจกรรม และการบริการต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวเพศหญิงให้ความสำคัญในประเด็นดังกล่าว

มากกว่าเพศชาย รวมไปถึงควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้

แนวทางที่ 6.3 ควรมีการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งความปลอดภัยระหว่างการพักผ่อน และความปลอดภัยระหว่างการทำกิจกรรม โดยมีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยวที่เจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุจากการทำกิจกรรม และผู้จัดการท่องเที่ยวควรสำรวจสถานีนอนามัย หรือโรงพยาบาลใกล้เคียง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย” ผู้วิจัยได้สรุปผลการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยขั้นตอนย่อยที่ 1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 ปี ระดับชั้นปีการศึกษาปีที่ 3 จำนวน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาทต่อเดือน

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในกลุ่มเยาวชน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เคยท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2-3 ครั้ง โดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก เข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครกับมหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่ ลักษณะกิจกรรมที่เข้าร่วมและชื่นชอบมากที่สุดคือ กิจกรรมปลูกป่า (ป่าบกและป่าชายเลน) โดยเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม โดยเป็นกิจกรรม 3 วัน 2 คืน และเดินทางร่วมกับกลุ่มเพื่อน มีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมกิจกรรมและค่าที่มีความเต็มใจจะจ่ายในอนาคตไม่เกิน 1,000 บาท มีการรับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์จากสื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Website Facebook Instagram และ Twitter

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่

ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและมีมาตรฐานในการจัดการที่ดี แหล่งท่องเที่ยวมี

ทัศนียภาพ วิถีชีวิตที่สวยงามดึงดูดใจให้ไปท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว และควมมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัย การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกในการเดินทางเข้าถึง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีรถบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก

ด้านที่พักแรม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรมมีมาตรฐานและความปลอดภัย ที่พักแรมมีความสะอาดเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และที่พักแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวได้ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต้องเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีกิจกรรมให้เลือกทำอย่างหลากหลาย กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีการจัดการและมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ดี และมีความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi มีความเพียงพอต่อการใช้งาน แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ

ท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม ยกเว้นแหล่งท่องเที่ยวที่มีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีระยะเวลาในการทำกิจกรรมเหมาะสม โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิวยุทธศาสตร์ การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำกิจกรรมอาสาสมัคร และโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัคร

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างเพศ และมหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวได้ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เรื่องแหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครและการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างมหาวิทยาลัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในภาพรวมและรายด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิจัยขั้นตอนย่อยที่ 1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และส่วนประสมทางการตลาดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ด้านสิ่งดึงดูดใจ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมคือแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และรองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยนักท่องเที่ยวส่วนมากจะคำนึงถึงเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว เช่น พืชพรรณที่เป็นจุดเด่นของพื้นที่ สัตว์ป่าที่สามารถหาชมได้ในพื้นที่ รองลงมาคือความสวยงามของทัศนียภาพโดยรวม และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวด้วยรถยนต์ส่วนตัว และการเช่ารถไปเป็นหมู่คณะ โดยไม่ได้ใช้บริการระบบขนส่งสาธารณะมากนัก ซึ่งในการเดินทางแต่ละครั้ง นักท่องเที่ยวและผู้จัดการท่องเที่ยวจะคำนึงถึงความปลอดภัยของเส้นทาง ทั้งไฟส่องสว่าง จุดสังเกต บ้ายบอทาง และสถานที่จอดรถ

ด้านที่พักแรม การมีที่พักแรมรองรับในแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้จัดการท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นได้ง่ายขึ้น เนื่องจากช่วยลดขั้นตอนในการจัดการ โดยในการเลือกที่พักแรมนั้นจะต้องพิจารณาจากความสะดวกและความปลอดภัยของที่พักเป็นหลัก รวมถึงการมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยว และสิ่งสำคัญนอกเหนือจากนั้นคือการแจ้งรูปแบบการพักแรมให้นักท่องเที่ยวได้ทราบก่อน เพื่อให้นักท่องเที่ยวจะได้จัดเตรียมของใช้ส่วนตัวที่เราไม่มีให้บริการมาล่วงหน้า เช่น ถุงนอน หรือผ้าห่ม

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว กิจกรรมถือเป็นประเด็นสำคัญในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ผู้จัดการท่องเที่ยวควรจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าร่วมอย่างทั่วถึง และกิจกรรมนั้นต้องเกิดประโยชน์และตรงกับความต้องการของแหล่งท่องเที่ยวนั้นอย่างแท้จริง โดยมีการประเมินผลกระทบทั้งเชิงบวกและลบ ทั้งก่อนและหลังการทำกิจกรรมอย่างละเอียด เพื่อไม่ให้เกิดการทำกิจกรรมในแต่ละครั้งเกิดผลกระทบเชิงลบหรือสร้างความเสียหายให้กับทรัพยากรในพื้นที่นั้น โดยระหว่างการทำกิจกรรมควรมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรม และการตระหนักถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติจากการได้สัมผัสพื้นที่จริง ควบคู่ไปด้วย รวมไปถึงการมีอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเพียงพอ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดการท่องเที่ยวสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น เป็นสิ่งที่เราไม่สามารถกำหนดได้ เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวมีบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งปกติแหล่งท่องเที่ยวก็จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ไฟฟ้า และน้ำ พร้อมรองรับนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว แต่สิ่งสำคัญคือผู้จัดการท่องเที่ยวต้องแจ้งนักท่องเที่ยวก่อนว่าแหล่งท่องเที่ยวที่จะไปมีสิ่งอำนวยความสะดวกใดรองรับบ้าง เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนตัวไปเอง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีความต้องการเรื่องความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว และสัญญาณโทรศัพท์สำหรับการติดต่อสื่อสาร การรับรู้ข้อมูลต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยว

ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป การออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยว อาสาสมัครนั้นผู้จัดการท่องเที่ยวจะต้องออกแบบให้มีความสมดุลกันระหว่างการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และการทำกิจกรรมอาสาสมัคร โดยมีระยะเวลาที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ถ้าเป็นกลุ่มเยาวชนที่อยู่ในช่วงเปิดภาคเรียน ระยะเวลาในการจัดไม่ควรยาวนานเกิน 3 วัน และออกแบบให้นักท่องเที่ยวมีตัวเลือกที่หลากหลาย เพื่อสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว และเพื่อตอบใจทุกความต้องการของนักท่องเที่ยว

ส่วนประสมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ด้านสินค้าและบริการ การจัดการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครที่มีมาตรฐานและมีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว มีการออกแบบกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมต่างๆ

ด้านราคา การจัดการท่องเที่ยวอาสาสมัครส่วนใหญ่จะต้องจัดโปรแกรมให้มีราคาระยะยาว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนที่ยังไม่มีรายได้สามารถจับต้องได้ และรู้สึกถึงความคุ้มค่าในการลงทุนเข้าร่วมกิจกรรม อีกทั้งยังมีการประสานความร่วมมือต่างๆ และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องงบประมาณในการจัดทำให้มีต้นทุนที่ถูกลง เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวเยาวชน

ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย ปัจจุบันการจัดการท่องเที่ยวอาสาสมัคร เน้นการใช้ช่องทางออนไลน์เป็นหลัก โดยเฉพาะ Facebook Instagram Website โดยได้ผลตอบรับดีที่สุดอีกทั้งการจัดจำหน่ายและการประชาสัมพันธ์ทางออนไลน์ยังเป็นช่องทางที่มีต้นทุนต่ำกว่าช่องทางอื่นๆ และเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าและตรงกับกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด รองลงมาคือการ

ออกบูธตามงานท่องเที่ยวต่างๆ ที่ทางภาครัฐและภาคเอกชนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่ช่องทางนี้จะมีต้นทุนในการตั้งบูธค่อนข้างสูง และไม่ได้ผลตอบแทนมากเท่าที่ควร

ด้านการส่งเสริมการตลาด การจัดการท่องเที่ยวอาสาสมัครส่วนใหญ่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ โดยจะมีการจัดโปรโมชั่นลดราคาในช่วงวันหยุดยาวตามเทศกาลต่างๆ รวมไปถึงการลดราคาให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะหรือมาเป็นองค์กร เพื่อกระตุ้นและจูงใจให้นักท่องเที่ยวเข้าร่วมการท่องเที่ยวอาสาสมัครมากขึ้น โดยเน้นการโฆษณาถึงประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงประโยชน์จากกิจกรรมสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

ด้านคนหรือพนักงาน การจัดการกิจกรรมอาสาสมัครมีองค์ประกอบที่มากกว่าการท่องเที่ยวทั่วไป โดยบุคลากรที่จัดการท่องเที่ยวต้องมีความเชี่ยวชาญในด้านการท่องเที่ยว และสามารถถ่ายทอดความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้ รวมไปถึงเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัครเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านกระบวนการ การจัดการท่องเที่ยวอาสาสมัครมีรายละเอียดที่มากกว่าการจัดการท่องเที่ยวรูปแบบอื่น ในด้านของนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่มีความต้องการกระบวนการในการบริการอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านการรับรู้ข้อมูลต่างๆ ในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อเตรียมตัวและตัดสินใจในการเข้าร่วมการท่องเที่ยว รวมไปถึงกระบวนการซื้อหรือจองโปรแกรมต้องไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน สามารถดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ได้ทั้งหมด

ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การจัดการกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบมากที่สุด เนื่องจากช่วยลดความรู้สึกเหนื่อยล้าจากการทำกิจกรรมได้ ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าการมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเป็นเหมือนการชาร์ตพลังชีวิตให้พร้อมกลับมาใช้ชีวิตประจำวันได้ต่อไป

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ประเด็นที่ 1 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 1.1 ควรออกแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และนักท่องเที่ยว เน้นการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แนวทางที่ 1.2 ควรจัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการ และอยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

แนวทางที่ 1.3 ควรมีการตรวจสอบผลกระทบทางด้านบวกและด้านลบจากการทำกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งก่อนการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรม

ประเด็นที่ 2 การจัดการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

แนวทางที่ 2.1 ควรออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวระยะสั้นประมาณ และอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม หรือช่วงเดือนพฤศจิกายน - มกราคม

แนวทางที่ 2.2 ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์โปรแกรมการท่องเที่ยวผ่านช่องทางออนไลน์ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการตลาด โดยจัดทำโปรโมชั่นสำหรับการท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ และมีการกำหนดราคาของโปรแกรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 3 การจัดการด้านสิ่งดึงดูดใจ

แนวทางที่ 3.1 ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความโดดเด่น และมีความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ

แนวทางที่ 3.2 ควรพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานมากขึ้น ทั้งด้านความปลอดภัยและความสะอาดของพื้นที่

แนวทางที่ 3.3 ควรมีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) และควรมีการกำหนดพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมอย่างชัดเจน

แนวทางที่ 3.4 ควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ และการจัดการการท่องเที่ยวให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแหล่งท่องเที่ยวและชุมชนใกล้เคียง

ประเด็นที่ 4 การจัดการด้านที่พักแรม

แนวทางที่ 4.1 ควรเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักแรมรองรับ เพื่อลดการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยว และลดเวลาการเดินทางระหว่างสถานที่พักแรมและสถานที่ทำกิจกรรม

แนวทางที่ 4.2 ควรเลือกที่พักแรมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ระบบน้ำ ระบบไฟฟ้า และมีมาตรฐานด้านความสะอาด

ประเด็นที่ 5 การจัดการด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง

แนวทางที่ 5.1 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครควรมีเส้นทางในการเข้าถึงได้ง่ายและสะดวก มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน มีมาตรฐาน และมีไฟส่องสว่าง เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

แนวทางที่ 5.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครควรมีที่จอดรถที่เพียงพอ และปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ

แนวทางที่ 6.1 ควรพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะอาดขึ้นพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

แนวทางที่ 6.2 ควรมีเจ้าหน้าที่คอยดูแล ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำกิจกรรม และการบริการต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้กับนักท่องเที่ยวได้

แนวทางที่ 6.3 ควรมีการดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งความปลอดภัยระหว่างการพักผ่อน และความปลอดภัยระหว่างการทำกิจกรรม

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย มีประเด็นที่นำมาอภิปรายไว้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 ปี ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า นักท่องเที่ยวที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นปีที่ 3 ถือเป็นช่วงเวลาที่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคม สภาพแวดล้อม และจัดการเวลาในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี ทำให้มีโอกาสและเวลาว่างในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้มากกว่าชั้นปีอื่นๆ โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษาในชั้นปีที่ 4 ซึ่งมักจะอยู่ในช่วงของการเตรียมตัวสำหรับการทำงานในชีวิตจริง จึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกพร สุทธิสณกุล (2557) ที่พบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 และ 3 มีพฤติกรรมในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครมากกว่าชั้นปี 4

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเยาวชนส่วนใหญ่ยังเป็นนักศึกษาที่ได้รับเงินจากผู้ปกครอง และยังไม่ได้ทำงานประจำ จึงมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชนพัฒน์ ช่วยครุฑ (2563) ที่พบว่าเยาวชนมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในกลุ่มเยาวชน

นักท่องเที่ยวเคยท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2 - 3 ครั้ง มีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก โดยนิยมกิจกรรมปลูกป่ากับมหาวิทยาลัยที่ศึกษาอยู่มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนจะมีความใส่ใจเรื่องสังคม สิ่งแวดล้อมมากขึ้น อาจเป็นเพราะเยาวชนรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงข้อมูล

เกี่ยวกับการทำลายสิ่งแวดล้อมและได้รับการปลูกฝังให้เห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ จึงทำให้ตระหนักและมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น สอดคล้องกับผลการสำรวจของเว็บไซต์บุ๊กกิ้งดอทคอมที่พบว่า นักท่องเที่ยว Gen Z (คนที่มีอายุระหว่าง 16-24 ปี) เป็นกลุ่มที่ใส่ใจเรื่องสังคมและสิ่งแวดล้อมมากกว่าคนรุ่นก่อนๆ โดยตั้งใจที่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ มีความต้องการที่จะ “ให้กลับคืน” สู่ชุมชนที่ไปเยือน (บีแอลที แบงคอก, 2562)

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม โดยเป็นกิจกรรม 3 วัน 2 คืน และเดินทางร่วมกับกลุ่มเพื่อนเป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครของกลุ่มเยาวชนมักเดินทางพร้อมกับกลุ่มเพื่อน เนื่องจากเป็นกลุ่มคนวัยเดียวกัน ที่มีทัศนคติหรือความชอบในรูปแบบการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งทำให้สามารถร่วมกิจกรรมอาสาสมัครที่อาจมีความท้าทายหรือการผจญภัยได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยนันท์ เปลียนดี (2542) ที่พบว่าพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนิสิตนักศึกษา นิยมเดินทางโดยการไปกันเองกับกลุ่มเพื่อน โดยใช้เวลาประมาณ 3 วัน

โดยการท่องเที่ยวแต่ละครั้งของนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนจะมีงบประมาณไม่เกิน 1,000 บาท ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่านักท่องเที่ยวเยาวชนมีงบประมาณในการท่องเที่ยวอย่างจำกัด เนื่องจากส่วนใหญ่ยังไม่สามารถหารายได้ด้วยตนเอง โดยรายได้จะมาจากผู้ปกครองเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุเนตร วิเศษสิงห์ (2551) ที่พบว่าเยาวชนมีงบประมาณในการท่องเที่ยวแต่ละครั้งต่ำกว่า 1,000 บาท เนื่องจากส่วนใหญ่ยังเป็นนักศึกษาที่ยังไม่มีรายได้เป็นของตัวเอง

นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้รับรู้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์จากสื่อโซเชียลมีเดียมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าช่องทางออนไลน์เป็นช่องทางหลักที่นักท่องเที่ยวเยาวชนรุ่นใหม่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และเป็นช่องทางที่มีอัตราการใช้งานที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน ที่พบว่าปัจจุบันเยาวชนไทยส่วนมากมีสมาร์ทโฟนใช้ และมีอัตราการใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม 1 เท่า โดยในปี พ.ศ. 2561 เพิ่มขึ้นร้อยละ 91.4 โดยมีสัดส่วนที่สูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรในกลุ่มอายุอื่น โดยนิยมใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อรับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ต่างๆ มากที่สุด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561)

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งดึงดูดใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยและมีมาตรฐานในการจัดการที่ดี แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพ วิถีชีวิตที่สวยงามดึงดูดใจให้ไปท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยว และความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านการกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามมีมาตรฐานด้านความปลอดภัยที่ดี มี จะช่วยดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมา ยังส่งผลถึงภาพลักษณ์ที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว (2558) ที่กล่าวว่าปัจจัยด้านความปลอดภัยเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว และส่งผลถึงความพึงพอใจระหว่างและหลังการเดินทางของนักท่องเที่ยว ทั้งยังสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ที่พบว่าการจัดการท่องเที่ยวในกลุ่มนักท่องเที่ยวเยาวชนควรเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีการรักษาความปลอดภัยที่ดี และหลีกเลี่ยงแหล่งท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเกิดอันตรายกับผู้เข้าร่วมโครงการได้

ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง อยู่ในระดับมาก ได้แก่ เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีความปลอดภัย การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกในการเดินทางเข้าถึง และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีรถบริการสาธารณะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัย มีไฟส่องสว่างเพียงพอ มีจุดสังเกตที่ชัดเจน มีป้ายบอกทางและมีป้ายจราจรที่มีมาตรฐาน จะช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย ช่วยสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยในการเดินทางให้กับนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอมราวดี ไชโย (2561) ที่พบว่าการติดตั้งเสาไฟเพื่อให้มีแสงสว่างเพียงพอและครอบคลุมเส้นทาง การเข้า-ออกพื้นที่ท่องเที่ยว สามารถช่วยอำนวยความสะดวกแก่รถที่สัญจรไปมา และช่วยเพิ่มความมั่นใจด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอาสาสมัครที่เดินทางในช่วงเวลากลางคืนได้

ด้านที่พักแรม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านที่พักแรม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีที่พัก

แรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว ที่พักแรมมีมาตรฐานและความปลอดภัย ที่พักแรมมีความสะอาดเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และที่พักแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการมีที่พักแรมในแหล่งท่องเที่ยวนั้นจะช่วยอำนวยความสะดวกสบายให้ผู้จัดการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี โดยไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทาง หรือเคลื่อนย้ายสัมภาระในระหว่างการทำกิจกรรม โดยถ้าที่พักนั้นมีความสะอาด ปลอดภัย และมีมาตรฐาน ก็จะช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้นิยมเดินทางท่องเที่ยวและเลือกพักแรมยังสถานที่ท่องเที่ยวได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากร แก้วทิพย์ (2562) ที่พบว่าปัจจัยด้านที่พักแรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับความสะอาดของที่พักเป็นหลัก ทั้งยังสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ที่พบว่านักท่องเที่ยวใหญ่ให้ความสำคัญกับมาตรฐานด้านความสะอาดและการรักษาความปลอดภัยระหว่างการพักแรมมากที่สุด

ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ได้แก่ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวได้ กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครต้องเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครให้เลือกทำอย่างหลากหลาย กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีการจัดการและมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ดี และความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควรเน้นการสร้างจิตสำนึก การให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ทั้งยังทำให้เกิดประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวิ ว่องกิจ เกศรินทร์ แก้วสุวรรณ และคณะ (2559) ที่พบว่าปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในประเทศไทย คือ การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครให้มีความหลากหลายและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งฝ่ายนักท่องเที่ยวและชุมชนที่เข้าร่วมการทำกิจกรรม และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เรย์มอนด์ และฮอลล์ (Raymond & Hall, 2008) ที่ได้อธิบายความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ว่าเป็นการผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวและความ

สมัครใจไปทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนให้ทั้งนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครและชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่าย

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi มีความเพียงพอต่อการใช้งาน แหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง แหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหารให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม ยกเว้นในแหล่งท่องเที่ยวที่มีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ท่องเที่ยว เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณอินเทอร์เน็ต มีความสำคัญต่อการเดินทางท่องเที่ยว และการทำกิจกรรมในพื้นที่ของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องสัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต มากกว่านักท่องเที่ยวในวัยอื่น เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและการรับส่งข้อมูล สอดคล้องกับงานวิจัยของจิณัฏฐา ศรีหิรัญ และคณะ (2563) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยว Gen Z คำนึงถึงคือการอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยี เช่น สัญญาณอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้ในการรับและส่งต่อข้อมูลต่างๆ

ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูปอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีระยะเวลาในการทำกิจกรรมเหมาะสม โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิถีชีวิต การเล่นน้ำทะเล และโปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของกิจกรรมและสถานที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัคร ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ควรมีกิจกรรมที่หลากหลายทั้งกิจกรรมอาสาสมัครและกิจกรรมท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้รู้สึกผ่อนคลาย และไม่เหนื่อยจากการทำกิจกรรมอาสาสมัครมากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของไบเพิร์น วงษ์บัวงาม และคณะ (2563) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร คือการผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวในรูปแบบความสนใจพิเศษกับการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในพื้นที่ท่องเที่ยวที่ตนเองได้ไปเยี่ยมเยือน ในขณะเดียวกันระยะเวลาในการทำ

กิจกรรมก็ควรมีความเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีเวลาในการท่องเที่ยวที่จำกัด เพราะยังอยู่ในวัยเรียน จึงทำให้มีระยะเวลาการท่องเที่ยวที่สั้นลง

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างเพศและมหาวิทยาลัย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างเพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุเนตร วิเศษสิงห์ (2551) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเยาวชนไทยเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเป็นการสร้างประโยชน์แก่สังคมและเป็นพักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสมกับเยาวชนทุกเพศทุกวัย จึงทำให้นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเห็นไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างมหาวิทยาลัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่มหาวิทยาลัยต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทั้งในภาพรวมและรายด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ นิสิตนักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัย เคยสัมผัสการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในบริบทที่ต่างกัน ทั้งลักษณะโปรแกรมการท่องเที่ยว การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว จึงส่งผลให้มีความคิดเห็นในด้านการจัดการการท่องเที่ยวที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิทย์ อุ่นจิตร (2552) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษารัฐบาลและเอกชน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และยังสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาทั้ง 6 มหาวิทยาลัย ที่พบว่านิสิตแต่ละมหาวิทยาลัยมีความเห็นในด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้

1) ควรพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวอาสาสมัครให้มีความแตกต่างหลากหลาย และเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชน ทั้งด้านระยะเวลา ช่วงเวลาในการจัดการท่องเที่ยว และด้านราคา รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์โปรแกรมการท่องเที่ยวอาสาสมัครผ่านช่องทางออนไลน์ให้มากขึ้น เพื่อให้กลุ่มเยาวชนเข้าถึงข้อมูล และได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ผ่านกิจกรรมอาสาสมัครได้

2) ควรมีการออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอย่างมีส่วนร่วมกับเจ้าของแหล่งท่องเที่ยว รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันในชุมชน เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3) ควรมีการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวให้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ รวมไปถึงความสามารถทางด้านภาษา และการให้บริการให้มีมาตรฐาน และควรมีการสร้างเครือข่ายบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมอาสาสมัคร เพื่อผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครที่มีประสิทธิภาพ

4) ควรมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและความสะดวก โดยเฉพาะด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยพัฒนาเส้นทางให้มีมาตรฐาน ปลอดภัย และมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ควรให้ความสำคัญในการออกแบบกิจกรรมอาสาสมัครอย่างหลากหลาย สนับสนุนและประชาสัมพันธ์ให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เนื่องจากการท่องเที่ยวในลักษณะนี้สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง

2) ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมการท่องเที่ยว และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรมีการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น และควรมีหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในพื้นที่ต่างๆ โดยตรง รวมถึงให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครให้กับคนในพื้นที่

3) ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรมีส่วนในการพัฒนาบุคลากรทางด้านการท่องเที่ยวอาสาสมัคร เพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวทุกรูปแบบที่จะเข้ามาในอนาคต และมีศักยภาพในการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ที่ทันสมัย และการสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

4) ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงคมนาคม และกรมการท่องเที่ยว ควรปรับปรุง พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบการจัดการเส้นทางคมนาคมให้สะดวกแก่การเข้าถึงและเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวอาสาสมัครทั้งปัจจุบันและอนาคต

5) ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมกิจการเด็กและเยาวชน และสถานศึกษาทั้งในกำกับของรัฐและเอกชน ควรสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากจะเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนได้เข้าใจถึงความสำคัญของธรรมชาติที่มีต่อมนุษย์แล้ว ยังช่วยให้เยาวชนไทยรุ่นใหม่ได้รู้จักการมีจิตสำนึกสาธารณะ มีจิตอาสาที่จะทำเพื่อสังคมและโลกใบนี้ต่อไป

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรเพิ่มการศึกษาในกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น กลุ่มนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน หรือมหาวิทยาลัยรอบนอกกรุงเทพมหานคร กลุ่มวัยรุ่นตอนกลางและตอนปลายที่มีศักยภาพการใช้สินค้าและบริการที่สูงขึ้น หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจการท่องเที่ยวอาสาสมัคร

2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เช่น อายุ รายได้ อาชีพ รวมไปถึงพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

3) ควรเพิ่มการศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในรูปแบบอื่นๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคม การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการศึกษา เป็นต้น

บรรณานุกรม

- Brown, S., & Morrison, A. M. (2003). Expanding volunteer vacation participation: An exploratory study of the mini-mission concept. *Tourism Recreation Research*, 28(3), 73-82.
- Buhalis, D. (2000). Marketing the competitive destination in the future. *Tourism Management*, 21(1), 97-116.
- Caissie, L. T., & Halpenny, E. A. (2001). Volunteering for nature: Motivations for participating in a biodiversity conservation volunteer program. *World Leisure Journal*, 45(2), 38-50.
- Callanan, M. T., S. (2005). Deconstructing volunteer activities within a dynamic environment. *Niche Tourism Contemporary issues*, 183-200.
- Dickman, S. (1996). *Tourism: An Introductory Text*. (2nd ed.). Sydney: Hodder Education.
- Gallarza, M., Arteaga, F., & Saura, I. (2012). The Value of Volunteering in Special Events : A Longitudinal Study. *Annals of Tourism Research*, 40, 105-131.
- Handup Holidays. (2012). *Meaningful Taste of Volunteering Projects for You to Choose*. Retrieved from <http://www.handsupholidays.com/read/Volunteer-Projects>
- Kotler, P., Bowen, J. T., & Makens, J. C. (2010). *Marketing for Hospitality and Tourism* (5th ed.). USA: Prentice Hall.
- Kotler, P., & Keller, K. L. (2009). *Marketing management* (13th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Lim, E., Wong, L. J., Bidin, S., & Mariapan, M. (2020). Nature conservation volunteer among school students. *The Malaysian Forester*, 83(1), 48-63.
- Lo, A. S., & Lee, C. Y. S. (2011). Motivations and perceived value of volunteer tourists from Hong Kong. *Tourism Management*, 32(2), 326-334.
- McGehee, N. G., & Santos, C. A. (2004). Social change, discourse and volunteer tourism. *Annals of Tourism Research*, 32(3), 760-779.
- Nick, K. (2017). *Finding oneself while discovering others: An existential perspective on volunteer tourism in Thailand*. 65, 1-12.

Qi, H. (2020). Conceptualizing volunteering in tourism in China. *Tourism Management Perspectives*, 33.

Raymond, E. M., & Hall, C. M. (2008). The development of cross-cultural (mis) understanding through volunteer tourism. . *Journal of sustainable tourism*, 16(5), 530-543.

Roques, K. G., Jacobson, S. K., & McCleery, R. A. (2018). Assessing contributions of volunteer tourism to ecosystem research and conservation in southern Africa. *Ecosystem Services*, 30, 382-390.

SDGmove. (2021). *Tourism and SDGs*. Retrieved from <https://www.sdgmove.com/2021/02/18/unwto-global-startup-competition-tourism-sdgs/>

Voluntourism International. (2009). *Voluntourism Definition*. Retrieved from <https://www.voluntourism.org>

Wearing, S. (2001). *Volunteer tourism: experiences that make a difference*. Wallingford: CAB International.

Yamane, T. (1967). *Statistics; An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.

กนกพร สุทธิสันกุล. (2557). การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับการทำพฤติกรรมอาสาและพฤติกรรมอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

กฤตยา ทัพวงษ์. (2552). พฤติกรรมอาสาของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ ศป.ม. สาขาวิชาประชากรศาสตร์ วิทยาลัยประชากรศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

กาญจนา สมมิตร และคณะ. (2556). โครงการการวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบำเพ็ญประโยชน์ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนบน. (ปริญญาานิพนธ์). มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, เชียงใหม่.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2559). *Voluntourism สร้างสรรค์ ห่วงใย ใส่ใจแบ่งปัน*. สืบค้นจาก <http://www.etatjournal.com/web/menu-read-tat/menu-2016/menu-22016/718-22016-voluntourism>.

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). *RT Phone Home ถึงเวลาท่องเที่ยว อย่างใส่ใจ*. สืบค้นจาก <https://www.tatreviewmagazine.com/article/rt-phone-home/>.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2540). *การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2561). *แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เจ. เอส. การพิมพ์.
- เครือข่ายจิตอาสา. (2551). *เที่ยวเพื่อคนอื่น*. สืบค้นจาก <http://www.volunteerspirit.org/?p=25017>.
- จารุเนตร วิเศษสิงห์. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิระวัฒน์ อนุวิชานนท์. (2554). *การตลาดการท่องเที่ยวและการบริการ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- จิณัฏฐา ศรีหิรัญ กมนภา หวังเขื่อนกลาง รวิภา ไนเถา และสมศักดิ์ ตลาดทรัพย์. (2563). *การจูงใจนักท่องเที่ยวเจนเอเรชั่นแซดด้วยองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว เพื่อเข้าร่วมประเพณีฮีตสิบสองใน วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ*, 5(1), 32-50.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2544). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นัตยาพร เสมอใจ. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชนพัฒน์ ช้วยครุฑ. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของเยาวชนไทยหลังยุคโควิด 19*. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 10(2), 187-201.
- ชัชชนันท์ เปลี่ยนดี. (2542). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนิสิต/นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร*. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชินพัฒน์ ทีสุกะ. (2558). *การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม*. สืบค้นจาก <http://www.bkl.go.th/index.php/new-bkl/new-public/112-2016-05-26-08-37-54>.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2542). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. เชียงใหม่: ลานนาการพิมพ์.
- ดารา ทีปะปาล. (2542). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ธรรมบุญ ประจวบเหมาะ. (2532). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์. (2556). *ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. (สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ)). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นิคม จารุมณี. (2535). *การท่องเที่ยวอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: แพรววิทยา.
- ปีแอลที แบงคอก. (2562). Lifestyle. สืบค้นจาก <https://www.bltbangkok.com/Lifestyle/>.
- แบรนด์อินไซด์. (2562). *เปิดผลวิจัยชาว Gen Z ในไทย ลงทุนกับเรื่องท่องเที่ยวมากกว่าการศึกษา*. สืบค้นจาก <https://brandinside.asia/contact/>.
- ไบเฟิร์น วงษ์บัวงาม ชวลีย์ ณ ถลาง และเสรี วงษ์มณฑา. (2563). *การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร : โอกาสจากตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุ*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 11(2), 277-292.
- ประวิตร พิสุทธิโสภณ. (2554). *จิตอาสา คืออะไร*. สืบค้นจาก <https://freedom-musa.blogspot.com/2011/>.
- ปรีชา แดงโรจน์. (2544). *อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ไฟว์ แอนด์ ไฟว์ พรินติ้ง.
- ปิยะนาถ สรวิสูตร. (2552). *แรงจูงใจของผู้นำเยาวชนที่มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม : กรณีศึกษาสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ สศ.ม. สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พงศ์ธวัช ศรีจันทอง. (2553). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร*. (ปริญญานิพนธ์ วท.ม. สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ.
- พยอม ธรรมบุตร. (2549). *เอกสารประกอบการเรียนการสอนเรื่องหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรสวรรค์ ดิษยบุตร. (2553). *ความหมายของสิ่งแวดล้อม*. สืบค้นจาก <https://www.tistr.or.th/tistrblog/?p=986>.
- พลากร แก้วทิพย์. (2562). *การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางเพศ กรณีศึกษา สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่*. (ปริญญานิพนธ์ การจัดการมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.

- พิมพ์ิธา อินทร. (2556). แนวทางพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวศูนย์ศึกษาธรรมชาติและอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ วท. ม. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. (2550). แผนที่ดีความดี ฉบับ ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. กรุงเทพฯ: มติชน.
- มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. (2559). การอนุรักษ์หมายถึง. สืบค้นจาก <https://www.facebook.com/SeubNakhasathienFD/posts/10154447972675827/>.
- เมธาวี ว่องกิจ เกศรินทร์ แก้วสุวรรณ และคณะ. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในประเทศไทย : กรณีศึกษา จังหวัดสงขลา. วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย, 11(2), 13-22.
- ยุทธ ไกยวรรณ และกุสุมา ผลาพรหม. (2553). พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รุจยา คำพรรณ. (2546). พฤติกรรมความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช. (ปริญญานิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด)). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- วรรณา ศิลปอาษา. (2545). การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรวิทย์ อุ่นจิตร. (2552). การศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดด้านภัยโลกร้อนของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย., กรุงเทพฯ.
- วัยใสร่วมพัฒนาชาติไทย. (2550). สรุปทิศทางการพัฒนาเด็กและเยาวชน สู่ความมั่นคง แข็งแรงดีมีสุขสร้างสรรค์. สืบค้นจาก <https://facebook.com/youthbuildthai/notes>.
- วิชชุตา ให้เจริญ. (2546). การจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- วินิจ วีระยางกูร. (2532). การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2544). จัดสำนึกพลเมืองในบริบทสังคมไทย. (วิทยานิพนธ์ ศศ.ด.). บัณฑิตวิทยาลัย มหิดล, กรุงเทพฯ.
- ศกลวรรณ พาเรือง. (2540). องค์ประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ นศ. ม. สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

ศิริรัตน์ เสนชู. (2559). กระบวนการจัดการองค์การการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร มูลนิธิไถ่อดับบาห์ลี
ประเทศอินโดนีเซีย. (ปริญญาณิพนธ์ ศศ. ม. สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม).

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). พฤติกรรมผู้บริโภค: ฉบับพื้นฐาน. . กรุงเทพฯ: วิสุทธ์พัฒนา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2541). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

ศุภร เสรีรัตน์. (2544). พฤติกรรมของผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: เอ.อาร์บีซีเนสเพรส.

ศุภลักษณ์ อังครางกูร. (2552). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว *Tourist behaviour*. ขอนแก่น: คลังนา
วิทยา.

สมชาย เลี้ยงพรพรรณ. (2559). ตำราการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ = *Conservation of natural
resources*. สงขลา: ภาควิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2563). พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน
แห่งชาติ. สืบค้นจาก http://www.yala.m-society.go.th/?wpfb_dl=190.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). เอกสารชุดโครงการวิธีการเรียนรู้ของคนไทย
ลำดับที่ 2. กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัย/สถาบัน.
สืบค้นจาก <http://www.mua.go.th/users/budget/doc/>.

สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ. (2539). การอนุรักษ์ และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ. สืบค้น
จาก
http://saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=21&chap=8&page=chap8.htm&fbclid=IwAR2KNehBeQKbNxT07HwE12uQeGcR3hL_DPFKQSZpq6teQmzrwAupWLXIZr4.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). เยาวชน...คนกลุ่มเสี่ยง. สืบค้นจาก
http://service.nso.go.th/nso/web/article/article_28.html.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). สื่อสังคมออนไลน์. สืบค้นจาก
https://www.hiso.or.th/hiso/picture/reportHealth/ThaiHealth2020/thai2020_11.pdf.

สำนักมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว. (2558). แผนยุทธศาสตร์การสร้าง
เชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

สุนทร สุวรรณละออง. (2555). การท่องเที่ยวทางเลือกรับกับความยั่งยืนของสังคมไทย. สืบค้นจาก

http://www.uniserv.buu.ac.th/forum2/topic.asp?TOPIC_ID=5181.

สุภักดิ์ อนุกุล. (2539). วันสำคัญของไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พัฒนา.

สุธีรัตน์ เตชาทวีวรรณ. (2545). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว.(เอกสารประกอบการสอน). ขอนแก่น:

มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อมราวดี ไชโย และ วรวัช สุเมธ. (2561). การวิเคราะห์โมเดลองค์ประกอบเชิงยั่งยืนของการรับรู้

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครในกลุ่มสัตว์ของประเทศไทย. *Veridian E-Journal*,

Silpakorn University, 11(3), 2873-2895.

อุทยานอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในฟลอริดา. (2562). ประโยชน์ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแบบ

ยั่งยืน. สืบค้นจาก <https://www.floridagreens.org/>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

จดหมายขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในงานวิจัย

ที่ อว 8718/752

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางสาวไรวินท์ สัตยพัฒนานพวงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
แบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กฤติกา สายณะวัตรชัย และอาจารย์ ดร.จุฑาธิบดิ์ จันทร์เอียด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว
เชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย กับผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยผ่านทางโทรศัพท์หรือระบบประชุมอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็น
ข้อมูลในการวิจัย ระหว่างเดือนมีนาคม 2564 ถึงเดือนเมษายน 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียด
ดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 064 479 1904

ที่ อว 8718/752

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

30 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางสาวไรวินท์ ลีวัฒนานพวงศ์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว
แบบบูรณาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กฤติกา สายณะวัตรชัย และอาจารย์ ดร.จุฑาธิบดิ์ จันทร์เอียด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยว
เชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย กับผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ในหน่วยงานภาคเอกชน
ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 2 ปี เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่
ระหว่างเดือนมีนาคม 2564 ถึงเดือนเมษายน 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานใน
รายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา ศรีสังข์)

รักษาการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 064 479 1904

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมลธิ์ เกียนวัฒนา รองคณบดี คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.อังสุมาลิน จำนงชอบ หัวหน้าสาขาการท่องเที่ยวและอาจารย์ประจำคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. อัญชัญ ตัณฑเทศ อาจารย์ประจำคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ดร.อุษณีย์ วัชรไพศาลกุล อาจารย์ประจำคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. อาจารย์ ดร.กิงกนก เสาวภาวงศ์ อาจารย์ประจำคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค
จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

หนังสือยืนยันการยกเว้นการรับรอง
คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(เอกสารนี้เพื่อแสดงว่าคณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ ได้พิจารณาโครงการวิจัยนี้)

ชื่อโครงการวิจัย : แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับ
เยาวชนไทย
ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาว ไรวินท์ สียวัฒนพงศ์
หน่วยงานต้นสังกัด : คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
รหัสโครงการวิจัย : SWUEC-G-230/2563X

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการวิจัยที่เข้าข่ายยกเว้น (Research with Exemption from SWUEC)

วันที่ยืนยัน : 30 มิถุนายน 2563

ยืนยันโดย : คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการ
รับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นสากล ได้แก่ Declaration of Helsinki, the
Belmont Report, CIOMS Guidelines และ the International Conference on Harmonization in Good Clinical
Practice (ICH-GCP)

ออกให้ ณ วันที่ 16 กันยายน 2563

(ลงชื่อ).....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิงณปภา เอี่ยมจิตรกุล)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

(ลงชื่อ).....
(แพทย์หญิงสุริพร ภัทรสุวรรณ)
ประธานคณะกรรมการจริยธรรม
สำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์

หมายเลขรับรอง : SWUEC/X/G-230/2563

ข้อปฏิบัติสำหรับผู้วิจัยที่ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

คณะกรรมการจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ขอแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้วิจัยหลังจากโครงการวิจัย ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แล้ว ขอความกรุณาดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่างๆ ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยโดยเคร่งครัด โดยใช้เอกสารชี้แจงอาสาสมัคร (Information Sheet) หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (Informed Consent Form) ป้ายประชาสัมพันธ์ รวมถึงเอกสารอื่น ที่ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการฯ แล้วเท่านั้น
2. ผู้วิจัยมีหน้าที่รายงานต่อคณะกรรมการฯ เมื่อ
 - 2.1 มีการดำเนินงานวิจัยครบระยะเวลาดำเนินงาน ซึ่งจะต้องมีการรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยตามระยะเวลาที่คณะกรรมการฯ กำหนดในเอกสารใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (แบบเอกสารที่ MF 04) หรือเมื่อครบหนึ่งปีจากวันที่ระบุไว้ในเอกสารใบรับรองของโครงการวิจัย โดยใช้แบบรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 13-1)
 - 2.2 สำหรับโครงการวิจัยที่ยังไม่เสร็จสิ้นแต่เอกสารใบรับรองฯ หมดอายุ ผู้วิจัยจะต้องส่งหนังสือบันทึกข้อความเพื่อขอต่ออายุใบรับรองฯ ภายใน 30 วัน ก่อนวันหมดอายุตามที่กำหนดไว้ในเอกสารใบรับรองฯ พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัย มิฉะนั้น คณะกรรมการฯ จะไม่รับรองการทำวิจัย หรือ การเก็บข้อมูลในระยะเวลาหลังจากเอกสารใบรับรองหมดอายุ
 - 2.3 หากผู้วิจัยมีความจำเป็นในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (Protocol Amendment) หรือมีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าโครงการวิจัย/เพิ่มเติมผู้ร่วมวิจัย ฯลฯ ผู้วิจัยจะต้องเสนอการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม โดยใช้แบบรายงานส่วนแก้ไขเพิ่มเติมโครงการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 07-1) โดยผู้วิจัยจะต้องระบุให้ชัดเจนว่า มีการเปลี่ยนแปลงอะไร อย่างไร และเหตุผลที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ทั้งในกรณีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าโครงการวิจัย หรือเพิ่มเติมผู้ร่วมวิจัยคนใหม่ ให้แนบบแบบประวัติผู้วิจัย (แบบเอกสารที่ MF 09-1) และใบประกาศนียบัตรการอบรม (ถ้ามี)
 - 2.4 หากมีเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในอาสาสมัคร จากการดำเนินโครงการวิจัย (Serious Adverse Events) เกิดขึ้นแก่อาสาสมัครของโครงการวิจัยในสถาบัน ผู้วิจัยจะต้องทำเอกสารแจ้งคณะกรรมการฯ ภายใน 7 วัน และหากเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงนั้น เป็นเหตุให้อาสาสมัครถึงแก่ชีวิต ผู้วิจัยจะต้องทำเอกสารแจ้งคณะกรรมการฯ ภายใน 24 ชั่วโมง (โดยทางหนังสือบันทึกข้อความ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือ โทรสาร) หลังจากผู้วิจัยทราบเหตุการณ์ โดยใช้แบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ สำหรับอาสาสมัครในสถาบันให้ใช้แบบเอกสารที่ MF 19 แบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่เกิดแก่อาสาสมัครนอกสถาบันให้ใช้แบบเอกสารที่ MF 18 และ/หรือ CIOMS Form แบบเอกสารที่ MF 19-2

2.5 หากมีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (Non-Compliance/Protocol deviation) ผู้วิจัยจะต้องรายงานให้คณะกรรมการฯ รับทราบ ภายใน 7 วัน นับจากที่ตรวจพบ โดยใช้แบบรายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด (แบบเอกสารที่ MF 21)

2.6 โครงการวิจัยที่ยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด ให้ผู้วิจัยส่งหนังสือแจ้งปิดโครงการวิจัยนั้น พร้อมเหตุผลในการยุติโครงการวิจัยก่อนกำหนด โดยใช้แบบรายงานเพื่อยุติโครงการวิจัย ก่อนกำหนด (แบบเอกสารที่ MF 14-1) และการดูแลอาสาสมัครหลังจากยุติโครงการวิจัย แก่คณะกรรมการฯ

2.7 โครงการวิจัยที่เสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้วิจัยส่งรายงานสรุปผลการวิจัย โดยใช้แบบรายงานสรุปผลการวิจัย (แบบเอกสารที่ MF 15-1)

คณะกรรมการฯ อาจมีการสุ่มเข้าตรวจเยี่ยมโครงการวิจัย (Site Monitoring Visit) เพื่อดูความเรียบร้อยของการดำเนินงาน รับฟัง และให้คำปรึกษาข้อปัญหาที่อาจมีในระหว่างการทำงานโครงการวิจัย โดยสำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย จะมีหนังสือแจ้งให้ผู้วิจัยได้ทราบล่วงหน้า เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผลการตรวจเยี่ยมโครงการวิจัยจะแจ้งเพื่อทราบในที่ประชุมคณะกรรมการฯ และจะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้วิจัยได้ทราบ และอาจมีข้อเสนอแนะนำไปปฏิบัติต่อไป

ผู้วิจัยสามารถ download เอกสารต่างๆ ได้ที่

<http://research.swu.ac.th/index.php?option=download6> งานมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย หากมีข้อสงสัยสามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมในวิธีดำเนินการมาตรฐาน (SOPs) หรือสอบถามเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมฯ ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2649-5000 ต่อ 11019, 11014 หมายเลขโทรสาร 0-2259-1822

ชุดที่

แบบสอบถาม

“แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย”

ถึงท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย เพื่อนำผลที่ได้ไปสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยวอาสาสมัครในกลุ่มเยาวชน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : ให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือในกรณีที่ตอบอื่นๆ โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหลัง (โปรดระบุ)

- 1.1 เพศ ☐ 1. ชาย ☐ 1. หญิง
- 1.2 อายุ ☐ 1. อายุ 18 ปี ☐ 2. อายุ 19 ปี
☐ 3. อายุ 20 ปี ☐ 4. อายุ 21 ปี
☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
- 1.3 ระดับชั้นปีการศึกษา
☐ 1. ชั้นปีที่ 1 ☐ 2. ชั้นปีที่ 2
☐ 3. ชั้นปีที่ 3 ☐ 4. ชั้นปีที่ 4
☐ 5. อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

1.4 มหาวิทยาลัยที่ท่านกำลังศึกษา

☐ 1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	☐ 2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
☐ 3. มหาวิทยาลัยมหิดล	☐ 4. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
☐ 5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	☐ 6. มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ 1. ต่ำกว่า 5,000 บาท	☐ 2. 5,000 - 10,000 บาท
☐ 3. 10,001 - 15,000 บาท	☐ 4. 15,001 - 20,000 บาท
☐ 5. 20,001 บาทขึ้นไป	

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการท่องเที่ยวอาสาสมัครในกลุ่มเยาวชน

คำชี้แจง : ให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หรือในกรณีที่ตอบอื่นๆ โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหลัง (โปรดระบุ)

2.1 ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของท่าน

(ตอบเพียง 1 ข้อเท่านั้น)

☐ 1. ครั้งแรก	☐ 2. 2 - 3 ครั้ง
☐ 3. 4 - 5 ครั้ง	☐ 4. 6 ครั้งขึ้นไป

2.2 วัตถุประสงค์หลักของการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของท่าน

☐ 1. เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
☐ 2. เพื่อการศึกษาเรียนรู้
☐ 3. เพื่อสัมผัสวัฒนธรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่น
☐ 4. เพื่อหลบหนีจากชีวิตประจำวัน
☐ 5. เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ
☐ 6. เพื่อทำตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยในด้านการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา
☐ 7. อื่นๆ (โปรดระบุ)

2.3 ท่านเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานใด

☐ 1. มหาวิทยาลัยที่ท่านกำลังศึกษาอยู่	☐ 2. บริษัททัวร์
☐ 3. สถาบันการศึกษา	☐ 4. หน่วยงานภาครัฐ
☐ 5. หน่วยงานภาคเอกชน	☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

2.4 กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ท่านเคยเข้าร่วมมีลักษณะเป็นอย่างไร

- ☐ 1. กิจกรรมปลูกป่า (ป่าบก/ ป่าชายเลน)
- ☐ 2. กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ
- ☐ 3. กิจกรรมทำแนวกันไฟ
- ☐ 4. กิจกรรมเพาะพันธุ์สัตว์/ พืช
- ☐ 5. กิจกรรมสื่อความหมายทางธรรมชาติ
- ☐ 6. กิจกรรมอื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.5 กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ท่านชื่นชอบมากที่สุด

(ตอบเพียง 1 ข้อเท่านั้น)

- ☐ 1. กิจกรรมปลูกป่า (ป่าบก/ ป่าชายเลน)
- ☐ 2. กิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำ
- ☐ 3. กิจกรรมทำแนวกันไฟ
- ☐ 4. กิจกรรมเพาะพันธุ์สัตว์/ พืช
- ☐ 5. กิจกรรมสื่อความหมายทางธรรมชาติ
- ☐ 6. กิจกรรมอื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.6 ช่วงเวลาที่ท่านเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- ☐ 1. กุมภาพันธ์-พฤษภาคม
- ☐ 2. มิถุนายน – ตุลาคม
- ☐ 3. พฤศจิกายน – มกราคม

2.7 ระยะเวลาที่ท่านเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- ☐ 1. กิจกรรม 1 วัน ไม่ค้างคืน
- ☐ 2. กิจกรรม 2 วัน ค้าง 1 คืน
- ☐ 3. กิจกรรม 3 วัน ค้าง 2 คืน
- ☐ 4. กิจกรรม 4 วัน ค้าง 3 คืนขึ้นไป

2.8 ผู้ร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- ☐ 1. ด้วยตนเอง
- ☐ 2. ครอบครัว
- ☐ 3. กลุ่มเพื่อน
- ☐ 4. บริษัททัวร์
- ☐ 5. คณะครู
- ☐ 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.9 ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของท่าน
(ตอบเพียง 1 ข้อเท่านั้น)

- ☐ 1. ไม่เสียค่าใช้จ่าย
- ☐ 2. ต่ำกว่า 1,000 บาท
- ☐ 3. 1,000 - 2,000 บาท
- ☐ 4. 2,001 - 3,000 บาท
- ☐ 5. 3,001 บาทขึ้นไป

2.10 ค่าใช้จ่ายโดยประมาณในการเข้าร่วมกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ท่าน
คิดว่าคุ้มค่าและพอใจจะจ่ายในครั้งต่อไป (ตอบเพียง 1 ข้อเท่านั้น)

- ☐ 1. ต่ำกว่า 1,000 บาท ☐ 2. 1,000 - 2,000 บาท
- ☐ 3. 2,001 - 3,000 บาท ☐ 4. 3,001 - 4,000 บาท
- ☐ 5. 4,001 บาทขึ้นไป

2.11 ท่านได้รับข้อมูลกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากที่ใด

- ☐ 1. สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น Website Facebook Instagram Twitter
- ☐ 2. รายการโทรทัศน์ เช่น รายการเนวิเกเตอร์ รายการสมุดโคจร รายการเซย์ไฮ

รายการควรวานสำราญใจ เทียวไปในชุมชน

- ☐ 3. หนังสือ เช่น หนังสือแนะนำเที่ยวต่างๆ นิตยสารด้านการท่องเที่ยว
 - ☐ 4. เพื่อนหรือคนรู้จักแนะนำ
 - ☐ 5. มหาวิทยาลัย เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ต่างๆ
 - ☐ 6. หน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยว
 - ☐ 7. หน่วยงานภาคเอกชน เช่น บริษัททัวร์ หน่วยงานด้านกิจกรรม

อาสาสมัคร

- ☐ 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

**ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร
เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม**

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรง ตามความจริงมากที่สุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัคร เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านสิ่งดึงดูดใจ					
1. แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพ วิถีชีวิต ที่สวยงามดึงดูดใจให้ไปท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร					
2. แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลายของทรัพยากร การท่องเที่ยว					
3. ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในด้านกิจกรรม อาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
4. แหล่งท่องเที่ยวมีความปลอดภัยและมีมาตรฐานใน การจัดการที่ดี					
ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง					
5. แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครสามารถเดินทาง เข้าถึงได้ง่ายและสะดวก					
6. เส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร มีความปลอดภัย					
7. แหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีรถบริการสาธารณะ ที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก					
8. การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมี ป้ายบอกทางอย่างชัดเจน					
ด้านที่พักแรม					
9. การมีที่พักแรมรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครอยู่ ในแหล่งท่องเที่ยว					
10. ที่พักแรมมีความสะอาดเพียงพอในการรองรับ นักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัคร เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านที่พักแรม (ต่อ)					
11. ที่พักแรมมีมาตรฐานและความปลอดภัย					
12. ที่พักแรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานรองรับนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร					
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
13. การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีกิจกรรมให้เลือกทำอย่างหลากหลาย					
14. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยวได้					
15. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีส่วนช่วยสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม					
16. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต้องเอื้อให้นักท่องเที่ยวทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาสมัครอย่างทั่วถึง					
17. ความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่ในการทำกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว					
18. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการจัดการและมีมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยที่ดี					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
19. ในแหล่งท่องเที่ยวมีเจ้าหน้าที่คอยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร และการบริการต่างๆ อย่างทั่วถึง					

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเชิง อาสาสมัคร เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)					
20. ในแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ เช่น น้ำ ไฟฟ้า สัญญาณโทรศัพท์ Wi-Fi เพียงพอต่อ การใช้งาน					
21. ในแหล่งท่องเที่ยวมีร้านสะดวกซื้อและร้านอาหาร ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม					
22. ในแหล่งท่องเที่ยวมีร้านของที่ระลึกให้บริการแก่ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาทำกิจกรรม					
ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป					
23. โปรแกรมการท่องเที่ยวมีความน่าสนใจของ กิจกรรมและสถานที่ ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อหรือ ยินดีเข้าร่วมการทำกิจกรรมอาสาสมัคร					
24. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีกิจกรรม อื่นที่ดึงดูดใจให้เข้าร่วม เช่น การเล่นน้ำตก การชมวิว ทิวทัศน์ การเล่นน้ำทะเล นอกเหนือจากการทำ กิจกรรมอาสาสมัคร					
25. โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครมีระยะเวลา ในการทำกิจกรรมเหมาะสม					

แบบสัมภาษณ์

“แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย”

ถึงท่านผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย และนำผลที่ได้ไปสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากท่านช่วยตอบแบบสัมภาษณ์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ – สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์
- 1.2 อายุ.....
- 1.3 บริษัท.....
- 1.4 ตำแหน่ง (ตำแหน่งของท่านเกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร/กิจกรรมอาสาสมัครอย่างไร)

ตอนที่ 2 การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- 2.1 ท่านมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างไร
 - 2.1.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจ เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
 - 2.1.2 ด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง เช่น ระบบขนส่งสาธารณะ และป้ายบอกทางต่างๆ
 - 2.1.3 ด้านที่พักแรม เช่น มาตรฐานความสะอาด ความปลอดภัยของที่พักราคา และการบริการต่างๆ ของที่พัก
 - 2.1.4 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น ความน่าสนใจของกิจกรรม ความหลากหลายของกิจกรรม และความปลอดภัยในการทำกิจกรรม

2.1.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ระบบสาธารณูปโภคต่างๆ บริการด้านโรงพยาบาล บริการร้านอาหาร บริการร้านขายของที่ระลึก และบริการด้านสถานที่นํ้ามัน

2.1.6 ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมที่หลากหลายของโปรแกรมการท่องเที่ยว ความน่าสนใจของโปรแกรมการท่องเที่ยว และความเหมาะสมของระยะเวลาในโปรแกรมการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ส่วนประสมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.1 ท่านมีการจัดการส่วนประสมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างไร

3.1.1 ด้านสินค้าและบริการ

- ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- การบริการต่างๆ ในการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.1.2 ด้านราคา

- ราคาขายของโปรแกรมการท่องเที่ยว/กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ราคาที่นักท่องเที่ยวเต็มใจที่จะจ่ายในการท่องเที่ยวครั้งต่อไป

3.1.3 ด้านช่องทางและสถานที่จัดจำหน่าย

- ช่องทางในการประชาสัมพันธ์โปรแกรมการท่องเที่ยว/กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ช่องทางในการจัดจำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยว/กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.1.4 ด้านการส่งเสริมการตลาด

- รูปแบบการส่งเสริมการตลาดของการท่องเที่ยว/กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.1.5 ด้านคนหรือพนักงาน

- การบริการของผู้ดำเนินการจัดการท่องเที่ยว/กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ความเชี่ยวชาญของผู้ดำเนินการจัดการท่องเที่ยว/กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.1.6 ด้านกระบวนการ

- กระบวนการต่างๆ ในการจัดการท่องเที่ยว/กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.1.7 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

- สภาพแวดล้อมทางกายภาพของการท่องเที่ยว/กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในรูปแบบใดที่นักท่องเที่ยวจะต้องพบเจอ

แบบยืนยัน

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัคร เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

เรียน ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย เป็นส่วนหนึ่งของปฏิญญาพันธหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย และเพื่อสร้างแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย สร้างขึ้นโดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากกลุ่มเยาวชนจำนวน 402 คน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาที่เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจำนวน 6 คน และจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวอาสาสมัครทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญด้านการอนุรักษ์ จำนวน 6 คน

ในการนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านประเมินผลการวิจัยฉบับนี้ และแสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทยต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชื่อ-สกุล.....

หน่วยงาน.....

ตำแหน่ง.....

ส่วนที่ 2 ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อควรแก้ไขเกี่ยวกับแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

ประเด็นที่ 1 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางที่ 1.1 ผู้จัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรจัดการให้มีเจ้าหน้าที่หรือทีมงานคอยให้ความรู้สอดแทรกระหว่างการทำกิจกรรม ทั้งความรู้ในด้านวิธีการต่างๆ ในการทำกิจกรรมอาสาสมัคร ลักษณะกายภาพของพื้นที่ พืชพรรณ ธรรมชาติ สัตว์ป่า รวมไปถึงประโยชน์จากการทำกิจกรรมในครั้งนี้ และความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน และสังคม เพื่อให้ นักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมตระหนักในคุณค่าของการอนุรักษ์อย่างแท้จริง

แนวทางที่ 1.2 ผู้จัดการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควรออกแบบกิจกรรมทางการท่องเที่ยวตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวเพื่อให้กิจกรรมนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด ในขณะเดียวกันผู้จัดการท่องเที่ยวควรตรวจสอบผลกระทบในเบื้องต้นทั้งก่อนการทำกิจกรรมและหลังการทำกิจกรรม เนื่องจากบางกิจกรรมอาจไม่มีความเหมาะสมกับพื้นที่และส่งผลกระทบทางลบต่อพื้นที่ในระยะยาวได้

แนวทางที่ 1.3 ผู้จัดการท่องเที่ยวควรเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ทั้งในด้านอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมที่มีเพียงพอ และพื้นที่ในการทำกิจกรรมที่กว้างขวางเพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยว หากนักท่องเที่ยวไม่สามารถทำกิจกรรมได้ในครั้งเดียวกันได้ทั้งหมด

ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อควรแก้ไข

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 การจัดการด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป

แนวทางที่ 2.1 ผู้จัดการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญกับการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเยาวชน ซึ่งให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่ไม่นานจนเกินไป โดยระยะเวลาที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มากที่สุดคือประมาณ 3 วัน 2 คืน และช่วงเวลาสำหรับการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนจะอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากเป็นช่วงปิดภาคเรียนของเยาวชนระดับอุดมศึกษา นอกจากช่วงปิดเทอมนักท่องเที่ยวเยาวชนก็จะนิยมท่องเที่ยวช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์

แนวทางที่ 3.2 ผู้จัดการท่องเที่ยวต้องศึกษาช่องทางการประชาสัมพันธ์และจัดจำหน่ายโปรแกรมการท่องเที่ยวต้องสอดคล้องกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลของกลุ่มเยาวชน ซึ่งได้แก่ช่องทางออนไลน์ Website สื่อโซเชียล Facebook Instagram นอกจากนี้ควรจัดการส่งเสริมการตลาด โดยการจัดทำโปรโมชั่นสำหรับการท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ เนื่องจากพฤติกรรมการท่องเที่ยวของเยาวชนในปัจจุบันมักจะนิยมท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ผู้จัดการท่องเที่ยวควรกำหนดราคาของโปรแกรมการท่องเที่ยวในระดับที่เยาวชนสามารถจับต้องได้ เนื่องจากกลุ่มนักท่องเที่ยวเยาวชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ยังไม่มีรายได้หลักเป็นของตัวเอง ดังนั้นการตั้งราคาในการเข้าร่วมการท่องเที่ยวไม่ควรตั้งราคาที่สูงมากเกินไปจนนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่สามารถเข้าถึงได้ จากการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมครั้งละไม่เกิน 1,000 บาท และคำนึงถึงความคุ้มค่าและหลากหลายของโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้จัดการท่องเที่ยวต้องออกแบบประสบการณ์ให้มีความหลากหลาย และมีการผสมผสานความร่วมมือกับหลายฝ่าย เพื่อจัดการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชนในราคาที่ย่อมเยาได้

ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อควรแก้ไข

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 การจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยว

แนวทางที่ 3.1 การท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นหลัก ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือศูนย์ศึกษาพันธุ์สัตว์ป่าต่างๆ รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวชุมชน โดยเน้นไปที่ชุมชนที่มีจุดเด่นในการอนุรักษ์พันธุ์พืชและสัตว์ท้องถิ่น โดยนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนจะคำนึงถึงพื้นที่ที่มีเอกลักษณ์ น่าเข้าไปศึกษาเรียนรู้เป็นหลัก นอกจากนี้ผู้จัดการ

ท่องเที่ยวจะต้องให้ความสำคัญกับความสะอาด ปลอดภัย และมาตรฐานการจัดการที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวด้วย

ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อควรแก้ไข

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 4 การจัดการด้านที่พัก

แนวทางที่ 4.1 การจัดการด้านที่พักสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในกลุ่มเยาวชนมี 2 รูปแบบหลักได้แก่ ที่พักในแหล่งท่องเที่ยวเอง เช่น บ้านพักอุทยาน ลานกางเต็นท์ ซึ่งส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวและผู้จัดการท่องเที่ยวจะนิยมเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักรองรับ เนื่องจากลดการเคลื่อนย้ายนักท่องเที่ยว และลดเวลาการเดินทางระหว่างสถานที่ รูปแบบที่ 2 คือที่พักด้านนอกแหล่งท่องเที่ยว เช่น โฮมสเตย์ชุมชน สิ่งผู้จัดการท่องเที่ยวควรคำนึงถึงเป็นลำดับแรกคือความสะอาดและความปลอดภัยของที่พัก หากต้องพักแรมในรูปแบบที่ต้องกางเต็นท์พักอาศัยในป่าก็ควรเลือกสถานที่อย่างเหมาะสม เป็นสถานที่ที่เจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยวจัดไว้ให้ และมีการจัดการเรื่องขยะที่ดี เนื่องจากขยะเหล่านี้อาจส่งกลิ่นทำให้ มด แมลง หรือสัตว์ป่าอื่นๆ เข้ามาอยู่ที่พักของเราได้ นอกจากนี้ยังต้องมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัยระหว่างการพักแรมด้วย

ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อควรแก้ไข

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 5 การจัดการด้านความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง

แนวทางที่ 5.1 นักท่องเที่ยวอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว และรถเช่า ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาเส้นทางที่รถยนต์สามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ เนื่องจากการท่องเที่ยวในลักษณะนี้มีสัมภาระค่อนข้างมาก ทั้งสัมภาระของนักท่องเที่ยวเองและอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม หากไม่มีเส้นทางให้รถเข้าถึงอาจเกิดความลำบาก และผู้จัดการท่องเที่ยวก็เสี่ยงที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ได้ นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติบางแห่งไม่ได้ติดกับถนนใหญ่ ดังนั้นภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาป้ายบอกทางต่างๆ ให้มีมาตรฐานและมีความชัดเจน ประกอบกับพัฒนาเส้นทางให้มีความ

ปลอดภัย เช่น มีแสงส่องสว่าง มีป้ายแจ้งเตือนจุดอันตรายต่างๆ อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ภาครัฐและเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวควรเพิ่มการจัดการด้านสถานที่จอดรถอย่างเพียงพอให้กับนักท่องเที่ยว

ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อควรแก้ไข

ประเด็นที่ 6 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดอื่นๆ

แนวทางที่ 6.1 ภาครัฐหรือเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในขั้นพื้นฐานอย่างครบถ้วน เช่น ระบบน้ำอุปโภค บริโภค ระบบไฟฟ้า ทั้งแสงไฟส่องสว่าง และไฟฟ้าสำหรับชาร์ตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อควรแก้ไข

ส่วนที่ 3 ผลการพิจารณาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนไทย

☐ ยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
สำหรับเยาวชนไทย

☐ ไม่ยืนยันแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
สำหรับเยาวชนไทย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวไรวินท์ ลีวัฒนานพวงศ์

วัน เดือน ปี เกิด

05 พฤษภาคม 2539

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2560

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว

แบบบูรณาการ

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

